

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ KORUMA-RESTORASYON PROGRAMI**

**RESTORASYON MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ
KAPSAMINDA KIRKLARELİ GAR BİNASI'NIN
İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

AYBÜĞE GÜVEN

İSTANBUL, 2022

**FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİMDALI
MİMARİ KORUMA-RESTORASYON PROGRAMI**

**RESTORASYON MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ
KAPSAMINDA KIRKLARELİ GAR BİNASI'NIN
İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**AYBÜĞE GÜVEN
(200211037)**

**Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Onur Şimşek**

İSTANBUL, 2022

15/09/2022

LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Mimarlık Anabilim Dalı Mimari Koruma-Restorasyon Tezli Yüksek Lisans programı öğrencisi 200211037 numaralı AYBÜĞE GÜVEN'in hazırladığı "Restorasyon Müdahale Ölçütleri Kapsamında Kırklareli Gar Binası Restorasyonunun İncelenmesi ve Değerlendirilmesi" konulu Yüksek Lisans tezi ile ilgili Tez Savunma Sınavı, 15/09/2022 Perşembe günü saat 16:00'da yapılmış, sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **Kabulüne Oy Birliği** ile karar verilmiştir.

Tez adı değişikliği yapılması halinde: Tez adının "Restorasyon Müdahale Ölçütleri Kapsamında Kırklareli Gar Binası'nın İncelenmesi ve Değerlendirilmesi" şeklinde değiştirilmesi uygundur.

Jüri Üyesi	Karar
1. Dr. Öğr. Üyesi Onur ŞİMŞEK	KABUL
2. Doç. Dr. Mine ESMER	KABUL
3. Doç. Dr. Nurdan KUBAN	KABUL
4.
5.
6. (İkinci Danışman)*.....

*2. Danışman varsa doldurulması gerekmektedir.

ETİK BİLDİRİM

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bağlı olduğum üniversite veya bir başka üniversitedeki başka bir çalışma olarak sunulmadığını beyan ederim.

Aybüğe Güven

DÜZELTME METNİ

- 1- Bölüm başlıkları yeniden düzenlendi.
- 2- Kaynaklar geliştirildi.
- 3- Özet, Önsöz, İçindekiler, Giriş, Sonuç kısmı yeniden düzenlendi.

RESTORASYON MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ KAPSAMINDA KIRKLARELİ GAR BİNASININ İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Aybüğe Güven

ÖZET

Bu tez çalışmasında, Kırklareli İli, İstasyon Mahallesi'nde konumlanmış 19.yüzyılın ikinci yarısından sonra Osmanlı sermayesi ile Avusturyalılara yaptırılmış olan Rumeli Demiryolları hattının son durağı olan Kırklareli Gar Binası ele alınmıştır. Çalışmanın ana amacı belgeler doğrultusunda yapının tarihsel sürecini saptamak, 2020-2022 yılları arasında geçirdiği restorasyon çalışması öncesi yapının mevcut halini ve restorasyon sürecindeki tüm aşamaları detaylı olarak belgelemek ve uygulamaların restorasyon müdahale ölçütleri kapsamında incelenip, değerlendirilmesidir. Tezin oluşumundaki yöntem gar binasının restorasyonu sırasında tüm adımların günlük olarak fotoğraflanıp, arşivlenmesi ve yapıya uygulanan müdahalelerin teknik çizimlerinin yapılması; restorasyon süreci içerisinde uygulanan müdahalelerin uluslararası yayınlar, ICOMOS, Washington Tüzüğü, Carta Del Restauro ve konu ile ilgili diğer yayınlar incelenerek tüm müdahalelerin doğru ve yanlış yönleri ile değerlendirilmesidir. 19.yüzyıl başlarında inşa edilen ve 20.yüzyıl boyunca birçok yolculuğa ve göçe tanıklık etmiş tren garları demiryolu mimarisinin en önemli yapılarındandır. Lastik tekerlekli araçların baskın hale gelmesi ile birlikte, tren yolcuları azalmış birçok gar binasında olduğu gibi Kırklareli Gar Binası da uzun yıllar önce terk edilerek, işlevini kaybetmiştir. Gar binasında zaman içerisinde çeşitli nedenlerle bozulmalar yaşanmış; 2020 yılında başlayan restorasyon çalışmaları ile birlikte yapı muhdes eklerinden arındırılmış, restorasyon müdahalelerinden sonra tekrar kullanım için uygun hale gelmiştir.Yapının yeniden işlevlendirilerek Rumeli Demiryolları hattı üzerindeki diğer atıl halde duran gar binalarına örnek olması ve gelecek kuşaklara tarihimizin önemli bir mirası olarak aktarılması amaçlanmıştır.

Yapının sürekli bakımının yapılması için kullanılabilir bir işlevi olmalı, Rumeli Demiryolları hattının kullanılabilir durumda olmaması nedeniyle Kırklareli Gar Binasına mevcut yeniden işlevdirme olarak restoran işlevi düşünülmüş ve yapıya gerekli müdahaleler yapılmıştır. Tezde öneri olarak ise Kırklareli halkı için şehrin kültür merkezine dönüşen konumu nedeniyle, bu alandaki tarihi açısından en önemli yapısı olmasıyla ‘Kırklareli Kültür ve Sergi Merkezi’ olarak işlevlendirilmesi önerilmiş, her iki işlevin de yapı üzerindeki etkileri detaylı olarak tartışılmıştır.

Anahtar kelimeler: Kırklareli, Gar, Restorasyon, Mimari, Rumeli

**EXAMINATION AND EVALUATION OF KIRKLARELI
STATION BUILDING WITHIN THE SCOPE OF RESTORATION
INTERVENTION CRITERIA**

Aybüğe Güven

ABSTRACT

In this thesis, Kırklareli Station Building, which is located in the İstasyon district of Kırklareli, and which was the last stop of the Rumeli Railways line built by the Austrian with the Ottoman capital in the second half of the 19th century, is discussed. The main purpose of the study is to determine the historical process of the building in line with the documents, to document the existing state of the building before the restoration work between 2020-2022 and all the stages in the restoration process in detail, and to examine and evaluate the applications within the scope of restoration intervention criteria. Method in the formation of the thesis is the daily photographing and archiving of all steps during the restoration of the station building and the technical drawings of the interventions applied to the building; and to evaluate all the interventions applied during the restoration period with their right and wrong aspects by examining international publications, ICOMOS, Washington Statute, Carta Del Restouro and other publications related to the subject. Train stations, which were built in the early 19th century and witnessed many journeys and migrations throughout the 20th century, are among the most important structures of railway architecture. With the dominance of rubber-wheeled vehicles, the Kırklareli Station Building has been abandoned many years ago and lost its function, as is the case with many station buildings whose train journeys have decreased. Over time, the station building deteriorated for various reasons; with the restoration works that started in 2020, the building has been purified from its later additions and has become suitable for reuse after restoration interventions. The building should have a usable function for its continuous maintenance, since the Rumeli Railways line is not in usable condition, the restaurant function has been considered as a re-functioning of the Kırklareli Station

Building and necessary interventions have been made to the structure. In this thesis it has been suggested that the Kırklareli Station Building be functionalized as the 'Kırklareli Culture and Exhibition Center' due to its location that has turned into a cultural center of the city for the people of Kırklareli and due to it being the most historically important structure in this area, and the effects of both functions on the structure of the building have been discussed in detail.

Keywords: Kırklareli, Station, Restoration, Architecture, Rumeli

ÖNSÖZ

Kırklareli Gar Binası, aslında Kırklarelili olmam ve burada büyümem nedeniyle kente dair hatıralarımda benim için hep var olan fakat kullanılamaz halde yıllardır terk edilmiş bir yapıdır. Lisans eğitimimi tamamladıktan sonra Kırklareli Gar Binası Restorasyon uygulamasında çalışmak yıllardır önünden geçip şehrin odak noktasında bulunan bu değerli yapının tekrar Kırklareli'ne kazandırılmasında rol oynamak ve Yüksek Lisans eğitimim tamamlanırken tez çalışmamda benim için çok değerli olan bu yapıyı incelemek beni en başından itibaren gururlandırmaktadır. Bu tezin yazılmasından önce yüksek lisans eğitimime başlamak için beni yönlendiren gerek iş gerekse akademik hayatımda hep yanımda olan sevgili büyüğüm Mimar Ahmet Ata'ya, tezinin konusunu oluşturan Kırklareli Gar Binası restorasyonunda ilk günden son güne kadar bana hep destek olan ve çok şey katan sevgili büyüğüm İnşaat Mühendisi Selahattin Işıklı'ya, tezinin her aşamasında bana hep yardımcı olan engin bilgi ve birikimiyle yanımda olan değerli Dr.Öğr.Gör.Onur Şimşek hocama, hayata adım attığım günden beri hep yanımda ve arkamda olan sevgili annem Ferdağ Güven ve babam Dursun Güven'e ve yüksek lisans eğitimim süresince desteğini benden esirgemeyen sevgili meslektaşım Mimar Salih Can Akdemir'e teşekkürü borç bilirim.

Haziran 2022

Aybüğe Güven

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	viii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xv
KISALTMALAR	xxx
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
GİRİŞ	1
1.BİRİNCİ BÖLÜM.....	2
1. RUMELİ DEMİRYOLLARININ TARİHÇESİ,GELİŞİMİ VE MİMARİ	
ÖZELLİKLERİ	2
1.1. RUMELİ DEMİRYOLLARININ TARİHÇESİ	2
1.2. RUMELİ DEMİRYOLLARINDAN BAZI ÖRNEKLER	4
1.2.1. Babaeski Gar Binası	4
1.2.2. Büyük Mandıra Gar Binası	6
1.2.3. Alpullu Gar Binası	9
İKİNCİ BÖLÜM.....	12
2. KIRKLARELİ GAR BİNASININ BULUNDUĞU BÖLGE.....	12
2.1. KIRKLARELİ’NİN KONUMU.....	12
2.2. KIRKLARELİ’NİN TARİHİ.....	13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	15
3. KIRKLARELİ GAR BİNASI.....	15
3.1. GENEL KONUMU.....	15
3.2. KIRKLARELİ GAR BİNASI TARİHÇESİ	17
3.3. KIRKLARELİ GAR BİNASI RESTORASYON ÖNCESİ DURUMU.....	19
3.3.1. Plan Özellikleri.....	19
3.3.2. Mahaller.....	21
3.3.3. Muhdes Ekler	24

3.3.4. Cepheler	26
3.3.5. Kapılar ve Pencereleler	27
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	30
4. KIRKLARELİ GAR BİNASI TESPİT EDİLEN BOZULMALAR	30
4.1. STRÜKTÜREL BOZULMALAR	30
4.2. SIVA BOZULMALARI.....	33
4.2.1. Yapı Cephesindeki Sıva Bozulmaları.....	33
4.2.2. Yapı İç Duvar ve Tavanındaki Sıva Bozulmaları	34
4.3. AHŞAP MALZEME BOZULMALARI	35
4.3.1. Yapı Ahşap Dış Doğramalarındaki Bozulmalar	35
4.3.2. Yapı İç Ahşap Kapılarındaki Bozulmalar	36
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	37
5. RESTORASYON MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ.....	37
5.1. RESTORASYON MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ.....	37
5.1.1. Sağlamaştırma.....	37
5.1.2. Bütünleme.....	38
5.1.3. Yenileme, Yeniden Kullanım	40
5.1.4. Yeniden Yapım.....	41
5.1.5. Temizleme	42
5.1.6. Taşıma.....	43
5.2. ÇATILARDA MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ.....	44
5.3. DÖŞEMELERDE MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ.....	47
5.3.1. Ahşap Döşemelerdeki Müdahale Ölçütleri	47
5.3.2. Volta Döşemelerdeki Müdahale Ölçütleri	47
5.4. DUVARLARDA MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ.....	48
5.4.1. Tuğla Duvarlarda Çatlak Onarım ve Müdahale Ölçütleri.....	48
5.5. SIVALARDA MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ.....	53
5.5.1. Sıva Raspası Müdahale Ölçütleri	53
5.5.2. Sıva Uygulamalarındaki Müdahale Ölçütleri	55
5.6. KALEMİŞİNDE MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ.....	57

5.6.1. Kalemışı Raspası Müdahale Ölçütleri	57
5.6.2. Kalemışı Uygulaması Müdahale Ölçütleri	60
5.7. AHŞAPTA MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ	62
5.7.1. Ahşap Konservasyonu Müdahale Ölçütleri	62
5.7.2. Ahşap Yeniden Yapım Müdahale Ölçütleri	63
ALTINCI BÖLÜM.....	65
6. KIRKLARELİ GAR BİNASI RESTORASYONU.....	65
6.1. TAŞIYICI SİSTEM MÜDAHALERİ.....	65
6.1.1. Çatı Makas ve Taşıyıcılarının Onarımı	65
6.1.1.1. Çatı Makas ve Taşıyıcılarının Onarımlarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi	71
6.1.2. Kat Döşemelerinin Onarımı.....	71
6.1.2.1. Kat Döşemelerinin Onarımlarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi	77
6.1.3. Volta Döşeme Güçlendirme	78
6.1.3.1. Volta Döşemelerinin Onarımlarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi	80
6.2. TUĞLA BEDEN DUVARLARINDAKİ MÜDAHALELER	80
6.2.1. Tuğla Dikiş Uygulamaları	80
6.2.1.1. Yapı İç Duvarlarında Yapılan Tuğla Dikişler	82
6.2.1.2. Yapı Cephe Duvarlarında Yapılan Tuğla Dikişler	84
6.2.1.3. Tuğla Dikişler Uygulamalarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi	84
6.2.2. Güçlendirme Filesini Uygulamaları	85
6.2.2.1. Güçlendirme Filesini Uygulamalarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi.....	87
6.3. SIVA UYGULAMALARI.....	87
6.3.1. Badana Raspası Uygulaması.....	87
6.3.1.1. Yapı Zemin Kat Odaların Badana Raspası ve Çıkan Bulgular	89
6.3.1.1.1. Z01 Nolu Oda	89
6.3.1.1.2. Z02 Nolu Oda	91
6.3.1.1.3. Z04 Nolu Oda	92

6.3.1.1.4. Z05 Nolu Oda	94
6.3.1.1.5. Z07-08 Nolu Oda	94
6.3.1.2. Yapı Birinci Kat Odaların Badana Raspası ve Çıkan Bulgular	97
6.3.1.2.1. 101 Nolu Koridor	97
6.3.1.2.2. 104 Nolu Oda	98
6.3.1.2.3. 105 Nolu Oda	100
6.3.1.2.4. 106 Nolu Oda	102
6.3.1.2.5. 107 Nolu Oda	104
6.3.1.2.6. 108 Nolu Oda	105
6.3.1.2.7. 109 Nolu Oda	108
6.3.1.2.8. 112 Nolu Koridor	109
6.3.1.2.9. 113 Nolu Oda	110
6.3.1.2.10. 114 Nolu Oda	112
6.3.1.2.11. 115 Nolu Oda	115
6.3.1.3. Badana Raspası Uygulamasının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi.....	117
6.3.3. Sıva Uygulamaları	118
6.3.3.1. Yapının İç Duvar ve Tavanlarında Sıva Raspası Uygulamaları	118
6.3.3.2. Yapının Cephelerinde Sıva Raspası Uygulamaları.....	120
6.3.3.3. Yapının İç Duvar ve Tavanlarında Horasan Sıva Uygulamaları.....	122
6.3.3.4. Yapının İç Duvar ve Tavanlarında Nefaset Sıva Uygulamaları	126
6.3.3.5. Yapının Cephelerinde Horasan Sıva Uygulamaları.....	129
6.3.3.6. Yapının Cephelerindeki Pencere ve Kapı Sövelerinin Konservasyonu	130
6.3.3.7. Sıva Uygulamalarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi.....	139
6.3.4. Kalemşi İhyaları	140
6.3.4.1.1. Z01 Nolu Oda	140
6.3.4.1.2. Z02 Nolu Oda	141
6.3.4.1.3. Z04 Nolu Oda	142
6.3.4.1.4. Z05 Nolu Oda	144
6.3.4.1.5. Z07-08 Nolu Oda	146

6.3.4.2. Yapı Birinci Kat Odalarının Kalem işi İhyaları	147
6.3.4.2.1. 101 Nolu Koridor	147
6.3.4.2.2. 104 Nolu Oda	149
6.3.4.2.3. 105 Nolu Oda	150
6.3.4.2.4. 106 Nolu Oda	152
6.3.4.2.5. 108 Nolu Oda	154
6.3.4.2.6. 112 Nolu Koridor	156
6.3.4.2.7. 113 Nolu Oda	158
6.3.4.2.8. 114 Nolu Oda	160
6.3.4.2.9. 115 Nolu Oda	162
6.3.4.3.Kalem işi İhyalarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi .	164
6.4. AHŞAP ELEMANLARA YAPILAN MÜDAHALELER	165
6.4.1. İç Kapıların Konservasyonu	165
6.4.1.1. İç Kapıların Ahşap Raspası Uygulaması	165
6.4.1.2. İç Kapıların Tamamlama Uygulamaları	167
6.4.1.3. İç Kapıların Zımpara Uygulamaları.....	170
6.4.1.4. İç Kapıların Boya Uygulamaları.....	171
6.4.1.5. İç Kapıların Konservasyon Uygulamalarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi.....	173
6.4.2. Yapının İç Ahşap Merdivelerinin Yeniden Yapımı.....	173
6.4.3. Dış Doğramaların Yeniden Yapımı.....	177
6.4.3.1. Kapıların Yeniden Yapımı.....	177
6.4.3.2. Pencereilerin Yeniden Yapımı.....	180
6.4.3.3. Yeniden Yapılan Merdiven ve Doğramaların Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi.....	182
YEDİNCİ BÖLÜM.....	183
7. KIRKLARELİ GAR BİNASI YENİDEN İŞLEVLENDİRİLMESİ.....	183
7.1. RESTORASYON ÇALIŞMASI BİTEN YAPIYA VERİLMESİ PLANAN İŞLEV-GAR RESTORAN İŞLEVİ	183
7.1.1. Yeniden İşlevin Değerlendirilmesi.....	183
7.2. ÖNERİLEN İŞLEV-KIRKLARELİ KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ İŞLEVİ	185

7.2.1. Önerilen İşlevin Değerlendirilmesi.....	186
SONUÇ.....	189
KAYNAKÇA	191
EKLER.....	194

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1.1. Rumeli’de yapımı tamamlanan ve yapılamayan hatların genel durumu.....	3
Şekil 1.2. İlk trenin İstanbul’dan geçişi.....	3
Şekil 1.3. Babaeski Garı Mevcut Durumu.....	5
Şekil 1.4. Babaeski Gar Binası.....	5
Şekil 1.5. Büyük Mandıra Gar Binası.....	7
Şekil 1.6. Büyük Mandıra Gar Binası Zemin Katı.....	8
Şekil 1.7. Büyük Mandıra Gar Binası Cepheleri.....	9
Şekil 1.8. Alpullu Gar Binası ray cephesi	10
Şekil 1.9. Alpullu Gar Binası.....	11
Şekil 1.10. Alpullu Gar Binası	11
Şekil 2.1. Kırklareli Konumu.....	12
Şekil 2.2. Kırklareli eski adıyla Kırk Kilise meydanı.....	14
Şekil 2.3. Kırklareli eski adıyla Kırk Kilise.....	14
Şekil 3.1. Kırklareli Gar Binası Vaziyet Planı.....	15
Şekil 3.2. Kırklareli İstasyon Kompleksi Vaziyet planı.....	15
Şekil 3.3. Kırklareli İstasyon Kompleksi Vaziyet planı.....	16
Şekil 3.4. Kırklareli Gar Binası Tescil Belgesi.....	16
Şekil 3.5. Kırklareli Gar Binası İlk Fotoğrafı.....	17
Şekil 3.6. Kırklareli Gar Binası açılış töreni.....	18

Şekil 3.7. Kırklareli Gar Binası önünde fotoğraf çekilen öğretmen ve öğrencileri.....	18
Şekil 3.8. Kırklareli Gar Binası Zemin Kat Planı.....	19
Şekil 3.9. Kırklareli Gar Binası Birinci Kat Planı.....	20
Şekil 3.10. Kırklareli Gar Binası Çatı Katı Planı.....	20
Şekil 3.11. Z01 numaralı giriş salonu ve gişe görülmektedir.....	21
Şekil 3.12. Z02 numaralı oda ve gişe kısmı görülmektedir.....	22
Şekil 3.13. 111 numaralı tuvalet görülmektedir.....	23
Şekil 3.14. 109 numaralı odaya eklenen mutfak Tezgahı görülmektedir.....	23
Şekil 3.15. Birinci kattaki dairenin koridoru görülmektedir.....	24
Şekil 3.16. Yapının Batı cephesindeki muhdes ekler görülmektedir.....	25
Şekil 3.17. Z02 numaralı odada artık var olmayan ahşap zemin döşemesi yerine atılan şap görülmektedir.....	25
Şekil 3.18. Yapının Doğu ve Güney cephesi görülmektedir.....	26
Şekil 3.19. Yapının Batı ve Kuzey cephesi görülmektedir.....	27
Şekil 3.20. 114 numaralı odanın beyaz yağlı boya ile boyanan balkon kapıları görülmektedir.....	28
Şekil 3.21. Yapının Kuzey cephesindeki pencereler görülmektedir.....	28
Şekil 3.22. 114 numaralı odanın kapısı görülmektedir.....	29
Şekil 3.23. Z04 numaralı odanın kapısı ve penceresi görülmektedir.....	29
Şekil 4.1. Yapının çatı taşıyıcıları-Çürüme ve çatlaklar görülmektedir.....	30
Şekil 4.2. Yapının çatı taşıyıcı aşıklarında ayrılma ve çatlaklar görülmektedir.....	31
Şekil 4.3. Z07 numaralı odanın tavanındaki çökme görülmektedir.....	31
Şekil 4.4. Yapının dökülen tavan sıvasının altında çürüyen bağdadi döşeme görülmektedir.....	32

Şekil 4.5-6. Zemin kattan lojman dairesine çıkan yanan merdivenin kalan ahşap parçaları.....	32
Şekil 4.7. Kırklareli Gar Binası Batı ve Kuzey cephesi.....	33
Şekil 4.8. Z01 numaralı giriş salonunun duvar ve tavanında gözlemlenen sıva bozulmaları.....	34
Şekil 4.9-10. Z04 ve Z07 numaralı odalarının duvarlarında gözlemlenen sıva bozulmaları.....	35
Şekil 4.11. Kırklareli Gar Binası Batı cephesi.....	35
Şekil 4.12. Z02 numaralı odanın bir kısmı yok olmuş kapı kasası, kanadı korunamamıştır.....	36
Şekil 5.1. Kırklareli kagir tuvalet yapısı-Çürüyen çatı kirişleri.....	45
Şekil 5.2. Kırklareli kagir tuvalet yapısı- Tamamlaması yapılan çatı kirişi.....	46
Şekil 5.3. Kırklareli Kaptan'ın Evi- Tuğla duvarlardaki çözünme ve uygulanan mekanik temizlik görülmektedir.....	48
Şekil 5.4. İzmir Ayasuluk ve St. Jean Anıtı.....	49
Şekil 5.5. Kırklareli Kaptan'ın Evi- Tuğla duvarlara basınçlı su ile temizlik müdahalesi görülmektedir.....	50
Şekil 5.6. Kırklareli Kaptan'ın Evi- Tuğla duvarlara uygulanan karbon fiberli güçlendirme filesi uygulaması görülmektedir.....	52
Şekil 5.7. Kırklareli kagir tuvalet yapısı- Dış duvarlardaki sıvanın müdahale öncesi durumu görülmektedir.....	53
Şekil 5.8. Kırklareli kagir tuvalet yapısı- İç duvarlar çimento esaslı sıvanın raspasının yapıldığı görülmektedir.....	54
Şekil 5.9. Kırklareli Kaptan'ın Evi tuğla duvarlara uygulanan enjeksiyon uygulaması görülmektedir.....	54
Şekil 5.10. Kırklareli kagir tuvalet yapısı- Kıtıklı horasan sıva harç hazırlığı görülmektedir.....	56

Şekil 5.11. St. Pierre Han- Araştırma raspası sonucu ortaya bulunan motif ve dönem renkleri görülmektedir.....	59
Şekil 5.12. St. Pierre Han- Araştırma raspası sonucu ortaya bulunan motif ve dönem renkleri görülmektedir.....	60
Şekil 5.13. Kırklareli Kaptan'ın Evi yeniden yapılan çatı makasları görülmektedir.....	64
Şekil 6.1. Yapının marsilya tipi kiremitlerinin ve çürüyen ahşap kaplamalarının sökümü görülmektedir.....	65
Şekil 6.2. Raspa ve zımpara uygulaması biten çatı taşıyıcıları.....	66
Şekil 6.3. Ahşap dolgusu yapılan taşıyıcılardaki çatlaklar görülmektedir.....	67
Şekil 6.4. Tamir ve tahkimi yapılan ahşap taşıyıcılar görülmektedir.....	67
Şekil 6.5. Emprenyesi uygulanan çatı taşıyıcıları görülmektedir.....	68
Şekil 6.6-7. Çatı taşıyıcılarının yangın geciktirici,playwood kaplama ve taş yünü serilmiş durumu görülmektedir.....	68
Şekil 6.8-9. Çatı kaplama tahtaları üzerine yapılan su yalıtımı membran uygulaması ve valensiya kiremitlerinin uygulaması görülmektedir.....	69
Şekil 6.10-11. Çatı taşıyıcılarının lama kelepçe ve su bazlı ahşap koruyucu boya uygulanmış son halleri.....	69
Şekil 6.12. Çatı taşıyıcılarının rölövesi.....	70
Şekil 6.13. Değişen ahşap elemanlar.....	70
Şekil 6.14. Zemin kat tavanındaki tamir ve tahkimi yapılan ana taşıyıcı kirişler.....	72
Şekil 6.15. Zemin kat tavanındaki (Z01 giriş) ana taşıyıcı kirişlere takviye yapılan ahşap karkaslar görülmektedir.....	73
Şekil 6.16. Zemin kat tavanındaki (Z02 gişe) ana taşıyıcı kirişlere takviye yapılan ahşap karkaslar görülmektedir.....	73

Şekil 6.17. Birinci kat tavanındaki tamir ve tahkimi yapılan ana taşıyıcı kirişler görülmektedir.....	74
Şekil 6.18. Birinci kat zemin döşemesinde tamir ve tahkimi yapılan ana taşıyıcı kirişler ve kaplama tahtaları görülmektedir.....	74
Şekil 6.19. Zemin kat tavanındaki (Z01 giriş salonu) uygulanan bağdadi çitalar görülmektedir.....	75
Şekil 6.20. Birinci kat tavanındaki (115 numaralı oda) uygulanan bağdadi çitalar görülmektedir.....	75
Şekil 6.21. Zemin kat tavanının rölövesi-yenilenen ahşap kirişler.....	76
Şekil 6.22. Zemin kat tavanını rölövesi-takviye yapılan ahşap kirişler.....	76
Şekil 6.23. Birinci kat tavanının rölövesi-takviye yapılan ahşap kirişler.....	77
Şekil 6.24. Zemin kat zemin döşemesi olan volta döşemedeki tuğla döşemelerdeki çatlaklara enjeksiyon uygulaması yapıldığı görülmektedir.....	78
Şekil 6.25. Zemin kat zemin döşemesi olan volta döşemedeki I profillere 50/10 lama ile yapılan güçlendirme uygulaması görülmektedir.....	79
Şekil 6.26. Zemin kat döşeme planı-kılcal çatlaklara yapılan enjeksiyon uygulaması.....	79
Şekil 6.27. Birinci katta bulunan 105 ve 108 numaralı odaların bölücü duvarlarında açılan tuğla çürütmeler görülmektedir.....	81
Şekil 6.28. Birinci katta bulunan 112 ve 114 numaralı odaların bölücü duvarlarında yapılan tuğla dikişler görülmektedir.....	81
Şekil 6.29. Birinci kat planı-tuğla duvarlarda yapılan tuğla dikiş uygulamalarının yapıldığı duvarlar.....	82
Şekil 6.30. Yapı Doğu cephesinde açılan tuğla çürütmeler görülmektedir.....	83
Şekil 6.31. Yapı Güney cephesinde yapılan tuğla dikiş görülmektedir.....	83
Şekil 6.32. Yapı Doğu cephesi tuğla duvarlarda yapılan tuğla dikiş uygulamaları.....	84

Şekil 6.33. 114 numaralı odanın duvar birleşim yerinde uygulanan güçlendirme uygulaması görülmektedir.....	85
Şekil 6.34. Güçlendirme uygulamasının detayı.....	86
Şekil 6.35. Yapı birinci kat duvarlarında tekstil donatı ve harç ile uygulanan güçlendirme uygulamalarının yapıldığı duvarlar	86
Şekil 6.36. Yapıda kalem işi olduğuna dair şüphe uyandıran Z01 numaralı odanın filetoları görülmektedir.....	88
Şekil 6.37. Yapıda kalem işi olduğuna dair şüphe uyandıran Z02 numaralı odanın duvarındaki stencil baskı çiçekler görülmektedir.....	88
Şekil 6.38. Z01 numaralı odanın duvarlarında araştırma raspası sonucu ortaya çıkan 10 tabaka badana rengi ,filetolar ve mermer taklidi görülmektedir.....	90
Şekil 6.39. Z01 numaralı odanın tavan ve duvarlarıdaki sıva kabarmaları görülmektedir.....	90
Şekil 6.40. Z02 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları görülmektedir.....	91
Şekil 6.41. Z02 numaralı odanın duvarında ortaya çıkan köşe motifi görülmektedir.	92
Şekil 6.42. Z04 numaralı odanın duvarında çıkan köşe motifinin el çizimi eskizi.....	93
Şekil 6.43. Z04 numaralı odanın duvarında çıkan köşe motifi görülmektedir.....	93
Şekil 6.44. Z05 numaralı odanın duvarında çıkan motif görülmektedir.....	94
Şekil 6.45. Z08 numaralı odanın batı duvarında çıkan çiçek motiflerinin el çizimi eskizi.....	96
Şekil 6.46. Z08 numaralı odanın batı duvarında çıkan çiçek motifleri görülmektedir.	96
Şekil 6.47. 101 numaralı koridorun duvarında çıkan motifin izleri görülmektedir....	97
Şekil 6.48. 104 numaralı koridorun duvarında çıkan motifin izleri görülmektedir....	98
Şekil 6.49. 104 numaralı odanın tavan raspasında çıkan motifin el çizimi eskizi.....	99
Şekil 6.50 104 numaralı odanın tavan raspasında çıkan motif görülmektedir.....	99

Şekil 6.51. 105 numaralı odanın duvarında yapılan 6 katman boya raspası ve 1.dönem köşe motifi görülmektedir.....	100
Şekil 6.52. 105 numaralı odanın batı duvarının köşesinde çıkan 1.döneme ait köşe motifin el çizimi eskizi.....	101
Şekil 6.53. 105 numaralı odanın güney duvarının köşesinde çıkan 1. Ve 2. Dönem renk ve motifleri görülmektedir.....	101
Şekil 6.54. 105 numaralı odanın güney duvarında çıkan motifin 1. ve 2. Döneme ait el çizimi eskizi.....	102
Şekil 6.55. 106 numaralı odanın kuzey duvarının köşesinde çıkan renk katmanları ve köşe motifi görülmektedir.....	103
Şekil 6.56. 106 numaralının odanın kuzey duvarındaki köşe motife ait el çizimi eskizi.....	103
Şekil 6.57. 107 numaralı odanın batı duvarının köşesinde çıkan renk katmanları görülmektedir.....	105
Şekil 6.58. 108 numaralı odanın batı duvarının köşesinde çıkan köşe motifi görülmektedir.....	106
Şekil 6.59. 108 numaralının odanın tüm duvarlarının en üst kotunda dönen bordürün el çizimi eskizi.....	107
Şekil 6.60. 108 numaralı odanın tüm duvarlarının en üst kotunda dönen bordür motifi görülmektedir.....	107
Şekil 6.61. 109 numaralı odanın güney duvarında yapılan sıva raspalarının katmanları görülmektedir.....	108
Şekil 6.62. 112 numaralı koridorun batı duvarında bulunan köşe motifinin, filetonun ve mermer taklidinin izleri görülmektedir.....	109
Şekil 6.63. 113 numaralı odanın doğu duvarında bulunan köşe motifinin izleri görülmektedir.....	111
Şekil 6.64. 113 numaralı odanın doğu duvarında bulunan köşe motifinin el çizimi eskizi.....	111

Şekil 6.65. 114 numaralı odanın batı duvarında bulunan motiflerin ve bordürün izleri görülmektedir.....	113
Şekil 6.66. 114 numaralı odanın batı duvarında bulunan köşe motifinin el çizimi eskizi.....	113
Şekil 6.67. 114 numaralı odanın batı duvarında bulunan bordür görülmektedir.....	114
Şekil 6.68. 114 numaralı odanın batı duvarında bulunan bordürün el çizimi eskizi..	114
Şekil 6.69. 115 numaralı odanın kuzey duvarında raspası yapılan 7 katman boya raspası görülmektedir.....	115
Şekil 6.70. 115 numaralı odanın batı duvarında raspa sonrası ortaya çıkan köşe motifin izleri görülmektedir.....	116
Şekil 6.71. 115 numaralı odanın batı duvarında raspa sonucu ortaya çıkan köşe motifinin el çizimi eskizi.....	116
Şekil 6.72. Z02 numaralı odanın kuzey duvarında sıva raspası uygulaması görülmektedir.....	118
Şekil 6.73. Z05 numaralı odanın batı duvarında sıva raspası uygulaması görülmektedir.....	119
Şekil 6.74. Z01 numaralı odanın bağdadi tavanındaki sıva raspası uygulaması görülmektedir.....	119
Şekil 6.75. Yapının Kuzey cephesindeki çimento esaslı sıva ve raspa uygulaması görülmektedir.....	120
Şekil 6.76. Yapının Güney cephesindeki çimento esaslı sıva ve raspa uygulaması görülmektedir.....	121
Şekil 6.77. Yapının Güney cephesinde sıva raspası tamamlanmış hali görülmektedir.....	121
Şekil 6.78. Kaba sıva uygulaması öncesi tuğla duvarların temizlendiği görülmektedir.....	122
Şekil 6.79. Kaba sıva uygulaması öncesi bağdadi tavan üzerine rabbitz teli uygulaması görülmektedir.....	123

Şekil 6.80. Kaba sıva uygulaması mayalanmak üzere hazırlanan horasan harç hazırlığı görülmektedir.....	123
Şekil 6.81. Kaba sıva uygulaması önce 113 numaralı odada uygulanan sıva anoları görülmektedir.	124
Şekil 6.82. Kaba sıva uygulanan 115 numaralı odanın tavanı görülmektedir.....	124
Şekil 6.83. Kaba sıva uygulanan 104 numaralı odanın duvarları görülmektedir.....	125
Şekil 6.84. Kaba sıva uygulanan Z01 numaralı odanın tavan ve duvarları görülmektedir.....	125
Şekil 6.85. Yapının nefaset sıvasının harcının içindeki kaymak kireç harca elenerek konulmuştur.....	126
Şekil 6.86. Yapının Z01 numaralı giriş salonunda horasan esaslı kaba sıvası üzerine nefaset sıvasının uygulaması görülmektedir.....	127
Şekil 6.87. Yapının Z02 numaralı odasındaki duvarın katmanları görülmektedir. (ateş tuğlası-horasan esaslı kaba sıva-nefaset sıvası).....	127
Şekil 6.88. Yapının Z01 numaralı giriş salonunun nefaset sıva uygulaması biten hali görülmektedir.....	128
Şekil 6.89. Yapının 114 numaralı salonunun nefaset sıva uygulaması biten hali görülmektedir.....	128
Şekil 6.90. Yapının Doğu cephesindeki kaba sıva uygulaması görülmektedir.....	129
Şekil 6.91. Yapının Güney cephesindeki kaba sıva uygulaması görülmektedir.....	130
Şekil 6.92. Yapının Batı cephesindeki ana giriş kapısının kenar sövelerinin konservasyonu görülmektedir.....	131
Şekil 6.93. Yapının Doğu cephesindeki pencere rozet ve kenar sövelerinin konservasyonu görülmektedir.....	131
Şekil 6.94. Yapının zemin kat 9 numaralı pencere sövelerinde konservasyon yapılan alanlar görülmektedir.....	132

Şekil 6.95. Yapının zemin kat 14 numaralı pencere sövelerinde konservasyon yapılan alanlar görülmektedir.....	132
Şekil 6.96. Yapının birinci kat 3 numaralı pencere sövelerinde konservasyon yapılan alanlar görülmektedir.....	133
Şekil 6.97. Yapının birinci kat 15 numaralı pencere sövelerinde konservasyon yapılan alanlar.....	133
Şekil 6.98. Yapının zemin kat giriş kapısının sövelerinde konservasyon yapılan alanlar görülmektedir.....	134
Şekil 6.99. Yapının zemin kat 7 numaralı tek kanatlı giriş kapısının sövelerinde konservasyon yapılan alanlar görülmektedir.....	134
Şekil 6.100. Kırklareli Gar Binası Doğu cephesi-1.renk seçeneği.....	135
Şekil 6.101. Kırklareli Gar Binası Doğu ve Güney cephesi-1.renk seçeneği.....	135
Şekil 6.102. Kırklareli Gar Binası Doğu cephesi-2.renk seçeneği.....	136
Şekil 6.103. Kırklareli Gar Binası Doğu ve Güney cephesi-2.renk seçeneği.....	136
Şekil 6.104. Kırklareli Gar Binası Doğu cephesi-3.renk seçeneği.....	137
Şekil 6.105. Kırklareli Gar Binası Doğu ve Güney cephesi-3.renk seçeneği.....	137
Şekil 6.106. Kırklareli Gar Binası Batı cephesi, cephe boyası imalatlarının tamamlanmış hali görülmektedir.....	138
Şekil 6.107. Kırklareli Gar Binası Batı ve Kuzey cepheleri, cephe boyası imalatlarının tamamlanmış hali görülmektedir.....	138
Şekil 6.108. Kırklareli Gar Binası Z01 numaralı odanın A duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	140
Şekil 6.109. Kırklareli Gar Binası Z01 numaralı odanın duvarlarına uygulanan filetoler görülmektedir.....	141
Şekil 6.110. Kırklareli Gar Binası Z02 numaralı odanın A duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	142

Şekil 6.111. Kırklareli Gar Binası Z02 numaralı odanın duvarlarına uygulanan kalem işi görülmektedir.....	142
Şekil 6.112. Kırklareli Gar Binası Z04 numaralı odanın B duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	143
Şekil 6.113. Kırklareli Gar Binası Z04 numaralı odanın duvarlarına uygulanan kalem işi görülmektedir.....	144
Şekil 6.114. Kırklareli Gar Binası Z05 numaralı odanın D duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	145
Şekil 6.115. Kırklareli Gar Binası Z05 numaralı odanın duvarlarına uygulanan kalem işi görülmektedir.....	145
Şekil 6.116. Kırklareli Gar Binası Z07-08 numaralı odanın C duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	146
Şekil 6.117. Kırklareli Gar Binası Z07-8 numaralı odanın duvarlarına uygulanan kalem işi görülmektedir.....	147
Şekil 6.118. Kırklareli Gar Binası 101 numaralı koridorun E duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	148
Şekil 6.119. Kırklareli Gar Binası 101 numaralı koridorun duvarlarına uygulanan kalem işi görülmektedir.....	148
Şekil 6.120. Kırklareli Gar Binası 104 numaralı odanın tavanının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	149
Şekil 6.121. Kırklareli Gar Binası 104 numaralı odanın kalem işi uygulaması bitmiş hali görülmektedir.....	150
Şekil 6.122. Kırklareli Gar Binası 105 numaralı odanın B duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	151
Şekil 6.123. Kırklareli Gar Binası 105 numaralı odanın kalem işi uygulaması bitmiş hali görülmektedir.....	151
Şekil 6.124. Kırklareli Gar Binası 105 numaralı odanın duvarlarında ve tavanında kalem işi uygulaması bitmiş hali görülmektedir.....	152

Şekil 6.125. Kırklareli Gar Binası 106 numaralı odanın A duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	153
Şekil 6.126. Kırklareli Gar Binası 106 numaralı odanın duvarlarında ve tavanında kalem işi uygulaması bitmiş hali görülmektedir.....	153
Şekil 6.127. Kırklareli Gar Binası 106 numaralı odanın duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.....	154
Şekil 6.128. Kırklareli Gar Binası 108 numaralı odanın D duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	155
Şekil 6.129. Kırklareli Gar Binası 108 numaralı odanın duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.....	155
Şekil 6.130. Kırklareli Gar Binası 108 numaralı odanın duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.....	156
Şekil 6.131. Kırklareli Gar Binası 112 numaralı koridorun A duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	157
Şekil 6.132. Kırklareli Gar Binası 112 numaralı koridorun duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.....	157
Şekil 6.133. Kırklareli Gar Binası 112 numaralı koridorun tavanındaki kalem işi motifleri, fileto uygulaması görülmektedir.....	158
Şekil 6.134. Kırklareli Gar Binası 113 numaralı odanın A duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	159
Şekil 6.135. Kırklareli Gar Binası 113 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.....	159
Şekil 6.136. Kırklareli Gar Binası 113 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.....	160
Şekil 6.137. Kırklareli Gar Binası 114 numaralı odanın D duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	161
Şekil 6.138. Kırklareli Gar Binası 114 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.....	161

Şekil 6.139. Kırklareli Gar Binası 114 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.....	162
Şekil 6.140. Kırklareli Gar Binası 115 numaralı odanın B duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.....	163
Şekil 6.141. Kırklareli Gar Binası 115 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.....	163
Şekil 6.142. Kırklareli Gar Binası 115 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.....	164
Şekil 6.143. Kırklareli Gar Binası Z05 numaralı odanın kapı kasasında yapılan ahşap boya katmanları görülmektedir.....	165
Şekil 6.144. Kırklareli Gar Binası Z02 numaralı odanın kapı kasasında bisturi ile yapılan ahşap raspası görülmektedir.....	166
Şekil 6.145. Kırklareli Gar Binası 101 numaralı tuvaletin kapı kasasında mekanik yöntemler ile yapılan ahşap raspası görülmektedir.....	166
Şekil 6.146. Kırklareli Gar Binası 114 numaralı odasının balkon kapısının kanadında ısı yöntemi ile yapılan ahşap raspası görülmektedir.....	167
Şekil 6.147. Kırklareli Gar Binası 115 numaralı odasının kapı kanadında yapılan tamamlama görülmektedir.....	168
Şekil 6.148. Kırklareli Gar Binası 108 numaralı odasının kapı kanadında yapılan tamamlama görülmektedir.....	169
Şekil 6.149. Kırklareli Gar Binası birinci kat iç kapılarının tamamlanan ahşap konservasyon uygulaması görülmektedir.....	169
Şekil 6.150. Kırklareli Gar Binası 113 numaralı odasının kapı kanadının tamamlanan ahşap konservasyon uygulaması görülmektedir.....	170
Şekil 6.151. Kırklareli Gar Binası 109 numaralı odasının kapı kanadının tamamlamalar sonrası zımpara uygulaması görülmektedir.....	171
Şekil 6.152. Kırklareli Gar Binası 113 numaralı odasının kapısının boya ve montajı bitmiş hali görülmektedir.....	172

Şekil 6.153. Kırklareli Gar Binası 114 numaralı odasının kapısının boya ve montajı bitmiş hali görülmektedir.....	172
Şekil 6.154. Geçirdiği yangın sonrası taşıyıcılık özelliğini kaybeden merdiven basamakları görülmektedir.....	174
Şekil 6.155. Numaranlandırılarak sökülen merdiven basamakları görülmektedir....	174
Şekil 6.156. Yeniden imalatı yapılan ve özgün taşıyıcı kiriş görülmektedir.....	175
Şekil 6.157. Özgün merdiven küpeşterleri ve yeniden imalatı yapılan küpeşterler yanyana görülmektedir.....	175
Şekil 6.158. Montajı yapılan merdiven basamakları görülmektedir.....	176
Şekil 6.159. Montajı yapılan merdiven basamakları görülmektedir.....	176
Şekil 6.160. Yapının Kuzey cephesinde kayıp olan kapı doğramaları ve yapıdaki muhdes ekler görülmektedir.....	177
Şekil 6.161. Yapının Güney cephesindeki tek kanatlı giriş kapısının mevcut durum.....	178
Şekil 6.162. Yapının Güney ve Kuzey cephelerindeki kapıların mevcut durumu...	178
Şekil 6.163. Yapının Güney ve Kuzey cephelerindeki tek kanatlı giriş kapılarının yeniden yapımı görülmektedir.....	179
Şekil 6.164. Yapının Güney ve Kuzey cephelerindeki tek kanatlı giriş kapılarına emprenye uygulaması görülmektedir.....	179
Şekil 6.165. Yapının Güney ve Kuzey cephelerindeki giriş ve balkon kapılarının son halleri görülmektedir.....	180
Şekil 6.166. Yapının Güney cephesinden sökülen kullanılamaz hale gelmiş çift kanatlı pencere görülmektedir.....	181
Şekil 6.167. Yapının Güney cephesinde yeniden imalatı yapıp montajı tamamlanan çift kanatlı pencereler görülmektedir.....	181
Şekil 6.168. Yapının Doğu cephesinde yeniden imalatı yapıp montajı tamamlanan tek kanatlı birinci kat ve çift kanatlı çatı katı penceresi görülmektedir.....	182

Şekil 7.1. Gar restoran bodrum kat planı.....	184
Şekil 7.2. Gar restoran zemin kat planı.....	185
Şekil 7.3. Kırklareli Gar Binası Kültür ve Sanat Merkezi birinci kat planı.....	187
Şekil 7.4. Kırklareli Gar Binası Kültür ve Sanat Merkezi zemin kat planı.....	188
Şekil 7.5. Kırklareli Gar Binası Kültür ve Sanat Merkezi çatı katı planı.....	188

KISALTMALAR

URL.	: İnternet Kaynakları
EKVKKBK.	: Edirne Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
TCDD	: Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları
m	: Metre

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Kırklareli İli, Rumeli Demiryolları hattının son durağı olan Kırklareli Gar Binası çalışma kapsamında ele alınmıştır.

Çalışmanın amacı yıllardır terk edilmiş durumda yaşayan Kırklareli Gar Binasının kurtarılarak 2020-2022 yılları arasında restore edilmesindeki aşama ve müdahalelerin değerlendirme ölçütleri kapsamında detaylı bir şekilde belgelenmesidir. Kırklareli Gar Binası'nın Rumeli Demiryolları hattı üzerindeki diğer yapılara örnek teşkil ederek, tarihi mirasımızı gelecek kuşaklara aktarıp önerilen yeni işlevi ile birlikte yaşatılmasıdır.

Çalışmanın Yöntemi

Restorasyon çalışmasına başlamadan önce yapının mevcut durumu fotoğflanarak belgelenmiştir. Kırklareli ve Kırklareli Gar Binası ile ilgili çeşitli arşivler taranmıştır. (TCDD Genel Müdürlüğü, Edirne Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü, Trakya Üniversitesi, Kırklareli Kültür Müdürlüğü, Kırklareli Belediyesi, Kırklareli Müze Müdürlüğü). Osmanlı ve T.C Cumhurbaşkanlığı devlet arşivlerinden katalog taraması yapılarak fotoğraf ve yazılı raporlardan yararlanılmıştır. Restorasyon aşamaları sırasında tüm müdahale adımları detaylı olarak çizilmiştir, tüm onarım ve müdahaleler uygulama esnasında fotoğflanmıştır. Restorasyon uygulamaları restorasyon müdahale ölçütleri kapsamında değerlendirilmiş yapının özgün durumuna uygun olabilmesi için yenileme, bütünleme, sağlamaştırma önerilerinde bulunulmuştur.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. RUMELİ DEMİRYOLLARININ TARİHÇESİ, GELİŞİMİ VE MİMARİ ÖZELLİKLERİ

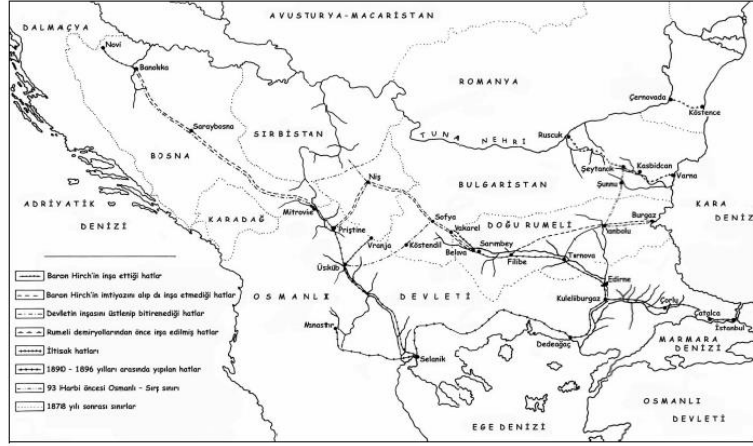
1.1. RUMELİ DEMİRYOLLARININ TARİHÇESİ

Demiryolları tarihçesini incelediğimizde ilk demiryolu hattının İngiltere’de yapıldığını görebiliriz. Zaman ilerledikçe Avrupa’da yayılmaya başlayan demiryolu hatları; Fransa ve Almanya’da inşa edilmiştir.

’’Fransa’da 1832’de, Almanya’da 1835’te ilk trenler yolcu taşımaya başlamışlardır. Avrupa’da bu yeni ulaşım aracı hızla yayılırken, 1830’larda 129 kilometre olan demiryolu uzunluğu, 1850’lerde 23.400 kilometreyi bulmuştur.’’(Tamçelik, 2000:487)

Osmanlı İmparatorluğu da bu süreç içerisinde yer alarak 19.yy’da demiryolu inşasına başlamak için adım atmıştır. ’’19. yüzyılda Osmanlı Devleti toprak kayıpları yaşamakta ve gerçekleşen isyanları bastırmakta yetersiz kalmaktaydı. İstanbul Hükümeti’nden bağımsız hareket etmeye başlayan bölgelerden birisi konumundaki Mısır’ın idarecileri 1851 yılında dolaylı şekilde Osmanlı’nın ilk demiryolu hattı olan İskenderiye-Kahire demiryolu hattının İngilizler tarafında inşa edilmesine izin vermiştir.’’ (Keleş Usta, 2021: 2)

’’ İskenderiye- Kahire demiryolu hattından sonra İngilizler, Aydın- İzmir hattını inşa etmiştir.’’ (Karaca, 2021:49). Osmanlı Devleti’nin Rumeli toprakları üzerindeki faaliyeti arttıkça, Rumeli toprakları üzerinden geçen bir demiryolu hattının kurulmasına karar verilmiş ve Avusturyalı bir firma tarafın projelendirilen Rumeli Demiryolları hattı inşası İstanbul’dan Paris’e bağlanacak şekilde uygulanmıştır.

Şekil 1.1. Rumeli’de yapımı tamamlanan ve yapılamayan hatların genel durumu

(Engin, 1993)

” İlk hazırlanan hatlar; Yedikule-Küçükçekmece, Edirne-İnos ve Edirne-Filibe Sarım Bey hatları haritalarıdır. Nafia Meclisi’nce onaylanan Yedikule-Küçükçekmece Hattı’nda 4 Haziran 1870 yılında inşaat çalışmaları başlamıştır.”(Engin, 1993: 235) 1910-1912 yılları arasında şark demiryolları olarak da adlandırılan Kırklareli-Babaeski hattının inşası yapılmıştır. Hattının uzunluğu 46 kilometredir. 1. Dünya Savaşının yaşandığı yıllarda demiryolları hattını Avusturya- Almanya şirketleri işletmiştir. (Yıldız, 2013: 54).

Şekil 1.2. İlk trenin İstanbul’dan geçişi

(Url-1, 1951)

1.2. RUMELİ DEMİRYOLLARINDAN BAZI ÖRNEKLER

1.2.1. Babaeski Gar Binası

Babaeski, Kırklareli İli'nin bir ilçesidir. Tarıma elverişli toprakları nedeniyle uzun yıllardır topraklarında ayçiçeği ve buğday tarımı yapılmaktadır.

''İlkçağ'dan bugüne kadar çeşitli halkların yaşadığı, çeşitli kültürlerin yaratılıp, yaşatıldığı Babaeski Osmanlıların eline geçmeden önce Yunanlılar buraya Buragos, Slav kökenli Bulgarlar ise Bulgarophygan diyorlardı.''(Karaçam, 1995, s.645,660)

Rumeli Demiryollarının Alpullu-Kırklareli İltisak hattı üzerinde bulunan Babaeski Gar Binası, Babaeski İlçesi'nin çevre yolu üzerinde bulunmaktadır. Babaeski Gar binası 1889 yılında kullanılmaya başlanmıştır.(Şekil .3) (Yıldız, 2013: 59). Yapı bodrum+zemin+1 kattan oluşur ve dikdörtgen plana sahiptir.

Tezin ana konusunu oluşturan Kırklareli Gar Binası'na mimari plan ve ögeler olarak hat üzerinde en çok benzeyen gar binasıdır. Yapı, yığma tuğla beden ve ara bölme duvarından oluşmakta, beşik ve kırma çatı sisteminin karmasından oluşan çatı marsilya tipi kiremit çatı örtüsüne sahiptir.

Uzun yıllar kullanılan gar binasının birinci katı gar memurlarının lojman olarak kullandıkları iki daireden, yapının zemin katı ise garın bekleme alanları, gişe ve memur odalarından oluşmaktadır. (Şekil 1.4) Yapı 18.11.2011 tarihinde koruma kurulu tarafından tescillenmiştir.

Şekil 1.3. Babaeski Garı Mevcut Durumu

(Güven, 2022)

Şekil 1.4. Babaeski Gar Binası

(Güven, 2022)

Günümüzde kullanılmayan Babaeski Gar binasının Doğu ve Batı cephelerinde tek kanatlı ahşap giriş kapıları ve çift kanatlı ahşap pencereleri bulunmakta fakat tümü kullanılamaz hale gelmiştir. Yapının çatı katının havalandırma ve aydınlatma ihtiyacı için Güney-Kuzey cephelerine çift kanatlı iki adet ahşap pencere yerleştirilmiştir. Yapı özgün renginden uzaklaştırılarak insan müdahaleleri ile farklı renklere boyanılmış, grafiti yazıları ile cepheler tanınmaz hale gelmiştir. Yapının Doğu ve Batı cephelerinde yok olan pencere ve kapı doğramaları yerine tuğla ve çimento ile müdahaleler mevcuttur. Yapının balkon korkuluğu dahi sökülüp, yapıdan uzaklaştırılmıştır. Günümüzde özgün olan çok az mimari unsur bulunmaktadır.

1.2.2. Büyük Mandıra Gar Binası

” Büyük Mandıra, Kırklareli’nin Babaeski ilçesine bağlı bir beldesidir. Büyük Mandıra ‘doksan Üç Harbi’ denilen 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sonunda Bulgaristan’ın Lofka ve Plevne Bölgesi’nden gelen göçmenler tarafından kurulmuştur. Mandıra Yunanca bir sözcüktür. Üstü örtülü ağıl anlamına gelmektedir. Mandıra Bölgesi ilkçağ kültürlerine sahip bir yöredir. Buradaki uygarlık kalıntılarının Tarih öncesi devre ait olduğuna dair bilgiler bulunmaktadır. ”(Karaçam, 1995:670)

Büyük Mandıra Gar Binası; beldenin merkezinde, Alpullu-Kırklareli İltisak hattı üzerinde bulunmaktadır, günümüzde kullanılamaz halde olan yapı bakımsız ve terk edilmiş durumdadır. (Şekil 1.5)

Şekil 1.5. Büyük Mandıra Gar Binası

(Kırklareli Müzesi Arşivi, 2018)

Büyük Mandıra Gar binası yanyana iki yapıdan oluşmaktadır. Yapılardan biri zemin+ 1 kattan oluşurken, diğeri sadece zemin kattan oluşmaktadır. Yapının kagir duvarları tuğla, döşemeleri bağdadi çitalıdır. (Şekil 1.6) Duvar ve tavanları sıvalı ve boyalıdır. Yapının beşik çatısı marsilya tipi kiremit ile örtülmüştür. Yapı 20.01.2016 tarihinde koruma kurulu tarafından tescillenmiştir.

Şekil 1.6. Büyük Mandıra Gar Binası Zemin Katı

(Kırklareli Müzesi Arşivi, 2018)

Yapının tüm dış doğraması yok edilmiş, zemin ve birinci katında yer alan kapı ve pencere açıklarının birçoğu tuğlalar ile kapatılmış üzeri çimento esaslı harç ile sıvanmıştır. Yapının geniş cephelerinde yer alan taş pencere denizlikleri ve dar cephesinde yer alan Mandıra yazısı özgün olduğu düşünülen ve korunan bazı elemanlardır. İç ve dış duvarları insan müdahaleleri ile farklı renklerde yağlı boya ile boyanmıştır. Çatısının taşıyıcı ahşaplarının çoğu çürümüş ve yapı çatısından çok fazla yağmur suyu alarak ahşap döşemeleri de çürüyerek ve kullanılamaz hale gelmiştir. (Şekil 1.7)

Şekil 1.7. Büyük Mandıra Gar Binası Cepheleri

(Kırklareli Müzesi Arşivi, 2018)

1.2.3. Alpullu Gar Binası

Alpullu, Cumhuriyet kurulduktan sonra, 1926 yılında Türkiye'nin ilk şeker fabrikasıdır kurulduğu yer olarak bilinmektedir. Eskiden adının Şekerköy olarak anıldığı da bilinmektedir. Kırklareli İl'inin, Babaeski İlçe'sine bağlı bir kasabası olan Alpullu, bereketli ve verimli toprakları ile bilinmektedir.

''19.yüzyılın son çeyreği içinde yapılmış olan Edirne-İstanbul Demiryolu'nun buradan geçmesi kasabanın önemini arttırmış, ticari hareketliliğine, trafik akışına yeni olanaklar sağlamıştır. Balkan Savaşı öncesinde Alpullu'nun biraz batısında bir yolun Kırklareli'ne uzatılması burayı bir yol kavşağı durumuna getirmiştir.''(Karaçam, 1995: 671-672)

Alpullu Gar Binası, Rumeli Demiryolları hattı üzerinde günümüzde kullanılan nadir gar yapılarından bir tanesidir. Yapı, zemin+1 ve sadece zemin kattan oluşan iki adet yan yana bitişik nizamlı planlanan iki yapıdan oluşmaktadır. (Şekil 1.8)

Şekil 1.8. Alpullu Gar Binası ray cephesi

(Kırklareli Müzesi Arşivi, 2020)

Yapıyı oluşturan büyük blokta ahşap kapı ve pencere doğramaları korunmuştur. Yapının geniş cephelerinde zemin kattaki gişe ve bekleme alanına geçişi sağlayan tek kanatlı 6 adet ahşap kapı bulunmaktadır. Pencere ve kapıların üst kısımlarında taş malzemeden 5 adet rozeti andırarak söveler bulunmaktadır. Yapının beşik çatısı marsilya tipi kiremit ile örtülüdür. (Şekil 1.9-10)

Şekil 1.9. Alpullu Gar Binası
(Kırklareli Müzesi Arşivi, 2020)

Şekil 1.10. Alpullu Gar Binası
(Kırklareli Müzesi Arşivi, 2020)

İKİNCİ BÖLÜM

2. KIRKLARELİ GAR BİNASININ BULUNDUĞU BÖLGE

.1. KIRKLARELİ’NİN KONUMU

Kırklareli İli, Marmara Bölgesi’nde yer almaktadır. Bulgaristan’a sınırı vardır ve Güneydoğusu’nda İstanbul yer almaktadır.

”Toprakları, kuzeyden Bulgaristan sınırını oluşturan Revze Deresi vadisi; doğudan Karadeniz, güneyde Ergene Irmağı ana vadisi ve batıdan Ergene Irmağına karışan Teke Deresinin su bölüm çizgisi olan sırtlarla kuşatılmıştır. Yüzölçümü 6650 km. olup, il merkezinin denizden yüksekliği 203 m’dir.” (Kırklareli İl Yıllığı, 2000, s.47)

Şekil 2.1. Kırklareli Konumu

(Url-3, 2022)

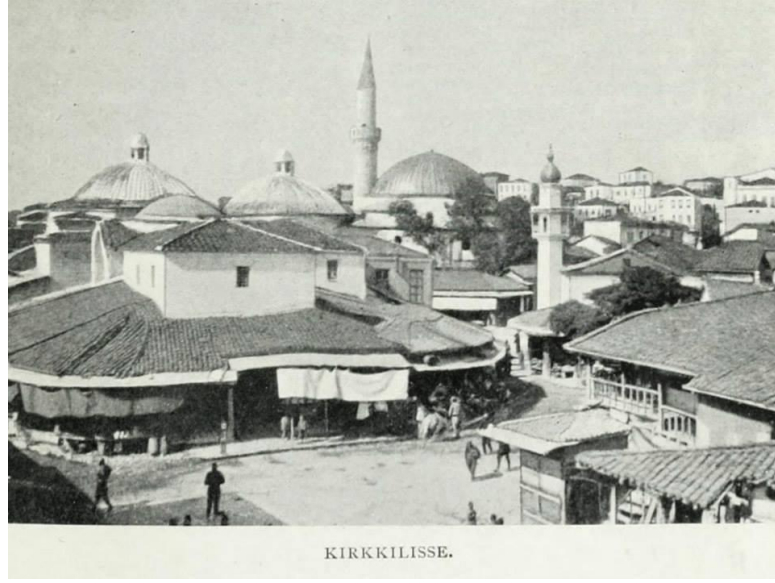
3.2. KIRKLARELİ'NİN TARİHİ

Yapılan arkeolojik kazılardan elde edilen verilere göre bölgeye ait izlerim M.Ö 4200 yıllarına denk geldiği söylenebilir. Bölge başta Bulgarlar olmak üzere birçok boy uzun yıllar istilasına uğramıştır.

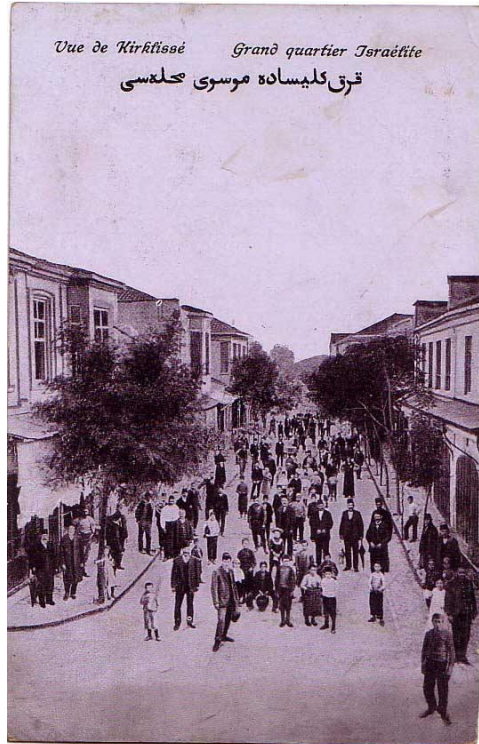
''Belli başlı istila hareketleri arasında, M.Ö. VI. asırda Büyük İskender'in Roma İmparatorluğunun, Gotların, Batı Hunlarının, Avarların, Peçenekler'in münasebetiyle gelen Avrupa kuvvetlerinin istilalarını saymak mümkündür.''(Sezgin, 1999: 2)

''Kırklareli'nin fethinin Edirne'nin fethinden sonra I. Murad zamanında gerçekleştiği genellikle kabul edilmektedir. Bu fetih 1367-1372 yılları arasında gerçekleşmiştir. Kırklareli'nin fethi ile alakalı bilgi veren ilk kaynaklar, XVI. ve XVII. Asırda yazılmış eserlerdir. Bu yüzden Kırklareli'nin fethi tarihini şu an için kesin olarak söylemek mümkün değildir.'' (Sezgin, 1999: 3)

Osmanlıların bölgeyi fethinden sonra şehre Kırkkilise adı verilmiştir. (Akın, 1997: 10) Şehrin adının bu olmasıyla ilgili değişik görüşler olmasına rağmen en bilineni şehirde kırk adet kilisenin olduğu, bu nedenle Kırkkilise adının verildiğidir. Günümüzde bu kiliselerden sadece bir tanesi şehir merkezinde ayakta durmaktadır. 1924 yılında şehrin adı Kırkkilise'den Kırklareli olarak anayasa ile birlikte değiştirilmiştir.

Şekil 2.2. Kırklareli eski adıyla Kırk Kilise meydanı
(Kırklareli Müze Müdürlüğü Arşivi, 1920'ler)

Şekil 2.3. Kırklareli eski adıyla Kırk Kilise (Fotoğrafta Büyük Yahudi Mahallesi yazmaktadır.)

(Kırklareli Müze Müdürlüğü Arşivi, 1920'ler)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. KIRKLARELİ GAR BİNASI

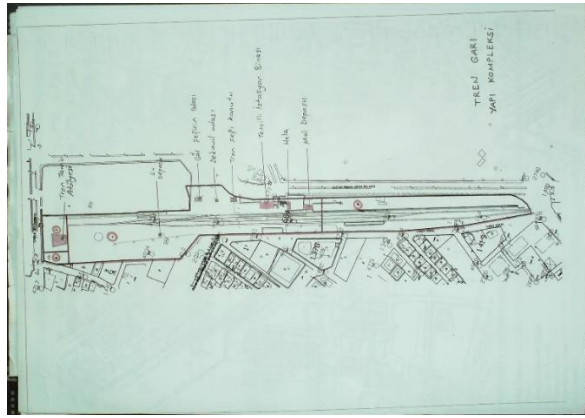
3.1. GENEL KONUMU

Kırklareli Gar Binası, İstasyon Mahallesi, Walldorf Caddesi üzerinde Kırklareli Merkez’de yer almaktadır.(Şekil 4.1-2-3) Kırklareli Gar Binası, Sirkeci’den başlayarak Çatalca-Çorlu-Edirne üzerinden Avrupa’ya ulaşan Rumeli Demiryolları hattının son durağını oluşturmaktadır. Yapı 20.04.1990 tarihinde koruma kurulu tarafından tescillenmiştir. (Şekil 3.4)

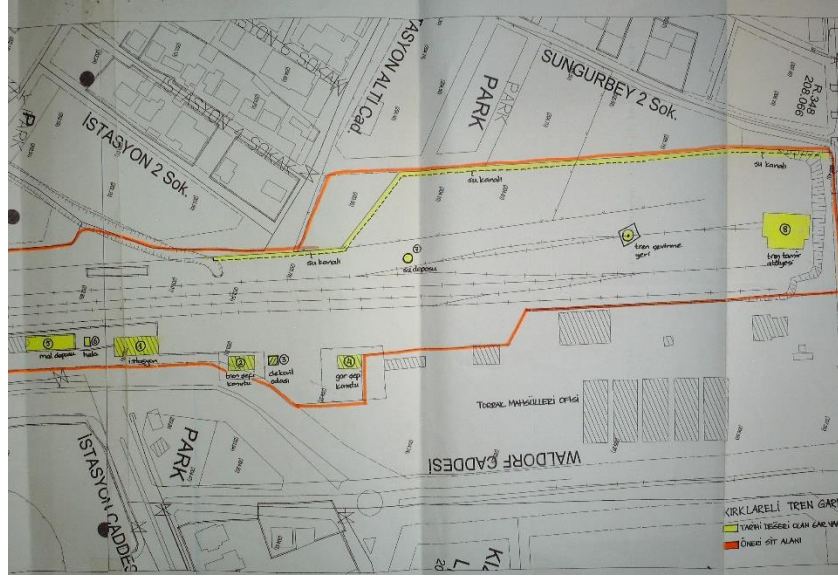
Şekil 3.1. Kırklareli Gar Binası Vaziyet Planı

(Url-4, 2022)

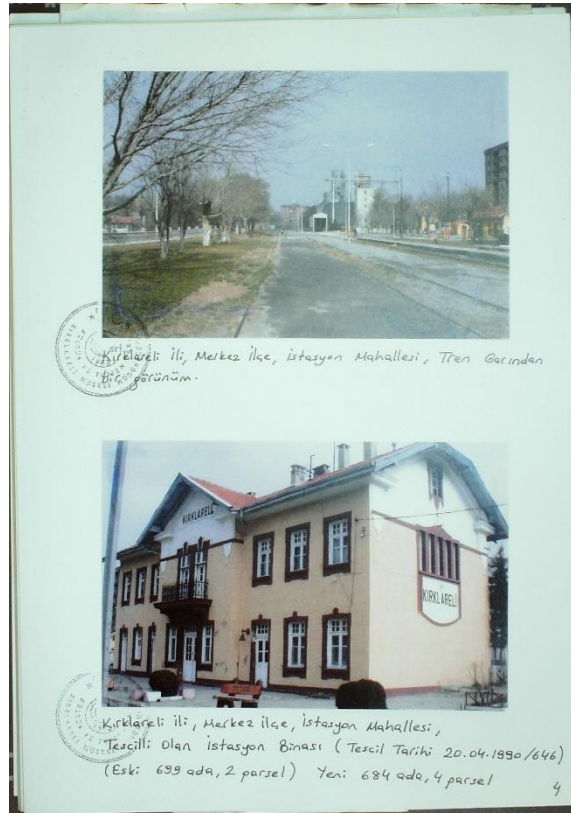

Şekil 3.2. Kırklareli İstasyon Kompleksi Vaziyet planı

(Kırklareli Müze Müdürlüğü Arşivi, 2022)

Şekil 3.3. Kırklareli İstasyon Kompleksi Vaziyet planı
(Kırklareli Müze Müdürlüğü Arşivi, 2022)

Şekil 3.4. Kırklareli Gar Binası Tescil Belgesi
(Kırklareli Müze Müdürlüğü Arşivi, 2022)

4.2. KIRKLARELİ GAR BİNASI TARİHÇESİ

Kırklareli Gar Binası, Osmanlı İmparatorluğu'nun en büyük tren hattı projelerinden biri olan Rumeli Demiryolları projesi kapsamında 1910-1912 yıllarında inşa edilmiştir. (Şekil 3.4-5-6) 9 adet yapı topluluğundan oluşan gar tarihi binası günümüzde de endüstriyel kültürel miras değerini sürdürmektedir. Gar; istasyon binası, tren şefi konutu, gar şefi konutu, mal deposu, dekovil odası, tamir atölyesi, su deposu, hela ve tren bakım yapısından oluşmaktadır. Alman-Avusturya kökenli olan, ancak 1910 yılı itibarıyla Osmanlı Devleti bünyesine giren Şark Demiryolları tarafından inşa edilen Kırklareli Gar Binası, 1991 yılına kadar aktif olarak kullanılmış, 2020 yılındaki restorasyon uygulamasına başlayana kadarki süre zarfında 29 yıl terk edilmiştir. 2020-2022 yıllarında gerçekleştirilen restorasyon ile birlikte Kırklareli halkına tekrar kazandırılması planlanmaktadır.

Şekil 3.5. Kırklareli Gar Binası İlk Fotoğrafi

(Hasan Çalığışu Arşivi, 1912)

قرو کلیسا استاسیونک رسم کشادی

Şekil 3.6. Kırklareli Gar Binası açılış töreni (Fotoğrafta Kırk Kilise İstasyonu yazmaktadır.)

(Kırklareli Müze Müdürlüğü Arşivi, 1912)

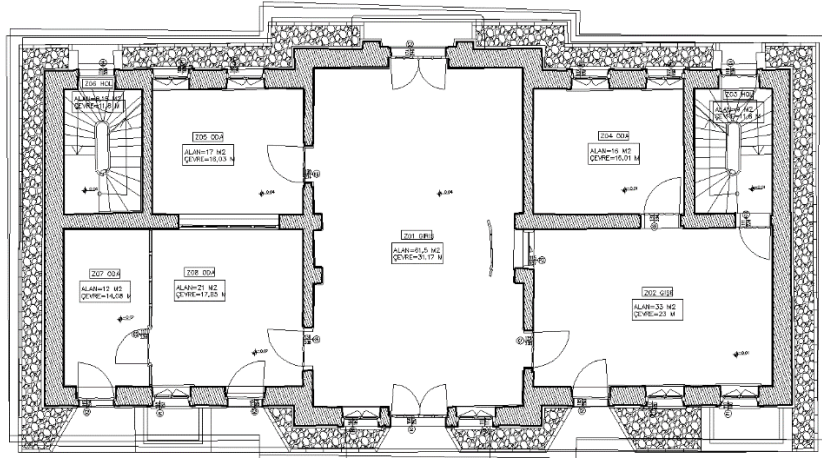
Şekil .7. Kırklareli Gar Binası önünde fotoğraf çekilen öğretmen ve öğrencileri

(Kırklareli Müze Müdürlüğü Arşivi, 1920'ler)

3.3. KIRKLARELİ GAR BİNASI RESTORASYON ÖNCESİ DURUMU

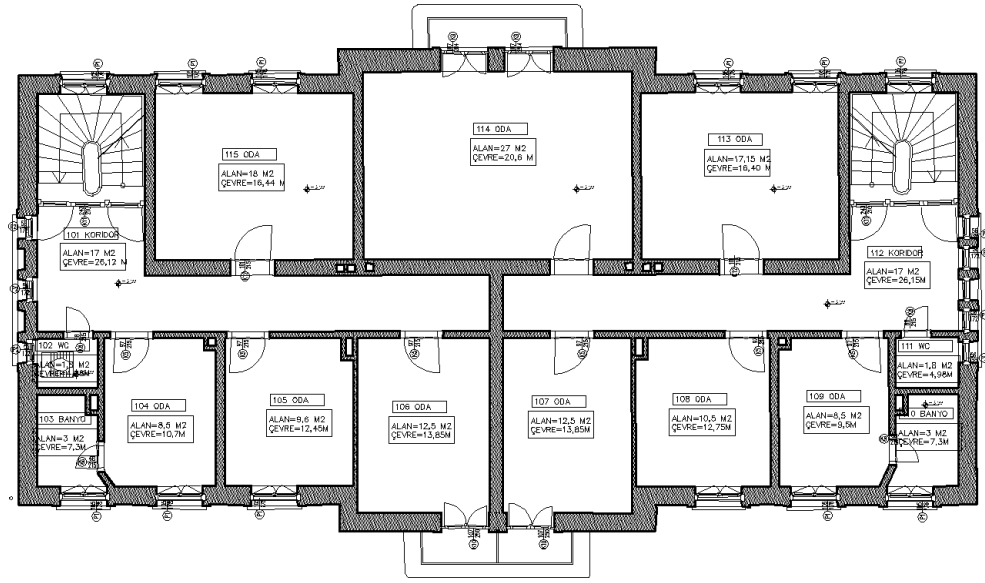
3.3.1. Plan Özellikleri

Kırklareli Gar Binası, dikdörtgen ve simetrik plana sahip zemin+1 kattan oluşmaktadır. Yapının zemin katındaki gişe ve bekleme salonu olarak adlandırdığımız dikine dikdörtgen plana sahip Z01 numaralı giriş yer almaktadır. Giriş kısmının iki yanında kare plana sahip simetrik Z02, Z04, Z05, Z07-08 numaralı odalar yer almaktadır. (Şekil 3.8) Yapının birinci katını iki adet lojman dairesi oluşturmaktadır. Lojman dairelerinin simetrik planında, uzun bir koridordan açılan odalar, tuvalet ve banyo yerleştirilerek planlanmıştır. Lojman dairelerinin biri 112 numaralı koridor, 110 numaralı banyo, 111 numaralı tuvalet, 107, 108, 109, 113, 114 numaralı odalardan, diğer daire ise 101 numaralı koridor, 102 numaralı tuvalet, 103 numaralı banyo, 104, 105, 106 ve 115 numaralı odalardan oluşmaktadır. (Şekil 3.9) Yapının şehre bakan ön cephesinde simetrik iki merdiven kovanına yerleştirilmiş ahşap merdivenler bulunmaktadır, merdiven çatı katına çıkmaktadır. (Şekil 3.10) Çatı katı büyük bir depolama alanı olarak planlanmış, gar binasında çalışan memurlar için yapılan lojman daireleri kolayca ulaşılabilen bağdadi çitalar ile bölünerek iki farklı alan oluşturulmuştur.

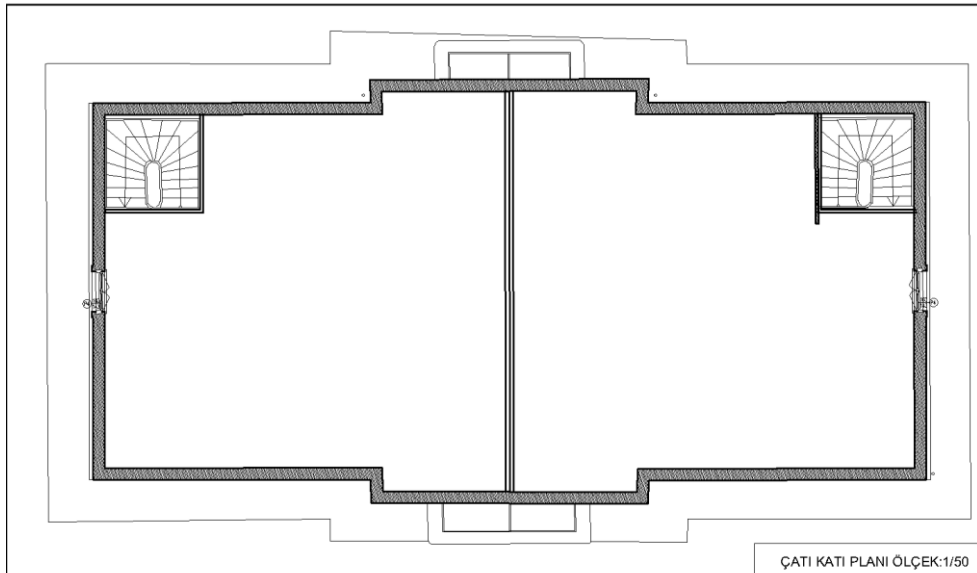
Şekil 3.8. Kırklareli Gar Binası Zemin Kat Planı

(EKVKKBK, 2020)

Şekil 3.9. Kırklareli Gar Binası Birinci Kat Planı

(EKVKKBK, 2020)

Şekil 3.10. Kırklareli Gar Binası Çatı Katı Planı

(EKVKKBK, 2020)

3.3.2. Mahaller

Yapının zemin katı dikine dikdörtgen giriş kısmından incelenmeye başlanabilir. Z01 Gişe olarak adlandırılan giriş salonu gişe ve bekleme salonu olarak kullanılmıştır. Mahale iki adet ahşap çift kanatlı kapıdan giriş yapılabilmektedir. Zemin kattaki Z02, Z04, Z05, Z07-08 numaralı bekleme alanı ve memur odaları oluşturan mahallere geçiş vardır. Z02, Z07-08 numaralı odalara yapıdaki tek kanatlı ahşap kapılardan ayrıca giriş sağlanabilmektedir. Mahaller harman tuğlasından oluşan kagir duvarlarla birbirinden ayrılmaktadır. Z01 numaralı giriş salonunun özgün zemin döşemesi karosiman, Z02, Z04, Z05, Z07-08 numaralı odaları ise ahşaptır. Odaların duvarları sıvalı ve badana boyalıdır. (Şekil 3.11-12)

Şekil 3.11. Z01 numaralı giriş salonu ve gişe görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 3.12. Z02 numaralı oda ve gişe kısmı görülmektedir.

(Güven, 2020)

Yapının birinci katını uzun bir koridordan açılan büyüklü küçüklü odalardan oluşan bir plan şeklinde tanımlayabiliriz. Birinci kattaki koridor simetrik olarak ortasından tuğla duvar ile bölünerek iki farklı lojman dairesi oluşturulmuştur. Her iki dairenin de tuvalet ve banyosu mevcuttur, tuvalet ve banyo mahallerinin zemin döşemeleri seramik, duvarların yerden 90 cm yüksekliğe kadar olan kısmı seramik kaplı, kalan kısımları sıvalı ve badana boyalıdır. (Şekil 3.13) Dairelerin mutfakları olmadığı için 104 ve 109 numaralı odalarına mutfak tezgahı yerleştirilerek mutfak olarak kullanılmıştır. (Şekil 3.14) Odaların özgün zemin döşemesi ahşap, kagir duvarları sıvalı ve badana boyalıdır. (Şekil 3.15).

Şekil 3.13. 111 numaralı tuvalet görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 3.14. 109 numaralı odaya eklenen mutfak tezgahı görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 3.15. Birinci kattaki dairenin koridoru görülmektedir.

(Güven, 2020)

3.3.3. Muhdes Ekler

Yapının restorasyon uygulamasına başlamadan önce yapı detaylı olarak fotoğraflanarak belgelenmiştir. Yapıda ilk bakışta göze çarpan cephelerdeki kapıların yerine konulan sac parçalar yapının dışından algılanan en büyük muhdes eklerdendir. (Şekil 3.16). Yapının içerisine girildikten sonra odaların özgün zemin döşemesi ahşabın üzerinin naylon parçalarıyla kaplanıldığını, bazı odalarda ise üzerine şap atıldığı görülmektedir. (Şekil 3.17). Tuvalet ve banyoların zemin döşemelerine müdahalelerin olduğu gözlemlenmektedir.

Şekil 3.16. Yapının Batı cephesindeki muhdes ekler görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 3.17. Z02 numaralı odada artık var olmayan ahşap zemin döşemesi yerine atılan şap görülmektedir.

(Güven, 2020)

3.3.4. Cepheler

Yapıyı oluşturan dört cephesinde restorasyon uygulamasına başlanmadan önce hemen hemen tüm özgün özelliklerinin yitirmiş, yapının özgün haline dair Doğu cephesindeki orijinal gar çanı dışında yapıda özgün parça ve uygulamalara rastlanmamaktadır. Yapının Doğu, Batı, Güney ve Kuzey cephelerinde yapının özgün renginin tamamen dışında üç farklı boya rengi uygulaması görülmektedir. Yapı koyu bordo, sarı ve krem rengi tonlarında boyanmış, zaman içerisinde insanların müdahaleleri olan graffitti yazıları ile dolmuş ve cepheler okunamaz hale gelmiştir. (Şekil 3.18-19).

Şekil 3.18. Yapının Doğu ve Güney cephesi görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil .19. Yapının Batı ve Kuzey cephesi görülmektedir.

(Güven, 2020)

4.3.5. Kapılar ve Pencereler

Restorasyon öncesi yapının dış doğramaları incelenmiştir. Doğramalar yıllar içerisinde doğal nedenler ve insan müdahaleleri ile birlikte çürümüş, yağlı boya ile kat kat boyanarak nefes alamaz hale gelmiş ve bazı parçaları kaybolmuştur. (Şekil 3.20-21). Yine yapının tüm iç kapıları koyu renk yağlı boya ile boyanmıştır. (Şekil 3.22-23). Yapının iç kapılarının durumu dış doğramalara göre daha iyi korunmuştur 111 numaralı tuvalet kapısı ve 101 numaralı kapı kanatları korunamayıp kaybolmuştur.

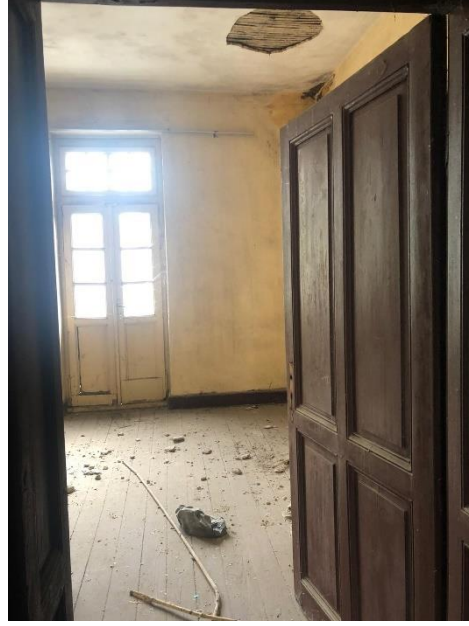
Şekil 3.20. 114 numaralı odanın beyaz yağlı boya ile boyanan balkon kapıları görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 3.21. Yapının Kuzey cephesindeki pencereler görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 3.22. 114 numaralı odanın kapısı görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 3.23. Z04 numaralı odanın kapısı ve penceresi görülmektedir.

(Güven, 2020)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.KIRKLARELİ GAR BİNASI TESPİT EDİLEN BOZULMALAR

4.1 STRÜKTÜREL BOZULMALAR

Zaman içerisinde kullanılmayıp terk edilen Kırklareli Gar Binasına; yağmur, kar, rüzgar gibi doğal şartlar, bulunduğu konumda en alçak kotta olması nedeniyle ciddi zarar vermiştir. Yağmur sularının birikip yapıya dolup duvarlara zarar vermesi, evsiz insanların gar binasını sahiplenip kullanması ve kullanırken yapıda yangınlar çıkarması nedeniyle yapının ahşap taşıyıcı kirişleri, ahşap merdivenleri, çatıdaki ahşap taşıyıcılarında ciddi anlamda bozulmalar oluşarak yapının ana taşıyıcı elemanları zarar görmüştür.

Yapının çatısının rüzgarla birlikte zarar görmesiyle birlikte yıllarca yağın yağmurun içeri girmesi çatının taşıyıcı ahşap makas, dikme ve aşıkları çürütmüş ve taşıyıcılık özelliğini büyük oranda kaybetmesine neden olmuştur. Bu sebeplerden taşıyıcıların kesitlerinde küçülmeler gözlemlenmiştir. (Şekil 4.1).

Şekil .1.Yapının çatı taşıyıcılarında çürüme ve çatlaklar görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 4.2.Yapının çatı taşıyıcı aşıklarında ayrılma ve çatlaklar görülmektedir.

(Güven, 2020)

Yapının birinci kat tavanı ve zemin kat tavan sıvaları su problemi nedeniyle dökülmüş, ana taşıyıcı kirişler ve bağdadi tavan da mukavemetini kaybetmiş, zemin ve birinci kat ahşap tavan döşemelerinde sehim ve çökmeler meydana gelmiştir. (Şekil 4.3).

Şekil 4.3. Z07 numaralı odanın tavanındaki çökme görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 4.4.Yapının dökülen tavan sıvasının altında çürüyen bağdadi döşeme görülmektedir.

(Güven, 2020)

Zemin kat ve çatı katı arasında düşey sirkülasyonu sağlayan ahşap merdivenlerin ikisi de kullanılamaz hale gelmiş, bir tanesi yangın geçirerek basamaklarının büyük bir kısmı yanmıştır. (Şekil 4.5-6)

Şekil 4.5-6. Zemin kattan lojman dairesine çıkan yanmış merdivenin kalan ahşap parçaları.

(Güven, 2020)

4.2. SIVA BOZULMALARI

4.2.1. Yapı Cephesindeki Sıva Bozulmaları

Yapının cephelerinde yağmur, kar, rüzgar, güneş gibi doğal etkenler nedeniyle yüzey kirliliği, cephe boyasında kabarma ve dökülmeler, insanların grafiti yazıları ile oldukça çirkin görüntüler gözlemlenmiştir. (Şekil .7). Pencere sövelerindeki çatlaklar ve kopmalar da yapı cephelerinde gözlemlenen bir diğer bozulmadır. Yapı cepheleri özgün renginin dışında insanların insiyatifi ile seçtikleri renklere boyanarak tamamen özgün halinden uzaklaşmıştır.

Şekil 4.7.Kırklareli Gar Binası Batı ve Kuzey cephesi

(Güven, 2020)

4.2.2. Yapı İç Duvar ve Tavanındaki Sıva Bozulmaları

Yapının içine gerek çürüyen çatıdan gerekse yıllarca açık kalan yapı pencereleri ve kapılarından yağmur, kar, rüzgar girmesi ve sıcak değişiklikleri ile birlikte odalardaki duvarların sıvalarında kılcal ve yapısal çatlaklar meydana gelmiş, nem problemi daha da ilerleyerek sıvada dökülmelere neden olmuştur. Önüne geçilmeyen su problemi yapıdaki sıvaya ciddi anlamda zarar vermiş, sıvayı geçen nem yapının tuğla beden duvarlarına kadar işlemiştir. (Şekil 4.-8-9-10).

Şekil 4.8. Z01 numaralı giriş salonunun duvar ve tavanında gözlemlenen sıva bozulmaları

(Güven, 2020)

Şekil 4.9-10. Z04 ve Z07 numaralı odalarının duvarlarında gözlemlenen sıva bozulmaları

(Güven, 2020)

4.3. AHŞAP MALZEME BOZULMALARI

4.3.1. Yapı Ahşap Dış Doğramalarındaki Bozulmalar

Dış doğramalardaki bozulmaların büyük bir oranı doğal hava şartları nedeniyledir. Uzun yıllar yağışa, rüzgara, sıcaklık değişimine maruz kalarak ahşapları çürümüş, yapının dış kapı ve pencereleri kullanılamaz hale gelmiştir. Bununla birlikte zaman içerisinde uygulanan kat kat yağlı boyalar, doğramaların ahşaplarının nefes almasını engelleyerek çürümesinde büyük etkisi olmuştur. (Şekil 4.11).

Şekil 4.11. Kırklareli Gar Binası Batı cephesi (Güven, 2020)

4.3.2. Yapı İ Ahşap Kapılarındaki Bozulmalar

Yapı i kapılarındaki çürüme ve bozulmalar dış doğramalardaki kadar fazla gözlemlenmemiş, özellikle yapının zemin katında yer alan Z01, Z02, Z03, Z05 numaralı odaların kapıları dış kapı ve pencerelerden yapının içerisine giren suyu ile çürümüş, uygulanan kat kat yağlı boyalar ile nefes alamaz hale gelmiş ve özgün halinden uzaklaşmıştır. (şekil 4.12). Zemin kattaki odaların kapı kasaları Z02 numaralı oda hariç yerinde korunurken, Z02 numaralı odanın kapı kanat ve kasası korunamamıştır. Birinci kattaki tüm odaların kapı kanat ve kasaları yerinde korunmuş, 102 ve 111 numaralı tuvaletlerin kapı kanatları korunamamıştır.

şekil 4.12. Z02 numaralı odanın bir kısmı yok olmuş kapı kasası,kanadı korunamamıştır.

(Güven, 2020)

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. RESTORASYON MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ

5.1. RESTORASYON MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ

Tarihi yapıların restorasyon uygulamalarında müdahale ölçütleri olarak;

- Sağlamaştırma
- Bütünleme
- Yenileme, Yeniden Kullanım
- Yeniden Yapım
- Temizleme
- Taşıma teknikleri kullanılmaktadır.

5.1.1. Sağlamaştırma

Tarihi yapının değerini koruyarak, strüktürel olarak daha sağlam şekilde ayakta kalmasını sağlamak ve özgün halini, gelecek kuşaklara daha iyi durumda aktarmak için yapılan uygulamalardır.

Carta Del Restauro'daki (Bkz: Madde: 7) bir anıtı sağlamaştırırken uyulması gereken temel konunun yeni öğeleri en az olacak şekilde kullanmak, yalın ve karakteristik düzende sağlamaştırma işleminin yapılması gerektiğidir.

1964 yılında imzalanan Venedik Tüzüğü'nde (Ahunbay:1996-2007,150) bahsedildiği gibi sağlamaştırma çalışmasında geleneksel yöntemler yetersiz kalıyor ise çağdaş ekler kullanılarak yapı sağlamaştırılabilir, yine Venedik Tüzüğü'nün onuncu maddesi sağlamaştırma müdahalesi ile ilgilidir;

''Geleneksel tekniklerin yetersiz kaldığı yerlerde, koruma ve inşa için bilimsel verilerle ve deneylerle geçerliliği saptanmış herhangi çağdaş bir teknik kullanılarak anıt sağlamaştırılabilir.'' (Venedik Tüzüğü:1964, Madde: 10).

Aşınma , dökülme, çatlama, ayrılma gibi bozulmaların görüldüğü yapılarda; reçine esaslı yapıştırıcılar kullanılarak çatlamadan oluşan ayrılmalar ve yine dolgu malzemeleri kullanılarak doğal etkenlere karşı sağlamlaştırma çalışmaları yapılabilir.

” Ufalanma, aşınma görülen yüzeyler ile ince çatlak ve yarıklarda silikatli, silikonik reçineler ile bunların karışımları kullanılmaktadır. Yüzeyde fırça ve püskürtme ile uygulanan bu tür reçine karışımları çatlaklara şırınga edilerek kullanılmaktadır.”(Eskici ve diğ.: 2007, 388).

5.1.2. Bütünleme

Tarihi yapının zaman içerisinde zarar görmüş ve eksik kısımlarının özgün haline uygun olarak benzer, aynı veya farklı malzeme ile tamamlanması demektir.

”Bütünleme, hasar görmüş veya bazı kısımları günümüze ulaşmamış olan tarihi yapıların özgün veya çağdaş malzeme ile tamamlanması işlemine verilen isimdir.”

(ICOMOS:2013).

Tarihi yapıda gerçekleşen malzeme kayıpları, strüktür sistemindeki bozulmalar gibi çeşitli nedenlerle yapılar zaman içerisinde bütünleme uygulamasına mecbur kalabilirler. Bütünleme yapılmadan önce, bütünleme yapılacak olan alandaki özgün malzeme ve bütünleme yapılacak olan malzeme çok iyi analiz edilmeli, birbirlerine uyumları göz ardı edilmemelidir. (Bkz: Eskici 2007, 261.).

” Bir yapının yıkık bir bölümünün tamamlanarak bütünlenmesi, yapının ayakta durabilmesi, yeniden kullanımı, toplumsal hafıza ve psikoloji üzerindeki etkisi gibi unsurlar gözetilerek gerekli bulunabilmektedir.” (Ahunbay:1996-2007,96).

Carta Del Restauro'nun üçüncü ve sekizinci maddesi bütünleme uygulaması ile ilgili iki farklı görüşü savunmaktadır. Üçüncü madde yapılacak bütünleme uygulamasında kullanılan malzemenin olabildiğince nötr ve yapı ile uyumlu malzeme ile yapılmasını savunurken sekizinci madde ise bütünleme uygulamasının farklı malzeme kullanılarak net bir şekilde yapılması gerektiğini, bütünleme tamamlandıktan sonra insan gözüne çarpması gerektiğini savurarak, hatta uygulama yapılan alanın üzerine bir yazıtlarla belirtilmesi gerektiğini savunmuştur. (Bkz: Carta Del Restauro: Madde 3-8).

Venedik Tüzüğü'nün 12. Maddesi ise, yapılacak olan bütünleme uygulamasının yapının özgün malzemesiyle uyumlu malzeme kullanılarak yapılmasını ve yapılan bütünlemede kullanılan malzemenin özgün malzemeyi geride bırakmaması gerektiğini savunmuştur. (Bkz: Venedik Tüzüğü: Madde 12).

1990 yılında yayınlanan Arkeolojik Mirasın Korunması ve Yönetimi Tüzüğü'nün altıncı maddesinde de yapılan bütünleme uygulamasının özgün yapıya zarar vermeden, özgün malzemenin ayırt edilebilecek şekilde yapılması gerektiğini savunmaktadır. (Bkz: Arkeolojik Mirasın Korunması ve Yönetimi Tüzüğü: Madde 6).

Tüm bilimsel yayın ve tüzüklerin ışığında bütünleme uygulaması:

- Bütünleme uygulamasında kullanılacak olan malzeme özgün malzeme ile uyumlu olmalı fakat ayırt edilebilmelidir.
- Bütünleme uygulamasındaki yapım tekniğinin geleneksel yapım tekniğine uygun olması gerekmektedir.
- Aynı malzeme ile bütünleme uygulaması yapılırsa; özgün malzeme ve yeni malzeme birbiri ile çok iyi şekilde bağdaştırılmalı, birbirine kenetlenmeleri için ahşap, taş gibi malzemelerde demir kenet ve lamalar ile desteklenmelidir.
- Benzer malzeme kullanılarak yapılan bütünleme uygulamalarında; özgün malzeme ile olabildiğince benzer fiziksel ve kimyasal özellikteki malzemeler kullanılmalı, örneğin kagir bir yapıda harç ile uygulama yapılacaksa harç içeriği özgün harca içerik olarak benzer malzemeler kullanılarak uygulama yapılmalıdır.
- Farklı malzeme kullanılarak yapılan bütünleme uygulamalarında özgün malzeme ile fiziksel olarak benzer özellikte olmayan ve dışarıdan bakıldığı zaman gözü yanıltmayacak şekilde göze çarpması gerektiği ilkesi esas alınmaktadır. Örneğin taş bir duvarın bütünleme uygulaması farklı malzeme kullanılarak yapılan bütünlemede tuğla malzeme kullanılabilir. Farklı malzeme kullanılarak yapılan bütünleme çalışmalarında uzun zaman kullanıldığında özgün yapı malzemesi ile farklı fiziksel özellikteki yeni malzeme bağdaşmayacağı için strüktürel problemler karşımıza çıkmaktadır.

- Bütünleme uygulaması yapılırken; özgün malzeme ve onarımda kullanılacak olan malzemenin laboratuvar analizlerinin yapılması ve alanında uzman kişiler tarafından kullanılacak malzemenin seçilmesi gerekmektedir.

5.1.3. Yenileme, Yeniden Kullanım

Günümüzde özgün işlevini yerine getiremeyen yapıların, mekansal kurgusuna, özgün doku ve malzemesine zarar vermeden, günümüzde yaşatılabilmesi için yeniden işlevlendirilmesi için yapılan tüm uygulamalara yenileme denilmektedir.

Venedik Tüzüğü'nün beşinci maddesi:

” Anıtların korunması, her zaman onları herhangi bir yararlı toplumsal amaç için kullanmakla kolaylaştırılabilir. Bunun için bu tür bir kullanma arzu edilir, fakat bu nedenle yapının planı, ya da bezemeleri değiştirilmemelidir. Ancak bu sınırlar içinde yeni işlevin gerektirdiği değişiklikler tasarlanabilir ve buna izin verilebilir.” (Venedik Tüzüğü Madde: 5). Maddesi aslında yeniden kullanımı en iyi şekilde açıklamaktadır. Yenileme müdahalesi tarihi yapıyı kurtarıp, onun yaşatılmasında eğer eski işlevini yerine getirecek durum ve pozisyonda değil ise başvurulmalıdır.

Carta Del Restauro'daki (Bkz: Madde : 4): Yapıya zarar vermeyecek şekilde yapılacak müdahaleler ile birlikte özgün işlevinden çok da uzak olmayan işlevlerin yapılara verilebileceğini kabul etmektedir.

ICOMOS Geleneksel Mimari Tüzüğü'nün beşinci bölümünde de geleneksel yapıların yeniden kullanımında yapıların bütünlüğünün, karakterinin ve biçiminin saygı görmesi gerektiği savunulmuştur. (Bkz: ICOMOS: 1999, 5.1).

Washington Tüzüğü sekizinci maddesine göre yapılan yeniden kullanım müdahalesi sadece yapı ile uyumlu olmakla kalmayıp, bulunduğu alanın kimliği ve tarihi dokusuyla uyumlu olmak durumundadır. (Bkz: Washington Tüzüğü: 1987, Madde: 8)

Sonuç olarak: Yeniden Kullanım uygulamasında yapının mimari tipolojisi ve ana strüktürel yapısı korunması gereken unsurlardan olmalıdır. Yeniden kullanım ile birlikte yapıya yüklenen işlev, özgün işlevinden çok da uzak olmamalı, yapının iç mekan ölçülerine, mekanların konumlarına, özgün tüm yapı elemanlarının yerinde korunmasına dikkat edilmelidir.

Yapıya yeni işlevi ile birlikte eklemeler yapılabilir. Bu yaklaşım Venedik Tüzüğü'nün on üçüncü maddesi ile şu şekilde kabul edilmiştir. "Venedik Tüzüğü (1964) Madde 13: Eklemelere, ancak yapının ilgi çekici bölümlerine, geleneksel konumuna, kompozisyonuna, dengesine ve çevresiyle olan bağıntısına zarar gelmediği durumlarda izin verilebilir."

5.1.4. Yeniden Yapım

Kaybolmuş bir yapını, doğru belge ve bilgiler ışığında özgün malzemesine uygun olarak yerinde tekrar inşa edilmesine denir. Yeniden yapılan yapı özgün haliyle yeni bir işlevi karşılayacak duruma getirilir, müdahaleler bu doğrultuda uygulanır. Uygulamanın gerçekleşebilmesi için yeniden yapılacak olan yapının çok iyi belgelenmesi ve rölöve, restitüsyon projesi ve restorasyon projesinin çizilmesi gerekmektedir. Yapının tarihi boyunca çekilen fotoğraflar yeniden yapım için çok önemli bir belgeleme yöntemi olacaktır. Yine arşiv araştırmaları ve benzeri yapıların incelenmesi doğru olacaktır. Zorunlu olmadıkça yeniden yapım müdahalesinin uygulanmaması gerekmektedir.

"Yeniden yapım, tarihi, edebi, şekli, arkeolojik ve bilimsel kanıtlara dayanarak, bir kültür varlığının kısmen veya tamamen yeniden yaratılmak üzere yapılan her şeydir." (Kanada Etik Yasası:2000).

Venedik Tüzüğü'nün on beşinci maddesinde yeniden yapım ile ilgili olarak; yapının ayakta kalan mimari unsurlarının korunması gerektiği ve anlamını hiç bozmadan açığa çıkarılması gerektiği belirtilmiştir. (Bkz:Venedik Tüzüğü:1964, Madde: 15).

Carta Del Restauro'nun yedinci ve sekizinci maddelerinde yeniden yapımın yapının mevcut çizgilerinin devam ettirerek yapılmasını ve uygulamadan sonra inceleyeni

yanılmayacak ve tarihi belgeleri değiştirmeyecek şekilde yapılması gerektiği vurgulanmıştır. (Bkz: Carta Del Restauro : Madde 7-8).

Yeniden yapım uygulamasının ilk örneklerinin Yunanistan'daki Knossos Antik kentinde uygulandığını bilmekteyiz. Uygulamada yapının kalan tüm izleri ve mimari unsurları belgelenip korunmuş ve yerinde farklı malzemeler kullanarak tamamlanarak yeniden yapım imalatı tamamlanmıştır.

''Yeniden yapımın mevcut kalıntıların yok denecek kadar az olduğu durumlarda, yapının mekansal hissini verecek şekilde yeni yapının kurgulandığı boyutta ileriye giden örneklerine de son yıllarda rastlanmaktadır. Bu konuda Xanten'deki Roma müzesi önemli bir örnek olarak gösterilebilir.'' (Uçar, Örmeciler: 2019, 165.).

5.1.5. Temizleme

Tarihi yapının tüm muhdes eklerinden, doğal hava şartlarının yapıda oluşturduğu bozulmalardan arındırılması anlamına gelmektedir. Restorasyon uygulamalarında temizlik müdahalesini genel olarak mekanik ve kimyasal temizlik olmak üzere ikiye ayırmak mümkündür.

Mekanik temizlik; tuğla, taş, ahşap gibi malzemelerde kimi zaman sadece su ve fırça, kimi mikro kumlama yöntemi kullanılarak patina tabakasına zarar vermeden itinalı olarak yapılan uygulamalardır.

'' Uygulamada yüzey kiri ve alttaki özgün taş niteliğine göre seçilen farklı sertliklerdeki (2,5-7 arasında değişen sertlik derecesi) metal tozları, cam kürecikler ve taş tozları yanında öğütölmüş fındık, ceviz, vb. gibi meyve kabuğu tozları (50-150 µm boyutunda) aşındırıcı olarak kullanılmaktadır.''(Eskici:2009, 773).

Kimyasal temizlik ise; daha çok desen ve motiflerin olduğu sıvalarda, ahşap oymaların olduğu, bezemeli cephe ve yüzeylerde uygulanmalıdır. Kimyasal temizlik kir çözücüler ve kağıt tozu kullanarak paketleme işlemi yapılarak uygulanır. Uygulamadan sonra uygulama yapılan yüzeyin kimyasaldan zarar görmemesi için su ve fırça ile hızlıca temizlenmesi gerekmektedir.

Carta Del Restauero'nun on birinci maddesinde temizleme uygulamasına dair; diğer uygulamalarda olduğu gibi temizleme uygulamasında da belgelemenin önemli olduğu vurgulanmıştır. Temizleme uygulaması yapılan yüzey gün gün fotoğraflar ile belgelenmeli ve gerekli çizimler yapılmalıdır. (Bkz: Carta Del Restauero : Madde 11).

Venedik Tüzüğü'nün on altıncı maddesi'nde de temizleme uygulaması sırasında Carta Del Restauero'da bahsedildiği gibi tüm uygulama aşamalarının belgelenmesi gerektiğine dikkat çekilmektedir. (Bkz: Venedik Tüzüğü: Madde 16).

'' Temizlemenin, sağlamaştırmanın, yeniden düzenlemenin ve birleştirmenin her safhası -çalışma sırasında ortaya çıkan, tanımlanmış biçimsel ve teknik özellikler göz önünde tutularak- raporda gösterilmelidir. Bu belgeler bir resmi kurumun arşivine konmalı ve araştırmacılar bundan yararlanabilmelidir.'' (Venedik Tüzüğü:1964, Madde: 16).

Temizlik uygulamaları taş, tuğla, sıva gibi yüzeylerin üzerindeki bitkilenme ile zaman içerisinde oluşan otların; hava kirliliği, yoğun araç trafiği gibi dış etkenler ile birlikte yapıların yüzeylerinde oluşan siyah tabakanın, nem nedeniyle oluşan tuzlanmanın ve yapıdaki harç vb. kirliliklerin hepsinin temizlenme işlemidir.

''Toz, toprak, çamur kuş pisliği gibi maddelerin yüzeyde birikmesiyle oluşan, malzeme üzerini örtücü nitelikteki kirlilik türleri doğal veya sentetik fırça türleri gibi mekanik yöntemlerle temizlenmesi mümkündür.'' (Eskici ve diğ. 2007, 388-389).

5.1.6. Taşıma

Müdahale tekniklerinin belki de en riskli olanı taşıma yöntemi demek yanlış olmayacaktır. Taşıma, bir yapının yapıldığı ve yıllardır bulunduğu konumdan, çeşitli nedenler ile, yapıya zarar vermeden uzaklaştırılmasıdır. Restorasyon müdahale teknikleri arasında en son sırada tercih edilmeli, diğer müdahale teknikleri yeterli değilse başvurulmalıdır.

Taşıma uygulaması yapılırken alanında profesyonel insanlarla çalışmak ve çok iyi belgeleme yapmak oldukça önemlidir.

” Mimari eserin bir tehdit altında olduğu durumlarda, taşıma kabul edilebilir, bir koruma yöntemidir. Böyle durumlarda, yapıyla eşleştirebilecek diğer kültürel kanıtlar bir yapının var oluş bağlamını da kaybedilmiş olur. Yakın zamanda büyük baraj yapımları ile tehdit altında bırakılan kültürel alanlarda, acil kazıların yapılması ve önemli eserlerin başka bir alana taşınması gerekliliği doğmuştur.” (Eyüpgiller:2020,42).

Anıtların taşınması ile ilgili konularda Venedik Tüzüğü'nün yedinci maddesinde anıtın korunmasının bunu gerektirdiği ve çok önemli ulusal çıkarların bulunduğu durumlar haricinde taşınmasına kesinlikle karşı çıkılmış, anıtın bulunduğu yerin ayrılmaz bir parçası olduğu ve bulunduğu yerler koparılmaması gerektiği savunulmuştur. . (Bkz: Venedik Tüzüğü : Madde 7).

5.2. ÇATILARDA MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ

Çatı, yapıyı tüm doğal hava şartlarından koruyan yapı kabuğu elemanıdır. Ahşap çatılar; aşık, dikme, göğüsleme, kuşak, gergi ve kaplama tahtası ve kiremit döşemesinden oluşmaktadır. Ahşap dikmelerin üzerine yerleştiren mahya aşığı ve ara aşıklar ahşap çatının ana karkasını oluşturmaktadır. Aşıklar üzerine kaplama tahtaları çakılarak ve kiremit örtüsü kapatılarak çatı tamamlanır.

Yağmur suyunu toplamak için çatıların gerek görülen yerlerinde ve baca kenarlarında çinko derelerin montajı yapılır ve bu dereler yağmur iniş borularına bağlanarak kar ve yağmur sularının yapının çatısından uzaklaştırılmasına yardımcı olur. Çatının makas ve taşıyıcılarında rüzgar, yağmur, kar gibi doğal etkenler ve çinko bölgelerde oluşan bozulmaların ahşaba ulaşması gibi etkenler ile birlikte öncelikli olarak çatı kaplama tahtaları; müdahale edilmez ise çatı taşıyıcıları ciddi zararlar görmektedir.

Zarar gören çatı taşıyıcılarına diğer yapı elemanlarına yapılan müdahalelerin benzerleri uygulanarak ahşap taşıyıcılar onarılabilir;

”Çatı taşıyıcı kısımlarını oluşturan aşık, mertek, gergi ve kiriş elemanları, temelde ahşap duvar ve döşeme elemanlarına benzer prensipte müdahale teknikleri ile iyileştirilebilir.” (Eyüpgiller, 2020: 99).

Çatı ahşap taşıyıcı elemanlarına yapılan güçlendirme sırasında özgün malzemeye uygun malzeme seçilmeli, özgün yapım tekniğine uygun şekilde ahşaba müdahale edilmelidir. Ahşap taşıyıcılarda mekanik temizlik yapıp özgün yüzeye ulaştıktan sonra mantarlaşma ve liflenme olan çürük kısımlarda ahşap macunu kullanılarak dolgu yapılmalı daha büyük olan hasarlarda ise bütünleme müdahalesine gidilerek özgün malzeme ile ahşap taşıyıcı tamamlanmalıdır.

Şekil 5.1. Kırklareli kagir tuvalet yapısı- Çürüyen çatı kirişi

(Güven, 2019)

Şekil 5.2. Kırklareli kagir tuvalet yapısı- Tamamlaması yapılan çatı kirişi

(Güven, 2019)

Bütünleme yapılırken epoksili ahşap yapıştırıcıları kullanılmadır. Taşıyıcı özelliğini tamamen kaybetmiş yapının yükünü taşıyamayan çatı makas ve taşıyıcıları ise yine özgün malzeme ile tamamen değiştirilip güçlendirilmelidir. Çatlayan taşıyıcılarda kullanılması önerilen metal kelepçe ve kenetler, özgün ahşap ve yenilenen ahşap taşıyıcıların birleşim noktalarında da kullanılmalıdır.

”Çatılarda yapılacak müdahalelerde, önemli bir nokta çatı taşıyıcılarının taşıyıcı olan duvarlarla olan bağlantılarının sağlamlaştırılması ve gerektiğinde güçlendirilmesidir. Bu kısımlarda da bozulmalardan dolayı görevini yerine getiremeyen elemanlar yenileriyle değiştirilmeli, özgün detaylandırma yetersizlik var ise bunlar giderilmelidir.” (Eyüpgiller, 2020: 101)

Özgün malzeme ile bütünlemesi yapılan ve taşıyıcı özelliğini yitirmiş çatı elemanlarının yeniden yapımı tamamlandıktan sonra ahşapların yüzeyleri zımparalanmalı ve biyolojik etkenlerden korumak amaçlı empenye uygulanmalıdır.

5.3. DÖŞEMELERDE MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ

5.3.1. Ahşap Döşemelerde Müdahale Ölçütleri

Ahşap döşemeler; genellikle 20x20 veya 20x25 kesitlerdeki ahşap kirişlerden ve ahşap kaplama tahtalarından oluşmaktadır. Ahşap kirişlerde yükten ve havalandırma problemlerinden kaynaklanan çürüme ve ayrılmalar gözlemlenebilmektedir. Ahşap kirişlerde, özgün malzemeyi kullanarak tamamlama, sağlamlaştırma, taşıyıcı özelliğini tamamen kaybetmiş kirişlerde ise yine özgün malzeme kullanılarak yeniden yapım müdahalesi uygulanmaktadır. Örneğin 4 m boyundaki bir ahşap kirişin ½ 'sine yeniden yapım yöntemi ile müdahale edilmiş ise eski ve yeni ahşap malzeme geleneksel ahşap geçmetekniği ile birbirine reçine esaslı yapıştırıcılar kullanılarak kenetlenmelidir.

''İşçilik ve yapım teknolojisi, kullanılan aletler ve makineler mümkün olduğunca ilk yapımdakine uymalıdır. Çiviler ve ikincil malzemeler, durum uygunsa, özgünlerin benzeri olmalıdır.'' (ICOMOS:1999, Ek 12).

Venedik Tüzüğü'nde tarihi yapılarda tamamlama müdahalesi ile ilgili olarak şöyle bir madde yer almaktadır; Madde 12: ''Eksik kısımlar tamamlanırken, bütünle uyumlu bir şekilde bağdaştırılmalıdır; fakat bu onarımın, aynı zamanda sanatsal ve tarihi tanıklığı yanlış biçimde yansıtmaması için, özgünden ayırt edilebilecek bir şekilde yapılması gerekmektedir.'' (Venedik Tüzüğü:1964, Madde: 12).

Metal kelepçe, kenet ve metal bağlantı elemanları ile birlikte özellikle onarımı yapılan kirişler ve bünyesinde büyük çatlak ve ayrılmalar olan kirişlerin ahşap macunu ile dolgusu yapıldıktan sonra güçlendirilmelidir. Ahşap döşemelerin taşıyıcı özelliğini kaybetmesinin nedeni ahşabın kesitininin zaman içerisinde küçülmesi olabilir böyle durumlarda, kirişlere ahşap takviyeler uygulanarak ahşabın kesitinin dolasıyla taşıma gücünün artmasına olanak sağlanabilmektedir.

5.3.2. Volta Döşemelerde Müdahale Ölçütleri

Volta döşemeler, I kesitli putrellerden oluşan tonozların arasına harman tuğlasının örülmesi ile oluşan kagir bir döşeme türüdür. Volta döşemelerdeki

bozulmaların çoğu demir putrellerin korozyona uğrayarak paslanması ve tuğlalara zarar vermesi ile gerçekleşmektedir. Volta döşemelere müdahale olarak ilk olarak demir putrellerde oluşan paslanmanın temizlenmesi ile başlamak en doğrusudur. Temizlenen demir putrellere antipas uygulanmalıdır.

Volta döşemedeki tuğlalar, genellikle üzerine binen yükten dolayı hasar görmekte ve yapısında çatlaklar oluşmaktadır. Çatlaklar kılcal ise bu alanlara enjeksiyon uygulaması yapılmalıdır. Enjeksiyon uygulamasının yetersiz kalacağı daha ayrılmalarda ise yine enjeksiyon uygulaması yapıp, metal profiller ve kenetler kullanılarak volta döşemenin üzerinde güçlendirme müdahalesi uygulanmalıdır.

5.4. DUVARLARDA MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ

5.4.1. Tuğla Duvarlarda Çatlak Onarım ve Müdahale Ölçütleri

Yığma duvarları oluşturan tuğla malzemede zaman içerisinde nemden kaynaklı çözüne ve yüzey kaybı, doğal etkenler ile birlikte biyolojik oluşumlar, çatlama, ve ayrılmalar hatta tamamen yok olmalar gerçekleşmektedir. Atmosferik etki altında kalarak yüzeyinde çözüne ve kesit kaybı gerçekleşen tuğla yüzeylerde öncelikli olarak su ve fırça yardımı ile mekanik temizlik yapılmalıdır.

Şekil .3. Kırklareli Kaptan'ın Evi- Tuğla duvarlardaki çözüne ve uygulanan mekanik temizlik görülmektedir.

(Güven, 2019)

Şekil 5.4. İzmir Ayasuluk ve St. Jean Anıtı

(Güven, 2021)

” Sırlı yüzeylere sahip tuğlalar normal tuğlalara göre biraz daha yüksek basınçlı suyla ve nötr PH derecesine sahip sabunla temizlenebilir. Benzer şekilde yine sabun ve fırça kullanımı aynı anda gerçekleşebilir.” (Ashurst: 1990).

Şekil 5.5. Kırklareli Kaptan'ın Evi- Tuğla duvarlara basınçlı su ile temizlik müdahalesi görülmektedir.

(Güven, 2019)

Mekanik temizleme yönteminin yetersiz kaldığı durumlarda; örneğin tuğla duvarlar üzerindeki boya ve harç kalıntılarının var olduğu bölgelerde ince agregalı kumlama yöntemine başvurulabilir. Bir diğer temizleme yöntemi olarak ise hidroklorik asit ve EDTA gibi kimyasallar ile birlikte yüzeylerindeki lekeler temizlenebilir.

” Hidroklorik asit dışında tuğla yüzeylerde kullanılacak tüm kimyasal temizleyiciler çiçeklenmeye neden olmaktadır. Bu nedenle bu kimyasallar nemli yüzeylere uygulanmalı ve işlem sonrasında derinlemesine temizlenmelidir.” (Ashurst: 1990).

Tuğla duvarlarda oluşan çatlaklar ise; enjeksiyon yöntemi kullanılarak güçlendirme yapılabilir, çatlaklar büyük oranlarda ayrılma ve kayıplara sebep olmuş ise tuğlalarda dikişler açılarak özgün malzemeye uygun harman tuğlası ile birlikte tamamlama müdahalesi yapılmalıdır.

” Örgüdeki, taş sıralarının dökülmesi ve/veya göçük/yıkıntı şeklinde oluşan bu tür kayıplar, estetik görünümü bozması yanında geriye kalan bölümlerin de sağlamlığını etkileyen bir risk unsuru oluşturmaktadır. Bu tür bozulma oluşumları yapı bölümlerinde, ilerleyen zamanlarda bozulmanın büyümesi, genişlemesi ve yeni yıkıntılar halinde kendini gösterecek tehlike/tehdit oluşturmaktadır.” (Sener: 2020, 3).

Tuğla duvarlarda tamamlama yapılırken; tüm aşamalar fotoğraf çekilerek belgelenmeli ve çizimleri yapılmalıdır. Duvar örgüsünde eksik kısımların tamamlanması ile birlikte duvarın taşıyıcı özelliği ve dayanıklılığı artacaktır. Tamamlama yapılırken yeni malzemenin özgün malzeme ile uyumlu seçilmesi son derece önemlidir.

” Duvar örgü malzemesiyle uyum göstermeyen (örneğin kolay ve hızlı çalışma/kolay kullanım dolayısıyla mimari onarımlarda daha çok tercih edilen çimentolu harç gibi) malzemelerin kullanımı, özgünle (örgü malzemesiyle farklı geçirgenlik, sertlik yanında barındırdığı yüksek tuz oranıyla) uyumsuz hatta ilerleyen zamanda örgüye ve duvara zarar verecek yeni bozulmalar oluşturacağından kullanılmamalıdır.” (Sener: 2020, 5).

Tuğla duvar örgüsünün tamamlanmasından seçilen yöntem müdahalenin belli olmasının tercih edildiği durumlarda; duvar örgüsünde kullanılan harcın özgün harçtan koyu ve açık renkte yapılması düşünülebilir, bunun ile birlikte tamamlanan alandaki tuğlalar özgün duvar örgüsünün 1 cm içinden örülebilir.

Tuğla tamamlama yapılırken kireç esaslı harc kullanılmalıdır. Taşıyıcı özelliğinde problemler ile karşılaşılan kagir tuğla duvarlarda özellikle duvarların birleşim yerlerinde duvarların çekme dayanımını artırmak ve duvarı güçlendirmek için karbon fiberli güçlendirme filesi uygulaması yapılabilir.

”Güçlendirme, duvar örgülerinin en az müdahale ile (kısmen yeniden örülen kısımlar sayesinde) dayanıklılığının ve sağlamlılığının sağlanabileceği duvar bölümleri söz konusu olduğunda başvurulacak bir müdahale olmalıdır. Yapılacak uygulamanın amacı, eserin özgün biçiminin yeniden kazandırılması değil; mevcut halin

(güçlendirme yapılarak yıkılmasının engellenmesi amacıyla) korunmasını sağlamak olmalıdır.” (Sener: 2020, 7).

Şekil .6. Kırklareli Kaptan’ın Evi- Tuğla duvarlara uygulanan karbon fiberli güçlendirme filesi uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2019)

5.5. SIVALARDA MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ

5.5.1. Sıva Raspası Müdahale Ölçütleri

Yapının hangi duvarlarına ne derece sıva raspası yapılması gerektiği kagir duvarlara uygulanan sıvanın özgün malzemeden mi yoksa sonraki dönemlerdeki müdahaleler ile birlikte çimento esaslı harç ile birlikte mi yapıldığı sorusu en önemli ölçüttür. Özgün malzeme kullanılarak yapılan sıvalardan tarihi yapılarda karşımıza en çok çıkan horasan sıva ve çamur sıva örnek verilebilir.

”Sıva yüzeylerinde suda çözünmeyen tuzların birikerek oluşturduğu yapışık-bitişik (kalker oluşumları gibi) kirlerin temizliğinde kimyasal paketleme ile önce kirlerin yumuşatılması, daha sonra ise diğer mekanik yöntemlerle (bisturi uygulaması gibi) yüzeyden kaldırılmasına başvurulabilir.”(Eskici, 2005, 30.).

Sıva raspası yapılmasına karar verilmesindeki bir diğer önemli ölçüt ise mevcut sıvanın durumunun nasıl olduğudur, yıllar içerisinde nem ile birlikte sıvada kabarma ve dökülme meydana gelebilmekte sıva mukavemetini kaybedebilmektedir.

Şekil 5.7. Kırklareli kagir tuvalet yapısı- Dış duvarlardaki sıvanın müdahale öncesi durumu görülmektedir.

(Güven, 2019)

Şekil 5.8. Kırklareli kagir tuvalet yapısı- İç duvarlar çimento esaslı sıvanın raspasının yapıldığı görülmektedir.

(Güven, 2019)

” Enjeksiyon tekniği, ileri derecede bozulma göstermemiş sıvalarda, sıvanın taşıyıcı yüzeyle olan bağlantısının zayıflamış olduğu durumlarda tercih edilen bir tekniktir. Enjeksiyon ile sıvanın boşalması veya taşıyıcı yüzeyden ayrılmış kısımları doldurularak, yeniden yüzeye tutunma sağlanır.” (Ashurst: 1990).

Şekil 5.9. Kırklareli Kaptan’ın Evi tuğla duvarlara uygulanan enjeksiyon uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2019)

Böyle durumlarda taşıyıcı ve sıva arasında kireç harçlı enjeksiyon uygulaması ile sıvalar güçlendirilebilir ya da kayıplar büyük oranda ise çekiç ve murç yardımı ile sıvanın altındaki özgün yapı malzemesine zarar vermeyecek şekilde itinalı sıva raspası yapılmalıdır.

Sıva raspası uygulanan duvarların altındaki tuğla ya da taş duvarların derzi sıva raspasından kontrol edilmeli çimento esaslı uygulamalar var ise derzler çimentodan arındırılmalıdır. Sıva raspası tamamlanan duvarlar su ve fırça yardımı ile yeni sıva uygulaması öncesi temizlenmelidir.

5.5.2. Sıva Uygulaması Müdahale Ölçütleri

Tarihi yapılarda karşımıza en çok çıkan sıva türü horasan sıvadır. Bezeme ve kalem işinin uygulanacağı yüzeylerde nefaset sıvası da tercih edilmektedir.

Sıva dolgusundaki dökülmeler, özgün harca uygun sıva harcı hazırlanıp gerekli görülen yerlerde dolgu yapılarak gerçekleştirilmelidir. Böylece sıvada hem eksik yerler tamamlanmış olacak hem de ilerleyen zamanda oluşacak bozulmaların önüne geçilecektir.

Horasan sıva uygulamada kaba ve ince olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilir, doğru bir kaba sıva uygulamasında tuğla ya taş yüzeylerin su ile yıkanıp serpmeye sıva uygulandıktan sonra kaba sıva uygulanmalıdır.

Ölçekli olarak horasan kaba sıva tarifi verecek olursak; 2 ölçek kiremit kırığı, 1 ölçek kiremit tozu, 2 ölçek kaba küfeki tozu, 1 ölçek ince küfeki tozu, 1ölçek dere kumu, 3 ölçek kaymak kireç, 1.5 ölçek hidrolik kireç ve 100-150 gr kıtıktan oluşmaktadır. Horasan sıvasının uygulama yapılmadan önce en az 1 hafta mayalandırılması gerekmektedir ayrıca hidrolik kireç dışındaki diğer tüm malzemeler karıştırılmalı mayalanma işlemi tamamlandıktan sonra sıva uygulaması yapılmadan hidrolik kirecin eklenmesi en doğru uygulama olacaktır. Horasan kaba sıvası hava şartlarına bağlı olarak kuruma süresi değişkenlik göstermek ile birlikte yaklaşık 7-15 gün kuruma süresi uygun olacaktır. Kaba sıvadan sonra üzerine uygulanacak ince sıva tarifini yine ölçekli olarak verecek olursak; 1.5 ölçek kiremit tozu, 1.5 ölçek ince dere kumu, 1.5 ölçek ince küfeki tozu, 2 ölçek kaymak kireç, 1 ölçek hidrolik kireçten

oluşmaktadır. İnce sıva uygulaması için hazırlanan harcın hava şartlarına bağlı olarak en az 5 gün mayalandırılıp daha sonra uygulamada kullanılması gerekmektedir.

Bezeme ve kalem işinin olmadığı yapılarda ince horasan sıvası yapılarak duvarlar boyaya hazır hale gelmek ile birlikte, uygulama yapılacak olan yapılarda nefaset sıvası uygulanmalıdır. Nefaset sıvası kaymak kireç, hidrolik kireç ve küfeki tozundan oluşmaktadır. Nefaset sıvasının ölçekli olarak tarifini verecek olursak; 5 ölçek kaymak kireç, 6 ölçek küfeki tozu, 1.5 ölçek hidrolik kireç yazabiliriz, yapılan nefaset sıva harcının uygulama yapılmadan önce 7 ile 10 gün arasında mayalanması gerekmektedir.

Horasan sıva ve nefaset sıvasında verilen tarifler birçok restorasyon uygulamasında deneme yanılma yoluyla yapılan harç karışımlarından elde edilen en iyi sonuçlara göre hazırlanmıştır fakat her yapı için ayrı bir karışım tarifi uygulanmalı, her yapının kendine özgün sıva uygulaması yapılması gerekmektedir.

Şekil 5.10. Kırklareli kagir tuvalet yapısı- Kıtıklı horasan sıva harç hazırlığı görülmektedir.

(Güven, 2019)

5. KALEM İŞİ MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ

5.6.1. Kalem İşi Raspası Müdahale Ölçütleri

Kalem işi, uygun zemin üzerine farklı renkte boya ve bağlayıcılar ile uygulanan bir süsleme tekniğidir. Çok farklı yüzeylere uygulanabilen kalem işi; boya, fırça, altın, desen kağıdı ve kömür tozu kullanılarak sıva, ahşap, taş, mermer, bez ve deri üzerine uygulanabilmektedir.

Kalem işi İslam Ansiklopedisi'nde de şu şekilde tanımlanmaktadır: "Binaların el değmeyecek kadar yükseklikteki kısımlarını bezemek için sıva üzerine doğal boyalarla yapılan süslemeye bu ad verilmektedir. Kumaş üzerine fırça ile resim yapma tekniği de aynı adla anılmaktadır. Sıva yaşken yapılan resimleme tarzına "fresk" denir. Daha çok sıva üzerine uygulanan kalem işi tekniği taş ve ahşap üzerine de uygulanmıştır." (İslam Ansiklopedisi: 2012, 79-83).

Kalem işi süsleme tekniğinde kullanılan motiflerin bazıları; hatayi, münhani, yaprak, rumi, penç, bulut, gonca gül ve nevruz çiçeğidir. Kalem işi desenlerinde zaman içerisinde eğer bir sıva üzerine uygulanmış ise, sıvadaki kabarmalar ve ayrılmalar, deprem kaynaklı olarak taşıyıcı ve sıvaların yerinden oynaması ile birlikte kalem işi desenlerinin de yerinden oynaması, çeşitli sebeplerle çıkabilen yangınlar ile birlikte ateşe maruz kalarak içindeki bağlayıcıların etkisini kaybetmesi ile birlikte ve nem ve rutubetten oluşan sıva kabarmaları nedeniyle desenlerin de kabarıp dökülmesi, kullanımdan kaynaklı, hatalı onarımlar ve son olarak yüzey kirlenmeleri ile birlikte bozulmalar yaşanmaktadır.

Araştırma raspaları yapılırken diğer uygulamalarda olduğu gibi en önemli koruma evresi belgelemedir. Belgeleme; raspanın yapım aşamalarını fotoğraflayarak, estanjalar alınarak çizim ile belgeyerek ve çıkan veriler ilgi rapor tutularak gerçekleştirilmelidir.

Venedik Tüzüğü'ne bağlı olarak, duvar resimlerinin korunması-onarımı çalışmasına çizimler, kopyalar, fotoğraflar, haritalarla desteklenen bir analiz ve değerlendirme raporu içeren belgeleme programı eşlik etmelidir. (ICOMOS: 2003, Madde 3).

Bozulmaların yaşandığı durumlarda kalem işlerinde araştırma raspası yapılarak desenin altında kaç farklı döneme ait motif olduğu tespit edilmektedir. Yapılan araştırma raspaların bisturi gibi çok hassas aletler kullanılmalı, titiz ve detaylı çalışılmalıdır. Orijinal dokuya ve patinaya zarar verilmemelidir. Araştırma raspası yapılırken yüzeyde çatlak ve dökülme yaratılmamasına özellikle dikkat edilmelidir. Özensizce yapılan bir araştırma raspası çok değerli verileri günümüzde ortaya çıkarmamak ile birlikte tamamen yok edebilmektedir, profesyonel ve bu konuda eğitim almış insanlar ile çalışmak en doğru tercih olacaktır.

Yapılan raspalar sonucu gün yüzüne çıkan kalem işi desenlerine fiziksel ve kimyasal temizlik yöntemleri kullanarak temizlik uygulaması yapılabilir. Fiziksel temizlik kalem işinin yüzeyine zamam içerisinde biriken tuzların; saf su ve kağıt hamuru kullanarak desenin yüzeyine uygulanan temizleme yöntemidir. Uygulanan yöntem ile birlikte tuz çözeltileri kalem işinin yüzeyinden uzaklaştırılabilir fakat bu uygulama yapılırken orijinal yüzeye zarar verilmemelidir.

Fiziksel temizleme yönteminin yetersiz kaldığı durumlarda aslında kimyasal temizleme yöntemlerine başvurulabilir. Su, saf su ve farklı çözeltiler kullanarak kalem işinin yüzeyinde temizlik yapılabilir. Kimyasal temizleme yönteminde uygulanacak olan çözelti öncelikli olarak orijinal dokunun küçük bir alanında test edilmeli, zarar vermediği onaylandıktan sonra tüm yüzeye uygulanmalıdır.

”Araştırma yöntemleri mümkün olduğunca hasar verici olmamalıdır. Badana, boya tabakaları, sıva vb. altında gizli duvar resimlerine özellikle dikkat edilmelidir. Koruma programları için önkoşullar, bozulma süreçlerinin makro ve mikro ölçeklerde bilimsel yöntemlerle araştırılması, malzeme analizi ve mevcut durumla ilgili teşhistir.” (ICOMOS: 2003, Madde 2).

Temizleme uygulaması bittikten sonra, sıva dökülmeleri ve ayrılmalar ile karşılaşıldıysa tümlene yöntemine gidilmelidir. Tümlene uygulaması yapılırken özgün malzemeye uygun malzeme tercih edilmeli, orijinal yüzeye zarar vermeden dolu uygulaması yapılmalıdır.

Raspa sonrası kalem işinin altındaki sıvalı yüzeyde güçsüzleşmeler ile karşılaşırsa taşıyıcı ve sıva arasına enjeksiyon uygulaması yapılması, kimyasal sağlamlaştırıcılar kullanarak özgün yüzeyin sağlamlaştırılması kalem işini sağlamlaştırma ve koruma yöntemleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kimyasal sağlamlaştırıcılar; özgün yüzey ile uyumlu olmalı, özgün yüzeye zarar vermemeli ve kalıcı olmalıdır.

''Değişen devir özellikleri ve/veya çeşitli nedenlerden dolayı aynı yapı üzerinde farklı zaman dilimlerinde gerçekleştirilmiş olan çok katlı resim tabakalarının taşıdığı tarihî, arkeolojik ve estetik değerler bakımından yerinde korunması esastır.'' (Eskici:2004, 31)

Şekil 5.11. St. Pierre Han- Araştırma raspası sonucu bulunan motif ve dönem renkleri görülmektedir.

(Güven, 2022)

Şekil 5.12. St. Pierre Han- Araştırma raspası sonucu bulunan motif ve dönem renkleri görülmektedir.

(Güven, 2022)

Venedik Tüzüğü'nün sekizinci maddesinde bahsedildiği gibi yapıların süsleyicileri olan duvar resimleri yalnızca sökülmekten başka bir şekilde kurtarılamayacağı durumlarda yerinden sökülmelidir. (Bkz: Venedik Tüzüğü, Madde:8).

5.6.2. Kalem İşi Uygulama Müdahale Ölçütleri

Zeminin sağlam ve özgün olduğu yüzeyler de ortaya çıkan kalem işi desenleri tamamen korunarak eksik olan alanlarda tamamlanmalı, desenler üzerinde küçük dokunuşlar yapılarak estetik bütünleme yoluna gidilmelidir. Zemin müdahale gerektirdiği durumlarda yapılması gereken müdahale yöntemleri 5.6.1 numaralı bölümde anlatılmıştır. (Bkz: 5.6.1)

Araştırma raspası ve rölöve çalışmalarından sonra yapılan bezeme ve renk tespitleri neticesinde; özgün hali ile korunan yüzeylerde tamamlama uygulaması yapılırken, yerinde çeşitli nedenlerde dolayı korunamayan yüzeylerde kalem işi ihyaları yapılmalıdır.

Örnek verecek olursak; Fatih Camii restorasyon çalışmalarında yapının taşıyıcı sistemindeki kemerlerde tespit edilen özgün kalem işi motifleri raspa sonrası açığa çıkarılarak; ” Kalitesiz mevcut bezeme örneği, siyah-beyaz ara dönem niteliksiz bezeme örneği ve en altta nitelikli bezeme örneği rölöve çizimleri ve renk tespitleri yapılarak, üçüncü katman bezeme örneği dekoratif düzeniyle ve renkleriyle bir ton açık olarak onarılmıştır” (Cantay: 2013, 104).

Yeniden renklendirme yönteminde genel olarak toprak ve sulu boyalar kullanılmaktadır. Bütünleme yöntemi kullanılarak uygulanan yeniden renklendirme yönteminde özgün yüzey ve yeni renkler arasında bütünleme yapıldığını belli etmek adına rengin farklı tonları kullanılmalıdır.

Yeniden renklendirme uygulamasında özgün yüzey üzerine müdahale yapılmamalıdır. Kullanılan malzeme geri dönüştürülebilir olmalı ve uygulama sırasında istenildiği zaman yüzeyden kolayca çıkarılabilmelidir. En önemli nokta ise yeniden renklendirilen alanın özgün yüzeyin gerisinde kalması gerektiğidir. Son olarak uygulamalar tamamlandıktan sonra en önemli adımlardan biri yüzeylerin düzenli olarak bakımlarının yapılması ve korunmasıdır.

”Koruma ve restorasyon uygulamaları tamamlanan eserlerde bakım yapılmadığı takdirde sorunların tekrarı yada yeni sorunların ortaya çıkması kaçınılmazdır. Periyodik olarak yapılan bakım ve inceleme ile eserde ortaya çıkan sorunlar ve aksamalar erken fark edilerek ciddi zararlar uzak tutulabilir. Böylece küçük müdahalelerle sorunlar büyümeden çözümlenirken, ekonomik kazanım da sağlanmış olacaktır.” (Torraca, 1992; Güleç, 1997)

5.7. AHŞAPTA MÜDAHALE ÖLÇÜTLERİ

5.7.1. Ahşap Konservasyonu Müdahale Ölçütleri

Ahşap malzeme, yıllardır yapılarının taşıyıcı sistemlerinde, çatılarında, merdivenlerinde, kapılarında ve pencerelerinde kullanılan geleneksel bir yapım malzemesidir. Ahşap malzeme dayanımı yüksek olmasına rağmen zaman içerisinde hava şartlarının oluşturduğu olumsuz etkiler, biyolojik etkenler, yangın ve kapı-pencerelerin metal menteşe ve açma kulplarının zaman içerisinde korozyona uğramasıyla ahşap malzemede bozulma ve daha ileri gitmesiyle birlikte kayıplar meydana gelmektedir.

Ahşap malzemenin konservasyonu yapılırken; temizleme, tamamlama, sağlamlaştırma müdahale yöntemleri kullanılmaktadır.

Ahşap konservasyonuna başlamadan önceki en önemli adım müdahale edilecek olan kapı, pencere, merdiven basamağı gibi elemanlarının fotoğraflanarak belgelenmesi ve kayıt altına alınmasıdır. Kayıt altına ahşap elemanının mekanik ve kimyasal yöntemler kullanılarak temizliği yapılmalıdır.

Mekanik temizleme yöntemi olarak ahşabın üzerindeki kir ve mantarlaşma gibi biyolojik oluşumlar bir fırça yardımı ile temizlenebilir. Yıllar içerisinde bilinçsizce üst üste boyanan kapı ve pencerelerde ahşabın nefes almasına engel olan kat kat yağlı boyalar iskarpela ile birlikte ve eğer gerekirse ısı kullanılarak ahşaptan uzaklaştırılmalıdır.

Mekanik temizleme yönteminin yetersiz kaldığı durumlarda etilen diklorid ve kurum gibi kimyasal malzemeler kullanılarak ahşabın yüzeyi temizlenebilir. Kimyasal temizleme yöntemindeki en önemli husus kimyasal madde ile temizlenen yüzeyin uygulama bittikten sonra su ile silinmesi ve ahşabın patina dokusuna olabildiğince az zarar vermektir. Yapılan mekanik ve kimyasal temizleme uygulamalarından sonra ahşabın özgün malzemesinin rengine ulaşılmaktadır.

Temizleme müdahalesi tamamlanan ahşap elemanlarda, açığa çıkan bozulma, çürüme ve ayrılmalara büyüklüklerine göre müdahale edilmektedir. Biyolojik etkenlerin oluşturduğu küçük ölçekli bozulmalar, sentetik esaslı reçineler ile birlikte sağlamlaştırılabilir. Uygulanan reçinenin ahşabın özgün yapısına zarar vermemesi gerekmektedir.

''Müdahaleler tercihen:

- a) yapı veya sitin fiziksel ve strüktürel güvenliğini, kültürel önemini ve uzun süre dayanımını sağlamak için gereken, en az düzeyde olmalı,
- b) geleneksel yöntemleri izlemeli,
- c) eğer teknik olarak mümkünse, geri dönüşebilir olmalı,
- d) ilerde gerek olursa, yapılacak koruma işlemlerine zarar vermemeli veya engellememeli,
- e) yapının açığa çıkan ve içinde korunan özgün yapısal verilere daha sonra ulaşma olanağını engellememelidir.'' (ICOMOS: 2017).

Ahşap malzemedeki kayıplar ise özgün malzeme ve ahşap tutkalı kullanılarak tamamlanmalı, tamamlaması yapılan ahşap elemanların zımpara uygulaması yapılmalı ve biyolojik oluşumlardan korunması adına emprenye uygulanmalıdır.

5.7.2 Ahşap Yeniden Yapım Müdahale Ölçütleri

Tamamen bozulmuş durumda olan ahşap elemanlarda yeniden yapım tekniği kullanılmaktadır. Fazla hasar görmüş; sağlamlaştırma, tamamlama müdahaleleri ile kurtarılamayacak durumda olan ahşap elemanlar özgün malzemesi ile tekrar yapılmalıdır.

Yeniden yapım uygulamasında örnek olarak bir yapının ahşap doğramalarını verecek olursak kullanılamaz halde olan doğramaların rölövesi alınarak yeniden yapım için detaylı olarak doğramanın çizimi yapılması ve özgün doğrama kalıp olarak kullanılabiliriyorsa kullanılmalıdır. Aynı şey yangın geçirmiş bir ahşap merdivenin

yeniden yapılması için de geçerlidir. Merdivenin sağlam kalan basamakları, kirişleri ve küpeşterleri yeniden yapım için kalıp olarak kullanılmalı ve özgün malzeme ile merdivenin tekrar imalatı yapılmalıdır.

” Yeni öge veya parçalar aynı tür ağaçtan ve eğer uygunsa, yenilenecek parçalardakinden daha iyi kalitede ahşaptan yapılmalıdır. Yeni ahşabı nem miktarı ve diğer fiziksel özellikleri mevcut yapıyla uyumlu olmalıdır.” (ICOMOS: 1999).

Şekil 5.13. Kırklareli Kaptan’ın Evi yeniden yapılan çatı makasları görülmektedir.

(Güven, 2019)

ALTINCI BÖLÜM

6. KIRKLARELİ GAR BİNASI RESTORASYONU

6.1. TAŞIYICI SİSTEM MÜDAHALERİ

6.1.1. Çatı Makas ve Taşıyıcılarının Onarımı

Yapının ilk olarak çatı kaplaması olan Marsilya kiremitler kırılmadan itinalı olarak çatıdan indirilmiş, kiremitlerin altında kalan ahşap kaplama tahtaları çürüyüp kullanılamaz hale geldikleri için itinalı olarak sökülüştür. (Şekil 6.1).

Şekil 6.1. Yapının marsilya tipi kiremitlerinin ve çürüyen ahşap kaplamalarının sökülmesi görülmektedir.

(Güven, 2020)

Taşıyıcı makas, dikme ve aşıkların yüzeylerinde zamanla kalın bir tabaka teşkil eden boya, cila, macun ve sülyen katmanları orijinal yüzeye zarar vermeden eski

zemini bozmamak şartı ile ahşap satırların üzerindeki boya ve macun atıkları boya sökücü ve gerekli görülen yerlerde ısı yardımı ile kimyasal temizliği yapılmış, önce kalın zımpara sonra ince zımpara ile zımparalanarak tüm boya, cila, ve macun katmanlarından temizlenmiştir. (Şekil 6.2).

Şekil 6.2. Raspa ve zımpara uygulaması biten çatı taşıyıcıları

(Güven, 2020)

Temizlenen ahşap yüzeylerde ortaya çıkan çatlaklara müdahale edilmiş, kılcal çatlaklar ahşap macunu ile doldurulmuş, daha geniş olanlara ise ahşap dolgu yapılmıştır. (Şekil 6.3). Büyük oranda zarar görmüş taşıyıcı ahşapların çürüyen kısımları kesilip yerinden alınarak özgün malzemeye uygun olarak çam kereste ile tamir ve tahkimi yapılmıştır. (Şekil 6.4) Biyolojik müdahale öncesi taşıyıcı ahşapların üzerindeki kir ve toz katmanları fırça ile temizlenmiş, tüm taşıyıcılar pürüzsüz hale geldikten sonra iki kat olacak şekilde fırça yardımı ile emprenye sürülmüş, daha sonra yangın geciktirici uygulanmıştır. (Şekil 6.5).

Tüm bu aşamalardan geçen çatı taşıyıcı elemanlarının arasına çatının iç kısmından 20 mm kalınlığında emprenye ve yangın geciktirici uygulanmış plywood kaplama yapılmış, plywood kaplama üzerine ısı yalıtımı için 10 cm kalınlığında keçe taş yünü serilmiş, serilen taş yünü üzerine 18 mm kalınlığında ahşap kaplama tahtaları

kaplanmış, su yalıtımı için 2 kat membran uygulanmış ve son olarak valensiya tipi kiremit ile çatı örtüsü kapatılmıştır. (Şekil 6.6-7-8-9).

Şekil 6.3. Ahşap dolgusu yapılan taşıyıcılardaki çatlaklar görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.4. Tamir ve tahkimi yapılan ahşap taşıyıcılar görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.5. Emprenyesi uygulanan çatı taşıyıcıları görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.6-7. Çatı taşıyıcılarının yangın geciktirici,playwood kaplama ve taş yünü serilmiş durumu görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.8-9. Çatı kaplama tahtaları üzerine yapılan su yalıtımı membran uygulaması ve valensiya kiremitlerinin uygulaması görülmektedir.

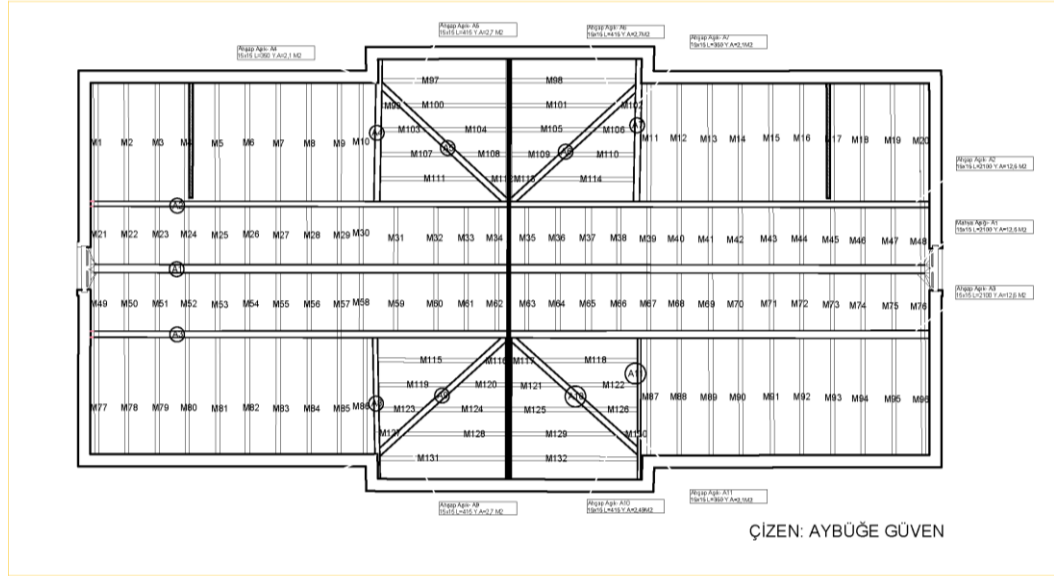
(Güven, 2020)

Çatı katının iç kısmına ise taşıyıcı ahşap elemanların arasına lambri uygulanmış, ana taşıyıcı makas ve dikmelerin birbirlerine daha iyi kenetlenmesi için lamadan kelepçeler üretilmiş ve mahya aşıkları, dikme ve payandalara uygulanmıştır. Son olarak çatı taşıyıcılarına ve lambri iç kaplamasına nefes alabilen, alkid reçine esaslı, su bazlı, yarı şeffaf ahşap koruyucu boya uygulanmıştır. (Şekil 6.10-11).

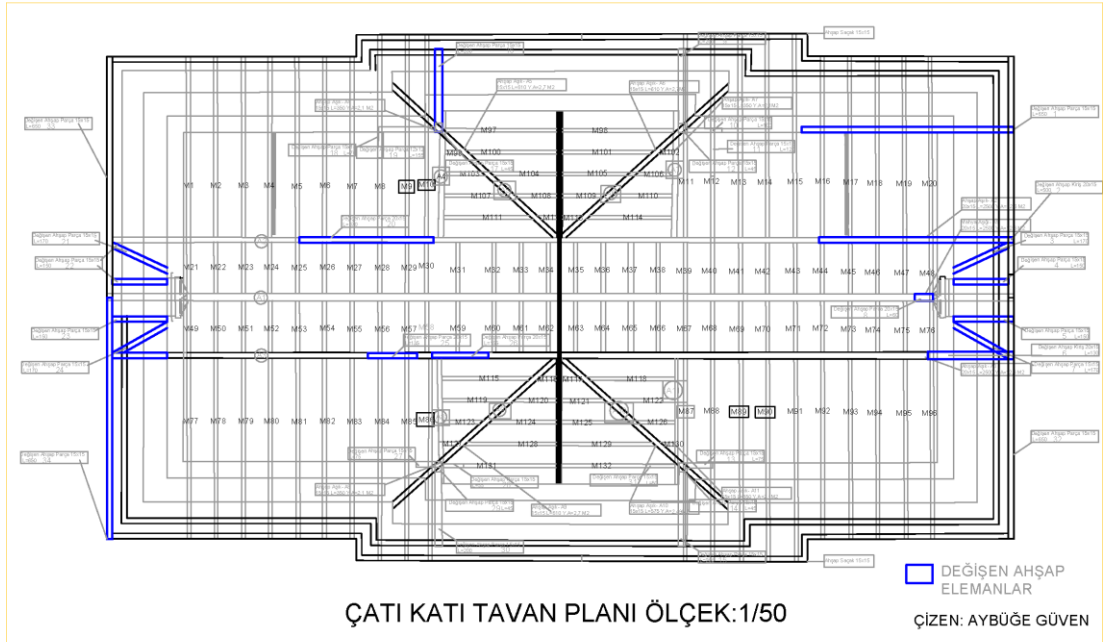
Şekil 6.10-11. Çatı taşıyıcılarının lama kelepçe ve su bazlı ahşap koruyucu boya uygulanmış son halleri.

(Güven, 2020)

Şekil 6.12. Çatı taşıyıcılarının rölövesi

(Güven, 2022)

Şekil 6.13. Değişen ahşap elemanlar

(Güven, 2022)

6.1.1.1. Çatı Makas ve Taşıyıcılarının Onarımlarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi

Kırklareli Gar Binasının restorasyon uygulamasında çatı makas ve taşıyıcılarının onarımı için öncelikli olarak temizleme daha sonra sağlamlaştırma, bütünleme ve yeniden yapım müdahale ölçütleri uygulanmıştır. Yapılan temizleme müdahalesinde, taşıyıcıların üzerindeki yağlı boyaların ahşap raspası yapılarak sökülmesi başlangıç olarak iyi bir yol çizmiştir.

Sonrasında ahşap taşıyıcıların özgün malzeme ile bütünlemesinin yapılması çatı taşıyıcılarının tamamen taşıyıcı özelliğini yitirmiş, çürüyen ahşaplarının yeniden yapım müdahalesi uygulanması ile birlikte çatı taşıyıcı sisteminin uygun müdahaleler yapılarak tamamlandığı görülmektedir. Taşıyıcılara sağlamlaştırma ve bütünleme çalışmalarından sonra yüzeylerin zımparalanması ve su bazlı boyaya hazır hale gelmesi, taşıyıcıların yüzeyleri için rötuş niteliğindedir.

Çatıdan sökülen tamamen çürümüş kaplama tahtalarında yenileme uygulamasına gidilerek kaplama tahtaları kullanılamaz halde olan özgün kaplamalarının özgün malzemesi olan çam malzeme ile yenilenmesi kaplama tahtaları için iyi bir seçenek olmuştur. Taş yünü malzemenin çağdaş bir malzeme olarak çatının ısı yalıtımında, membranın ise su yalıtımında kullanılması yapının yalıtım ihtiyaçlarının günümüz malzemeleri kullanılarak tamamlandığını göstermektedir.

Genel olarak çatı makas ve taşıyıcılarındaki uygulamalar, müdahale ölçütlere uygun yapılmış, yapının çatısı çok daha uzun yıllar ayakta sağlam bir şekilde kalacak şekilde restore edilmiştir.

6.1.2. Kat Döşemelerinin Onarımı

Yapıda sehim yapan, çürüyen tüm ahşap kaplama tahtaları sökülmüş, zemin kat ve asma kat tavanındaki ana taşıyıcı ahşap kirişler ortaya çıkarılmıştır. (Şekil 6.14) Gerekli görülen yerlerde ahşap kirişlerin tamir ve tahkimi yapılarak kirişlerin güçlendirmesi yapılmıştır. Z01, Z02, Z05, Z07-08 ve 101, 105, 106, 107,108, 112,113,

114, 115 numaralı odaların taşıyıcı çam kerestelerinin hepsi elden geçirilip, yapının çok daha uzun yıllar ayakta kalması sağlanmıştır. Yapının Z01, Z02, Z05, Z07-08 numaralı odalarındaki döşemenin ana taşıyıcı kirişlere takviye ahşap karkas imalatları yapılmıştır. (Şekil 6.15-16).

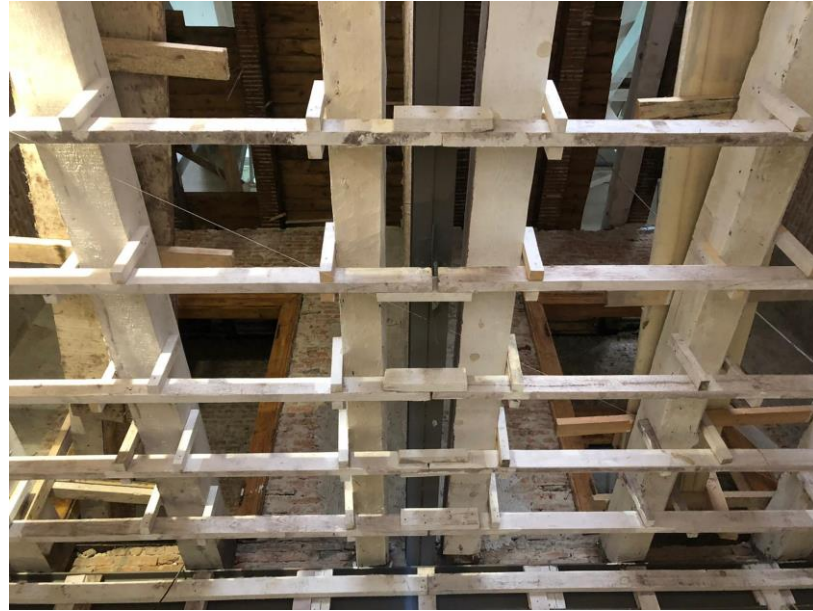
Şekil 6.14. Zemin kat tavanındaki tamir ve tahkimi yapılan ana taşıyıcı kirişler

(Güven, 2020)

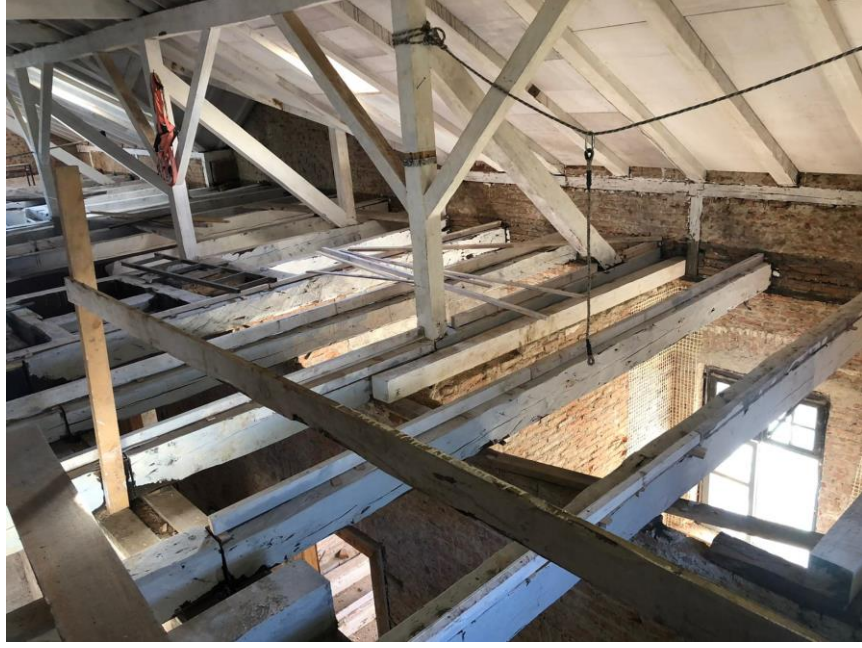
Şekil 6.15. Zemin kat tavanındaki (Z01 giriş) ana taşıyıcı kirişlere takviye yapılan ahşap karkaslar görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.16. Zemin kat tavanındaki (Z02 gişe) ana taşıyıcı kirişlere takviye yapılan ahşap karkaslar görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.17. Birinci kat tavanındaki tamir ve tahkimi yapılan ana taşıyıcı kirişler görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.18. Birinci kat zemin döşemesinde tamir ve tahkimi yapılan ana taşıyıcı kirişler ve kaplama tahtaları görülmektedir.

(Güven, 2020)

Ahşap döşemelerdeki tüm bu imalatlardan sonra ahşap bağdadiler özgün ölçülerine göre biçilerek emprenye ve yangın geciktiricisi uygulandıktan sonra zemin kat tavan ve birinci kat tavanı olarak yapının tüm odalarının tavanlarında uygulanmıştır. (Şekil 6.18).

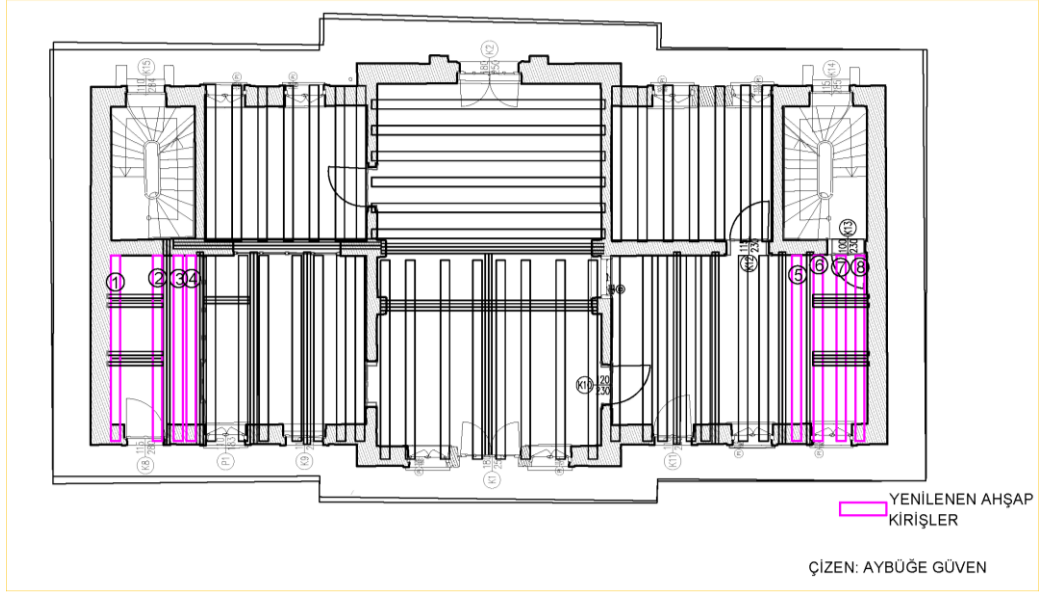
Şekil 6.19. Zemin kat tavanında (Z01 giriş salonu) uygulanan bağdadi çıtalar görülmektedir.

(Güven, 2020)

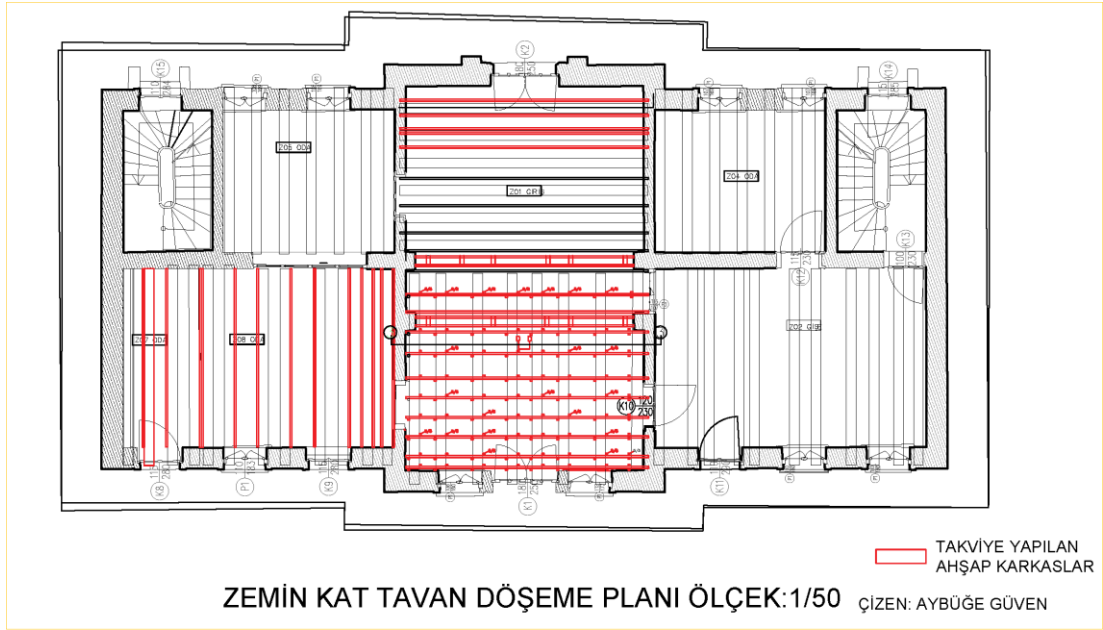
Şekil 6.20. Birinci kat tavanında (115 numaralı oda) uygulanan bağdadi çıtalar görülmektedir.

(Güven, 2020)

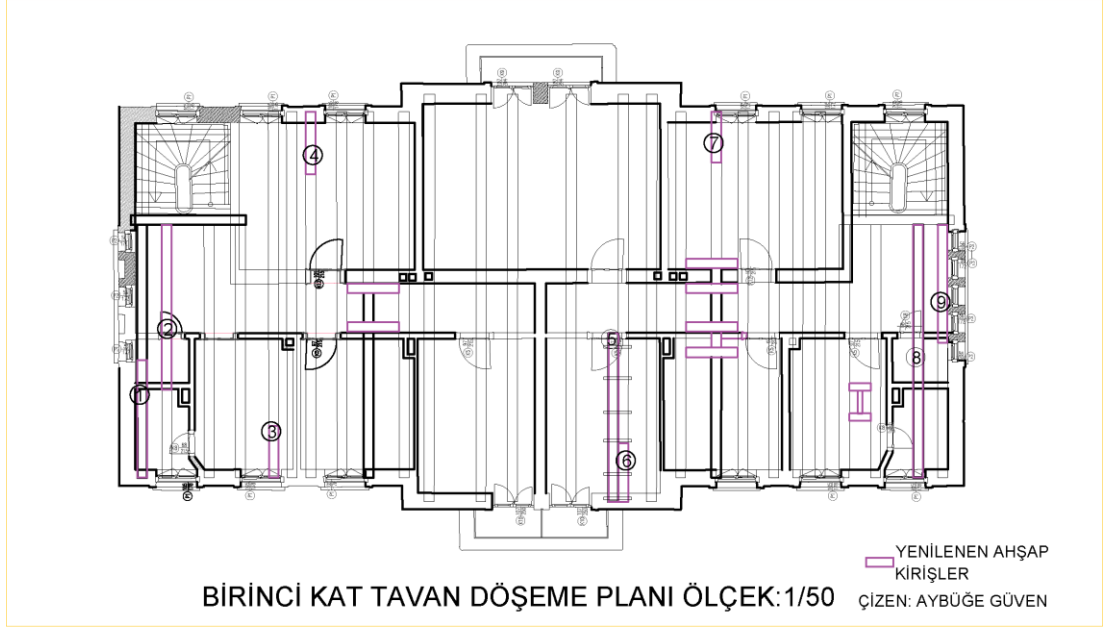
Şekil 6.21. Zemin kat tavanının rölövesi-yenilenen ahşap kirişler

(Güven, 2022)

Şekil 6.22. Zemin kat tavanının rölövesi-takviye yapılan ahşap kirişler

(Güven, 2022)

Şekil 6.23. Birinci kat tavanının rölövesi-takviye yapılan ahşap kirişler

(Güven, 2022)

6.1.2.1. Kat Döşemelerinin Onarımlarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi

Kırklareli Gar Binası zemin ve birinci kat tavan döşemelerini oluşturan ahşap kirişler (25x25) ve ahşap kaplama tahtalarının onarımlarında; temizleme, bütünleme, sağlamlaştırma ve yenileme müdahale ölçütleri uygulanmıştır. Yangın geçiren ve yıllardır atıl durumda olan çoğu parçalanmış ve üzerinde her adım atıldığında çatlayarak düşme riski oluşturan ahşap kaplama tahtalarının ve bağdadi çıtaların sökülmesi ve söküldükçe bütünleme yapıp tekrar kullanılamaz halde oluşu ile birlikte yenileme müdahalesi doğru bir uygulama olmuştur. Sökülen ahşaplardan sonra açığa çıkan taşıyıcı kirişlerin özellikle zemin kat tavanındaki kesitlerinin çürüyerek azaldığı gözlemlenmesi üzerine ahşap takviyeler uygulanan tavan sağlamlaştırılmıştır. Yine zemin ve birinci kat tavan döşemelerinde taşıyıcı kirişlerde özgün malzeme kullanılarak çürüme ve ayrılmaların olduğu bölgelerde ahşaplar birbirine geçme

tekniki kullanılarak kenetlenmiştir. Temizleme, bütünleme ve sağlamlaştırması tamamlanan taşıyıcı kirişlere, özgün malzeme kullanılarak imalatı yapılan ahşap kaplama tahtası ve bağdadi çitalara emprenye ve yangın geciktirici uygulanması ahşabın uzun yıllar daha sağlıklı şekilde yaşaması için doğru bir adım olmuştur.

6.1.3. Volta Döşeme Güçlendirme

Yapının bodrum kat tavanı volta döşemedir. Volta döşemede zaman içerisinde tuğla kısımlarında çatlaklar oluşmuş döşeme taşıyıcı özelliğini kaybetmeye başlamıştır. Z02-Z04-Z05-Z07-Z08 numaralı mahallerde volta döşemelerdeki I profillere 50/10 lama kullanılarak güçlendirme yapılmış, tuğla bölgelerdeki çatlaklara enjeksiyon uygulaması yapılmış, döşeme güçlendirilmiştir. Demir putrellerim zımpara yardımı ile mekanik temizliği yapılarak antipas uygulanmıştır. Güçlendirmesi yapılan volta döşemelerin üzerine zemin kattaki Z02-Z04-Z05-Z07-Z08 numaralı mahallerde zemin döşemesini oluşturması amacıyla horasan harçlı tesviye harcı dökülmüştür.

(Şekil 6.24-25).

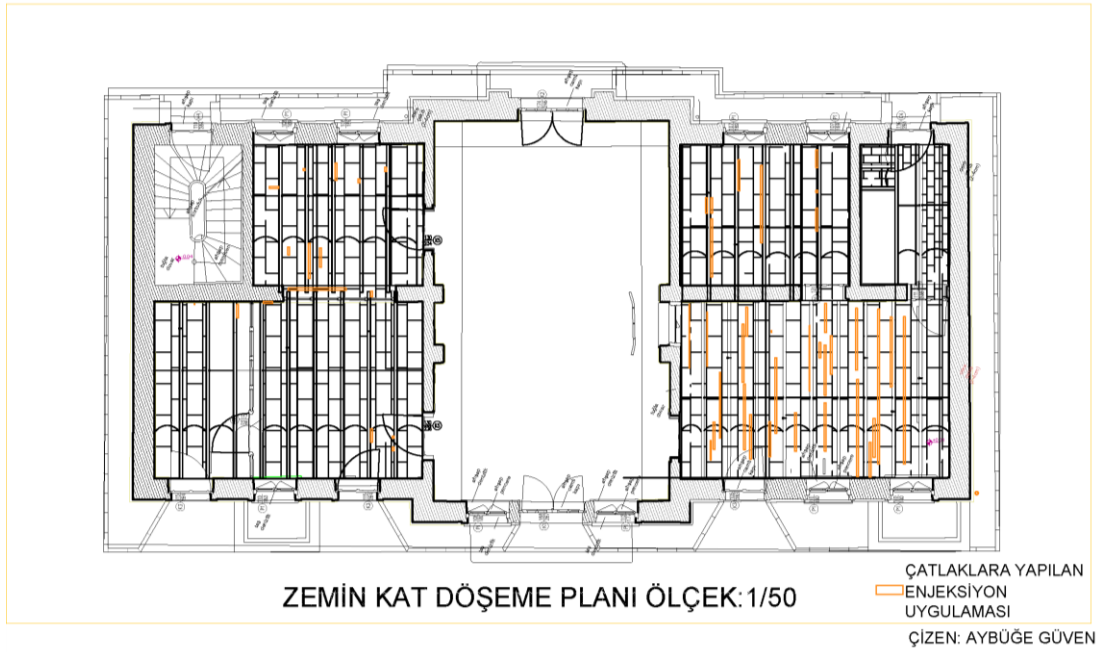
Şekil 6.24. Zemin kat zemin döşemesi olan volta döşemedeki tuğla döşemelerdeki çatlaklara enjeksiyon uygulaması yapıldığı görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.25. Zemin kat zemin döşemesi olan volta döşemedeki I profillere 50/10 lama ile yapılan güçlendirme uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.26. Zemin kat döşeme planı-kılcal çatlaklara yapılan enjeksiyon uygulaması

(Güven, 2022)

6.1.3.1. Volta Döşemelerinin Onarımlarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi

Kırklareli Gar Binasının, zemin kat döşemesini oluşturan volta döşemenin, paslanan demir putrelleri, putrellerin arasındaki tuğla örgüye zarar vererek zamanla çatlaklar oluşturmuştur. Demir putrellerin zımpara yardımı ile mekanik olarak temizlenmesi ve yüzeylerine temizlendikten sonra antipas uygulanması temel bozulma nedenini ortadan kaldırmak için iyi olmuştur. Böylece volta döşemeye zarar veren ana etken temizlenmiştir.

Volta döşemede gerçekleşen kılcal çatlaklara mikro enjeksiyon uygulaması yapılarak boşlukların doldurulması sağlamlaştırma müdahale ölçütüne uygun yapılmıştır. Üzerinde çok fazla çatlak tespit edilen tuğlaların enjeksiyon yöntemi ile sağlamlaştırılmasının yeterli olmayacağı düşünülerek, çelik lamalar ile volta döşemenin sağlamlaştırılması doğru bir müdahale olmuştur.

6.2. TUĞLA BEDEN DUVARLARINDAKİ MÜDAHALELER

6.2.1. Tuğla Dikiş Uygulamalar

6.2.1.1. Yapı İç Duvarlarında Yapılan Tuğla Dikişler

Zemin ve birinci kat duvarlarında sıva raspa yapıldıktan sonra yapının bütün tuğla beden ve odaları birbirinden ayıran bölücü duvarları incelenmiş; derz boşalması olan, taşıyıcı özelliğini kaybetmiş olan tuğla duvarlarda, etrafındaki sağlam tuğlalara zarar vermeden çekiç-murç yardımı ile çürütmeler yapılmış (Şekil 6.27). Daha sonra horasan harç kullanılarak yapının özgün haline uygun ateş tuğlası kullanılarak tuğla duvarlarda dikişler yapılmıştır. (Şekil 6.28).

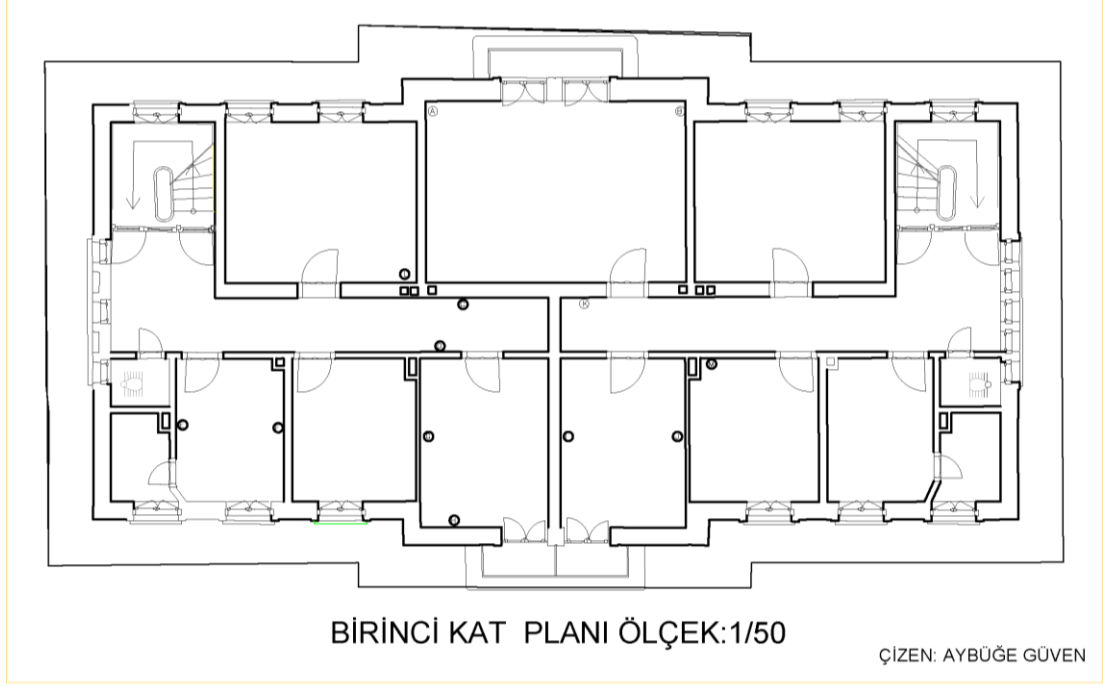
Şekil .27. Birinci katta bulunan 105 ve 108 numaralı odaların bölücü duvarlarında açılan tuğla çürütmeler görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.28. Birinci katta bulunan 112 ve 114 numaralı odaların bölücü duvarlarında yapılan tuğla dikişler görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.29. Birinci kat planı-tuğla duvarlarda yapılan tuğla dikiş uygulamalarının yapıldığı duvarlar
(Güven, 2022)

6.2.1.2. Yapı Cephe Duvarlarında Yapılan Tuğla Dikişler

Yapının cephelerinde tuğla beden duvarlarına zarar vermeden yapılan sıva raspası sonucunda, yapının beden duvarlarında da derzleri boşalan ve kayıp olan tuğlalar gözlemlenmiş, müdahale edilerek ilk olarak etrafındaki diğer tuğlalara zarar vermeden dikişler açılmış ve açılan dikişler özgün tuğla ile doldurulmuş, beden duvarları orijinal haline uygun hale getirilerek güçlendirilmiştir.(Şekil 6.30-31).

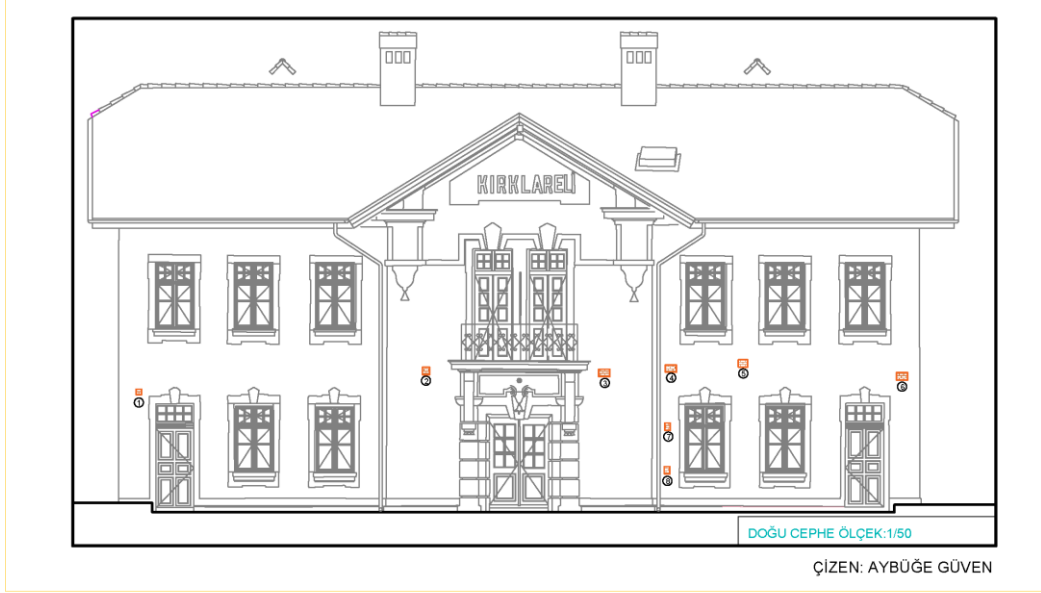
Şekil 6.30. Yapı Doğu cephesinde açılan tuğla çürütmeler görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.31. Yapı Güney cephesinde yapılan tuğla dikiş görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.32. Yapı Doğu cephesi tuğla duvarlarda yapılan tuğla dikiş uygulamaları
(Güven, 2022)

6.2.1.3. Tuğla Dikişler Uygulamalarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi

Kırklareli Gar Binası dış beden duvarları ve içte kalan bölücü kagir duvarların tuğla dikiş uygulamalarında bütünleme müdahale ölçütü kullanılmıştır. Sıva raspa yapıldıktan sonra açığa çıkan tuğla kagir duvarların yüzeylerinde zaman içerisinde oluşan nemden ve yükten kaynaklanan çatlak, ayrılma ve derzlerinde boşalmalar gözlemlenmiştir.

Boşlukların olduğu alanlarda diğer tuğlalara zarar vermeden dikişler açılıp özgün malzeme olan harman tuğlası ve horasan harç ile bütünleme yapılması doğru bir uygulama olmuştur. Bütünlemesi yapılan tuğla duvarların mukavemeti arttığından taşıma özelliği güçlenmiştir. Genel olarak tuğla dikiş imalatlarında bütünleme müdahale ölçütüne uygun imalat yapılmıştır.

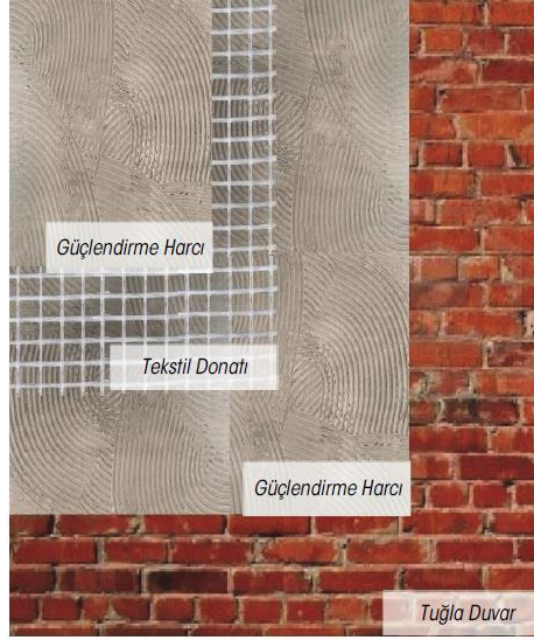
6.2.2. Güçlendirme Filesi Uygulamaları

Tuğla duvarlarda dikiş imalatları tamamlandıktan sonra, tamamlamalar duvarların uzun yıllar daha sağlam ayakta durması için yeterli bulunmamış, özellikle tuğla duvarların birleşim yerlerinde gözlemlenen boşalma ve ayrılmalar depreme karşı güçlendirilecek duvar yüzeylerine cam elyaf tekstil donatı malzemesi uygulanmış, hidrolik kireç esaslı güçlendirme harcı ile sıvası yapılmıştır. (Şekil 6.33)

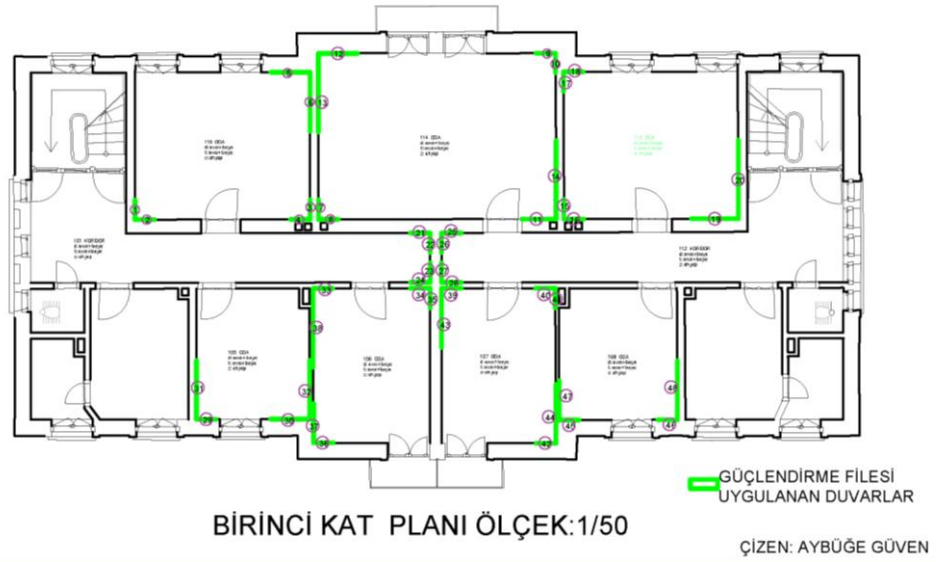

Şekil 6.33. 114 numaralı odanın duvar birleşim yerinde uygulanan güçlendirme uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.34. Güçlendirme uygulamasının detayı
(URL-4,2022)

Şekil 6.35. Yapı birinci kat duvarlarında tekstil donatı ve harç ile uygulanan güçlendirme uygulamalarının yapıldığı duvarlar
(Güven, 2022)

6.2.2.1. Güçlendirme Filesi Uygulamalarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi

Yapının iç duvarlarında yapılan tuğla dikişlerden sonra duvarların üzerine gelen yükleri taşıma gücünün artması için sağlamlaştırma müdahale ölçütü kullanılmış, cam elyaf tekstil donatılı malzeme ve hidrolik kireç esaslı harcı ile birlikte özellikle tuğla duvarların birleşim yerlerinde yapılan uygulamalar yerinde olmuştur.

Cam elyaf tekstil donatılı malzemenin odaların bazı duvarlarında; duvarın yarı yüksekliğinde kesilmesi doğru bir uygulama olmayıp, oda duvarının yüksekliğinin tamamında uygulanıp, yan duvarına taşma yapan uygulama alanlarının 1.00-1.50 m genişliğinden daha fazla olması tuğla duvarın daha güçlenmesini sağlayacaktır. Genel olarak tuğla beden ve ara duvarlara sahip bir yapıda özellikle derzlerin boşaldığı gözlemlenen duvarlarda güçlendirme filesi uygulamasının yapılması iyi bir sağlamlaştırma örneği olmaktadır.

6.3. SIVA UYGULAMALARI

6.3.1. Badana Raspası Uygulaması

Kırklareli Gar Binası, restorasyon uygulamasına başladıktan sonra yapılan incelemelerde yapının zemin ve birinci kat duvarlarında kalem işi izlerine rastlanmıştır, bisturi yardımı ile yapılan küçük sıva raspalarında yapının duvarlarında kalem işi olma olasılığı artmış ve yapıda araştırma raspaları yapılmasına karar verilmiştir.

Yapılan raspalarda yapının odalarının büyük bir kısmında kalem işine rastlanmıştır ve rölöve çalışması yapılmıştır. (Şekil 6.36-37).

Şekil 6.36. Yapıda kalem işi olduğuna dair şüphe uyandıran Z01 numaralı odanın filetoları görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.37. Yapıda kalem işi olduğuna dair şüphe uyandıran Z02 numaralı odanın duvarındaki stencil baskı çiçekler görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.1.1. Yapı Zemin Kat Odaların Badana Raspası ve Çıkan Bulgular

6.3.1.1.1. Z01 Nolu Oda

Z01 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 9 dönem boya katmanından sonra özgün boya rengi olan açık krem rengi zemine ulaşılmıştır. Odanın duvarlarında koyu kahverengi tonların fileto çizgilerine, kuşak hizasında koyu kahverengi tonlarında mermer taklitlerine rastlanılmıştır. Duvarlarda ve tavanda herhangi bir kalem işi motifi tespit edilmemiştir.

Dönem renkleri sırası ile:

- 1.Dönem; Kirli krem (Ana Zemin)
- 2.Dönem; Gri renk düz badana boya formundadır.
- 3.Dönem; Hardal rengi düz badana formundadır.
- 4.Dönem; Mavi renk düz badana formundadır.
- 5.Dönem; Gri renk düz badana formundadır.
- 6.Dönem; Kahverengi düz badana formundadır.
7. Dönem; Füme rengi düz badana formundadır.
- 8.Dönem; Krem rengi düz badana formundadır.
9. Dönem; Açık yeşil düz badana formundadır.
- 10.Dönem; Beyaz renk düz badana formundadır. (Şekil 6.38).

Şekil 6.38. Z01 numaralı odanın duvarlarında araştırma raspası sonucu ortaya çıkan 10 tabaka badana rengi ,filetolar ve mermer taklidi görülmektedir.

(Güven, 2020)

Z01 numaralı odanın nem dolayısıyla bağdadi tavanında oluşan çökmeler tehlike arz ettiği için tavanda araştırma raspası yapılması uygun görülmeyip, yapılmamıştır. (Şekil 6.39).

Şekil 6.39. Z01 numaralı odanın tavan ve duvarlarıdaki sıva kabarmaları görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.1.1.2. Z02 Nolu Oda

Z02 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 8 katman boya raspasından sonra özgün zemin rengi olan krem rengine ulaşılmıştır. Odanın duvarlarında kahverengi tonlarında farklı ölçeklerde fileto izlerine rastlanmış, kuşak hizasında yine kahverengi tonlarında mermer taklidi somaki izleri tespit edilmiştir. Odanın duvarlarını çerçeveleyen kahverengi filetoların içerisinde pembe tonlarında çiçek motiflerinin izlerine ulaşılmıştır. (Şekil 6.40).

Dönem renkleri sırası ile:

1. Dönem; Krem renk (Ana Zemin)
2. Dönem; Hardal yeşili rengi düz badana formundadır.
3. Dönem; Açık mavi rengi düz badana formundadır.
4. Dönem; Şampanya rengi düz badana formundadır.
5. Dönem; Tarçın rengi düz badana boya formundadır.
6. Dönem; Yağ yeşil rengi düz badana boya formundadır.
7. Dönem; Açık haki rengi düz badana boya formundadır.
8. Dönem; Buz mavi rengi düz badana boya formundadır.
9. Dönem; Şampanya rengi düz badana boya formundadır.

Şekil .40. Z02 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.41. Z02 numaralı odanın duvarında ortaya çıkan köşe motifi görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.1.1.3. Z04 Nolu Oda

Z04 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 2 katman boya altından özgün zemin rengi olan krem rengine ulaşılmıştır. Yapının Z04 numaralı odasında da kahverengi fileto çizgilerine ulaşılmış, kuşak hizasından hardal sarısı tonlarında mermer taklitlerine rastlanılmıştır. Odanın duvarlarını çerçeveleyen kahverengi filetolar içerisinde duvar köşelerinde büyük kahverengi çiçek desenlerinin izlerine ulaşılmıştır. (Şekil 6.42-43).

Dönem renkleri sırası ile:

1. Dönem; Krem rengi (Ana Zemin)
2. Dönem; Gri renk düz badana formundadır.
3. Dönem; Krem rengi düz badana formundadır.

Z04 numaralı odanın da tavanında çökme tehlikesi olduğu için araştırma raspası yapılamamış, tavan beyaz renk badana boyası ile boyanmıştır.

Şekil 6.42. Z04 numaralı odanın duvarında çıkan köşe motifinin el çizimi eskizi.

(Güven, 2020)

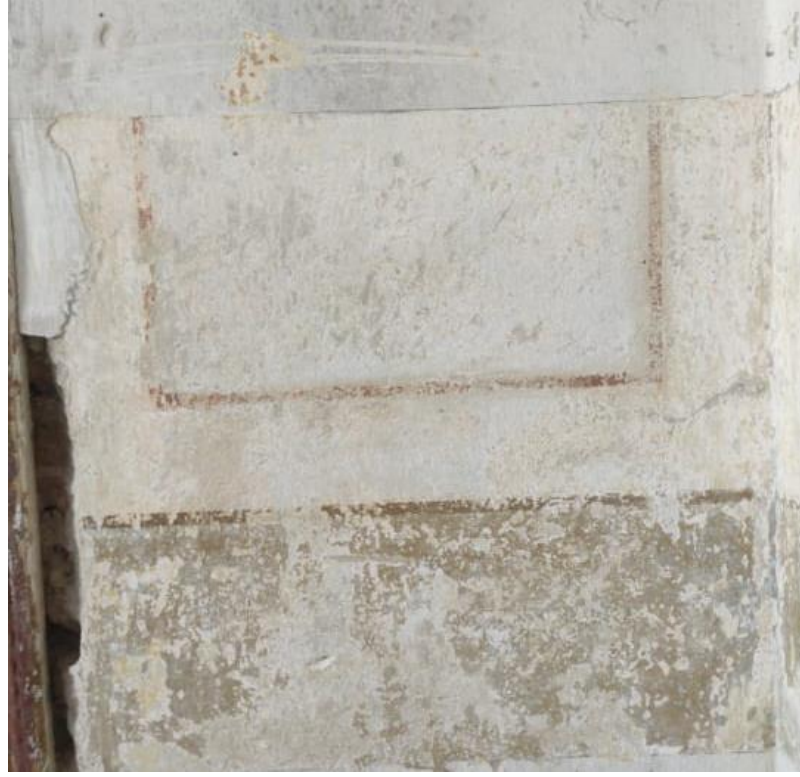

Şekil 6.43. Z04 numaralı odanın duvarında çıkan köşe motifi görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.1.1.4. Z05 Nolu Oda

Z05 numaralı odanın duvarlarında yapılan badana raspası sonucu 8 dönem boya katmanı altından kirli beyaz özgün zemin rengine ulaşılmıştır. Odanın duvarlarını çerçeveleyen kıvıll kahve tonlarında farklı ölçeklerde fileto izlerine ve kuşak hizasında soğuk kahverengi tonlarında somaki mermer taklitlerine rastlanılmıştır. Araştırma raspası yapılan duvarlarda açık gri tonlarında küçük çiçek motiflerinin izlerine ulaşılmıştır. (Şekil 6.44).

Şekil 6.44. Z05 numaralı odanın duvarında çıkan motif görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.1.1.5. Z07-08 Nolu Oda

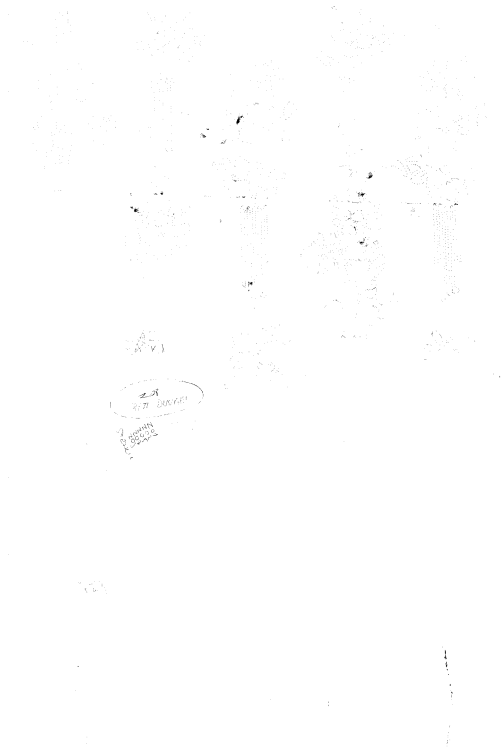
Z07 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 6 dönem boya renginden sonra özgün zemin rengi olan krem rengine ulaşılmıştır. Kahverengi tonlarında fileto izlerine ve kuşak hizasında açık kahverengi somaki mermer taklitlerinin izlerine rastlanılmıştır. Odanın duvarlarında yapıda ilk kalem işi izlerine

rastlanan duvarlarından biri olan kuzey duvarında yapılan araştırma raspası sonucu turuncu renkli stencil baskı çiçek motiflerine rastlanılmıştır. Stencil baskı motiflerin çiçekleri turuncu yaprakları açık yeşil rengindedir. (Şekil 6.45).

Z08 Numaralı odanın duvarlarında da Z07 numaralı odanın duvarlarında olduğu gibi turuncu renk stencil baskı çiçek motiflerine rastlanılmıştır. Z07 numaralı odadaki kahverengi fileto ve somaki mermer taklidi izleri Z08 numaralı odada da görülmektedir. Z07-08 numaralı odaların tavanlarında düşen sıvalar ve çürüyen bağdadi döşemeler göz önünde bulundurularak göçme tehlikesine karşı araştırma raspası yapılmamıştır. (Şekil 6.46).

Dönem renkleri sırası ile:

- 1.Dönem; Krem renk (Ana Zemin)
2. Dönem; Şampanya rengi düz badana formundadır.
3. Dönem; Açık gri rengi düz badana formundadır.
4. Dönem; Gri rengi düz badana formundadır.
5. Dönem; Füme rengi düz badana formundadır.
6. Dönem; Koyu gri, füme rengi düz badana formundadır.
7. Dönem; Siyah renk düz badana formundadır.

Şekil 6.45. Z08 numaralı odanın batı duvarında çıkan çiçek motiflerinin el çizimi eskizi.

(Güven, 2020)

Şekil 6.46. Z08 numaralı odanın batı duvarında çıkan çiçek motifleri görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.1.2. Yapı Birinci Kat Odaların Badana Raspası ve Çıkan Bulgular

6.3.1.2.1. 101 Nolu Koridor

101 numaralı koridorun duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 4 dönem boya renginden sonra özgün zemin rengi karamel tonundaki sarı zemin rengine, tavanında ise açık lila özgün zemin rengine ulaşılmıştır. Koridor dar ve geniş duvarlarında farklı ölçeklerde kahverengi filetolara, kuşak hizasında yine kahverengi tonlarında somaki mermer taklidine rastlanmıştır. 101 numaralı koridorun lila rengi özgün zemin renginin üzerinde küçük çiçek motiflerine ulaşılmıştır. (Şekil 6.47).

Dönem renkleri sırası ile:

1. Dönem; Karamel sarı (Ana Zemin)
2. Dönem; Kirli krem rengi düz badana formundadır.
3. Dönem; Gri renk düz badana formundadır.
4. Dönem; Krem renk beyaz düz badana formundadır.
5. Dönem; Şampanya rengi düz badana formundadır.

Şekil 6.47. 101 numaralı koridorun duvarında çıkan motifin izleri görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.1.2.2. 104 Nolu Oda

104 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 3 dönem boya renginden sonra özgün zemin rengi olan kirli sarı rengine ulaşılmıştır. Odanın duvarlarında kuşa hizasında açık yeşil renge mermer taklidi izlerine ve duvarları çerçeveleyen bordo tonlarında farklı ölçeklerde fileto çizgilerine rastlanılmıştır. Duvarları çerçeveleyen filetoların içerisinde özellikle duvarların köşelerinde büyük dallı çiçek motiflerinin izlerine ulaşılmıştır. Odanın tavanında ise duvarlarında olduğu gibi büyük dallı koyu mavi tonlarında çiçek motifi izlerine ulaşılmıştır. (Şekil 6.48).

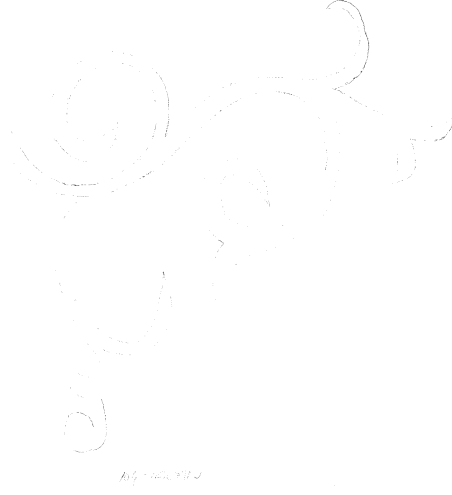
Dönem renkleri sırası ile:

1. Dönem; Kirli Sarı (Ana Zemin)
2. Dönem; Toz pembe rengi düz badana formundadır.
3. Dönem; Kemik beyaz rengi düz badana formundadır.
4. Dönem; Kirli beyaz rengi düz badana formundadır.

Şekil 6.48. 104 numaralı koridorun duvarında çıkan motifin izleri görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.49. 104 numaralı odanın tavan raspasında çıkan motifin el çizimi eskizi.

(Güven, 2020)

Şekil 6.50 104 numaralı odanın tavan raspasında çıkan motif görülmektedir.

(Güven, 2020)

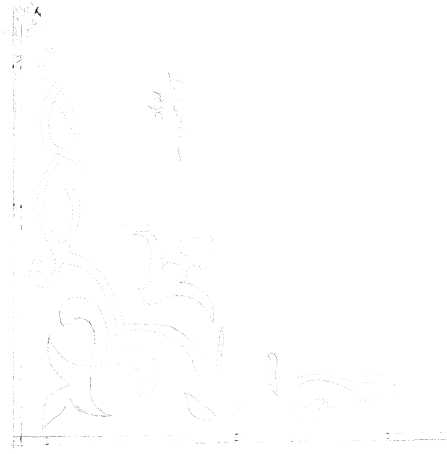
6.3.1.2.3. 105 Nolu Oda

105 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 4 farklı dönem boya rengi ve iki farklı döneme ait kalem işi izlerine ulaşılmıştır. Birinci dönemde özgün zemin rengi yeşil tonlarında ve zeminin üzerinde koyu pembe tonlarında büyük yapraklı çiçek motiflerine, ikinci dönemin de ise açık pembe zemin rengine ve mavi tonlarında büyük yapraklı çiçek motiflerinin izlerine ulaşılmıştır. Odanın duvarlarında kuşak hizasında mermer taklidine ve farklı ölçeklerde duvarları çerçeveleyen fileto izlerine rastlanılmıştır. Odanın tavanında çökme tehlikesine karşı araştırma raspası yapılmamıştır. (Şekil 7.51-52-53-54).

Şekil 6.51. 105 numaralı odanın duvarında yapılan 6 katman boya raspası ve 1.dönem köşe motifi görülmektedir.

(Güven, 2020)

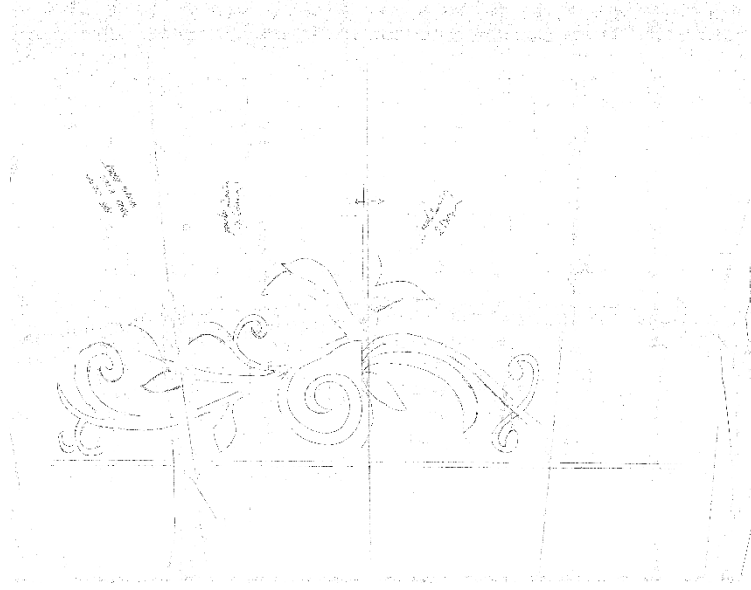
Şekil 6.52. 105 numaralı odanın batı duvarının köşesinde çıkan 1.döneme ait köşe motifin el çizimi eskizi.

(Güven, 2020)

Şekil 6.53. 105 numaralı odanın güney duvarının köşesinde çıkan 1. Ve 2. Dönem renk ve motifleri görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.54. 105 numaralı odanın güney duvarında çıkan motifin 1. ve 2. Döneme ait el çizimi eskizi.

(Güven, 2020)

6.3.1.2.4. 106 Nolu Oda

106 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 4 katman badana boyası altında camgöbeği yeşili ana zemin rengi tespit edilmiştir. Tespit edilen camgöbeği yeşil zeminde yeşil renkten daha koyu yeşil tonlarında bitkisel motiflere ve filetolara rastlanmıştır. Desenlerin altında ise kuşak hizasında mermer taklidine ulaşılmıştır. Odanın tavanında çökme tehlikesine karşı araştırma raspası yapılmasına izin verilmemiştir. (Şekil 6.55-56).

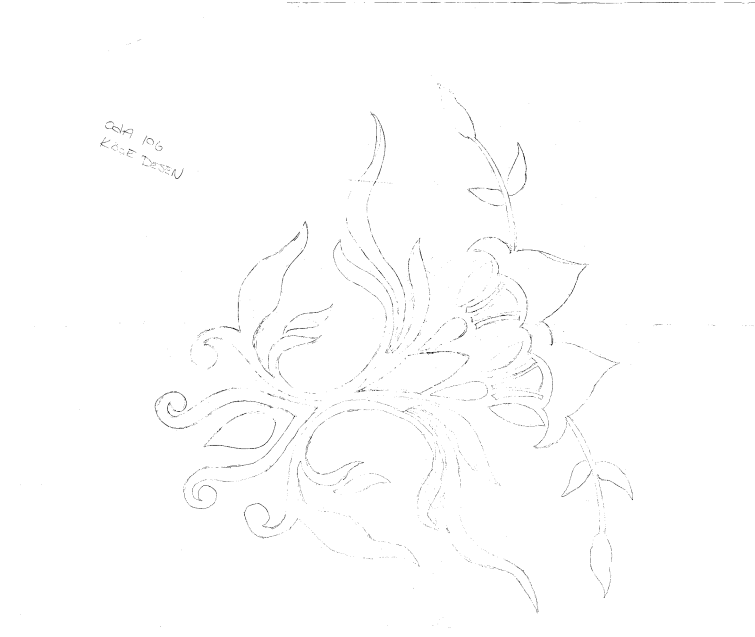
Dönem renkleri sırası ile:

1. Dönem; Cam göbeği yeşili (Ana Zemin)
2. Dönem; Çağla yeşili rengi düz badana formundadır.
3. Dönem; Buz mavi rengi düz badana formundadır.
4. Dönem; Su yeşili rengi düz badana formundadır.

Şekil 6.55. 106 numaralı odanın kuzey duvarının köşesinde çıkan renk katmanları ve köşe motifi görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.56. 106 numaralı odanın kuzey duvarındaki köşe motifine ait el çizimi eskizi.

(Güven, 2020)

6.3.1.2.5. 107 Nolu Oda

107 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 7 katman badana boyası altında kavuniçi ana zemin rengine ulaşılmıştır. Odanın duvarlarında mermer taklidi ve somaki izlerine rastlanılmamıştır. Odanın tavanında çökme riskine karşı araştırma raspası yapılmamıştır. (Şekil 7.57).

Dönem renkleri sırası ile:

1. Dönem; Pastel yavruağzı rengi (Ana Zemin)
2. Dönem; Pembe rengi düz badana formundadır.
3. Dönem; Açık lila düz badana formundadır.
4. Dönem; Kayısı sarısı rengi düz badana formundadır.
5. Dönem; Gül kurusu rengi düz badana formundadır.
6. Dönem; Kirli Beyaz renk düz badana formundadır.
7. Dönem; Koyu mavi renk düz badana formundadır.
8. Dönem; Açık çağla yeşili rengi düz badana formundadır.

Şekil 6.57. 107 numaralı odanın batı duvarının köşesinde çıkan renk katmanları görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.1.2.6. 108 Nolu Oda

108 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 7 katman badana raspası altında ana zemin rengi olan krem özgün rengine ulaşılmıştır. Odanın duvarlarında açık kahverengi tonlarında fileto izlerine, yine aynı tonlarda mermer taklidi izlerine ulaşılmıştır. Filetoların çerçevelediği oda duvarlarının köşelerinde çok belirgin olmayan çiçek motifi izlerine rastlanmıştır. Oda duvarlarının en üst kotunda odayı çepeçevre saran 20 cm yüksekliğinde deve tüyü renginde çiçek motifleri ve kese kağıdı grisi tonunda yaprakları olan bordürün izlerine çok net olarak ulaşılmıştır. Odanın tavanında ise göçme tehlikesine karşı araştırma raspası yapılmamıştır. (Şekil 6.58-59-60).

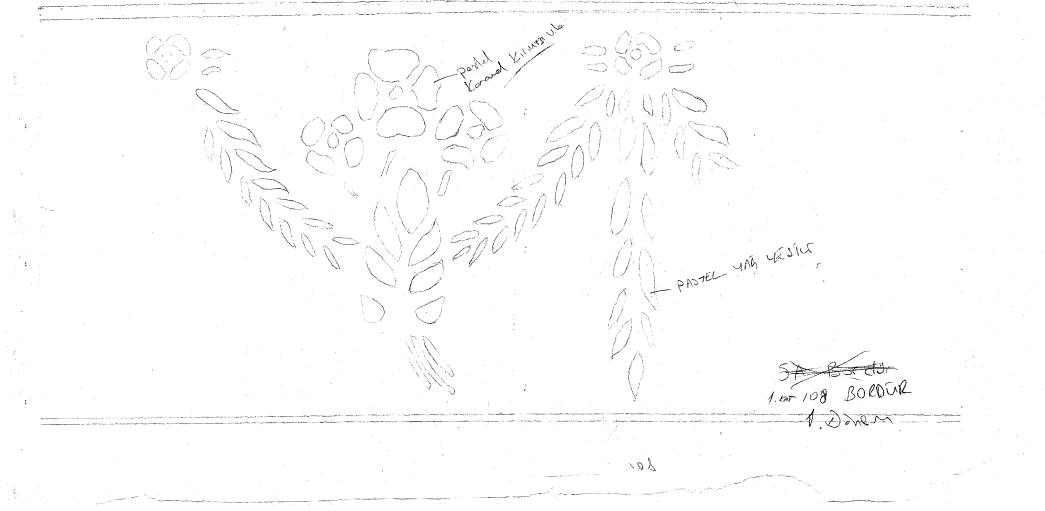
Dönem renkleri sırası ile:

1. Dönem; Kirli Krem (Ana Zemin)
2. Dönem; Pastel açık haki yeşil rengi düz badana formundadır.
3. Dönem; Pastel krem pembe rengi düz badana formundadır.
4. Dönem; Pastel krem renk düz badana formundadır.
5. Dönem; Pastel kirli su yeşil rengi düz badana formundadır.
6. Dönem; Pastel koyu bebe mavisi rengi düz badana formundadır.
7. Dönem; Pastel çağla yeşil rengi düz badana formundadır.
8. Dönem; Şampanya rengi düz badana formundadır.

Şekil 6.58. 108 numaralı odanın batı duvarının köşesinde çıkan köşe motifi görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.59. 108 numaralının odanın tüm duvarlarının en üst kotunda dönen bordürün el çizimi eskizi.

(Güven, 2020)

Şekil 6.60. 108 numaralı odanın tüm duvarlarının en üst kotunda dönen bordür motifi görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.1.2.7. 109 Nolu Oda

109 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 4 katman badana raspaı altında ana zemin rengi olan kirli krem özgün rengine ulaşılmıştır. Odanın duvarlarında kalem işi izine rastlanılmamıştır. (Şekil 6.61).

Dönem renkleri sırası ile:

1. Dönem; Kirli krem rengi. (Ana Zemin)
2. Dönem; Pastel camgöbeği rengi düz badana formundadır.
3. Dönem; Pastel pembe rengi düz badana formundadır.
4. Dönem; Pastel pembe rengi düz badana formundadır.
5. Dönem; Pastel krem rengi düz badana formundadır.

Şekil 6.61. 109 numaralı odanın güney duvarında yapılan sıva raspalarının katmanları görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.1.2.8. 112 Nolu Koridor

112 numaralı koridorun duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 4 katman badana raspası altında ana zemin rengi olan kirli sarı tonda özgün rengine ulaşılmıştır. Koridorun duvarlarının köşe noktalarında oval şekline yakın bitkisel desenlere ulaşılmış, desenlerin etrafında ise deseni çerçeveleyen farklı ölçekteki filetolara rastlanılmıştır. Filetoların alt kotunda koyu kahverenginde mermer taklitlerine ulaşılmış, kalem işi desenlerinin ise mavi tonlarda olduğu yerinde tespit edilmiştir. Koridorun tavanında yapılan araştırma raspalarında koridorun iki başlangıç noktası olan köşelerinde küçük çiçek motiflerine rastlanmıştır, koridorun özgün tavan rengi açık lila tonlarıdır. (Şekil 6.62).

Dönem renkleri sırası ile:

1. Dönem; Pastel kirli sarı (Ana Zemin)
2. Dönem; Pastel kahverengi düz badana formundadır.
3. Dönem; Pastel lila düz badana formundadır.
4. Dönem; Pastel krem düz badana formundadır.
5. Dönem; Pastel krem düz badana formundadır.

Şekil 6.62. 112 numaralı koridorun batı duvarında bulunan köşe motifinin, filetonun ve mermer taklidinin izleri görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.1.2.9. 113 Nolu Oda

113 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 6 katman badana raspası altında ana zemin rengi olan kirli beyaz tonda özgün rengine ulaşılmıştır. Odanın duvarlarının dört köşesinde mavi-mor tonlarında yaprak ve çiçek motiflerine rastlanılmıştır. Motifleri çerçeve içine alan filetolar ve kuşak hizasında açık kahverengi tonlarında mermer taklitleri 113 numaralı odada da tespit edilmiştir. Odanın tavanında yapılan araştırma raspasında ise tavanın göbeğinde mor tonlarında duvardaki desenlerden daha büyük yapraklı çiçek desenlerine rastlanmıştır. Odanın duvarlarının en üst kotunda çiçek desenlerinin yoğun olduğu odanın duvarlarının en üst kotunda çepeçevre dönen 20 cm genişliğinde yine mor tonlarında desenleri olan bordürün izlerine rastlanılmıştır. (Şekil 6.63 -64).

Dönem renkleri sırası ile:

1. Dönem; Pastel lila-gri (Ana Zemin)
2. Dönem; Şampanya rengi düz badana formundadır.
3. Dönem; Su yeşili rengi düz badana formundadır.
4. Dönem; Açık turuncu rengi düz badana formundadır.
5. Dönem; Açık pembe rengi düz badana formundadır.
6. Dönem; Kırmızılı pembe rengi düz badana formundadır.
7. Dönem; Toz pembe rengi düz badana formundadır.

Şekil 6.63. 113 numaralı odanın doğu duvarında bulunan köşe motifinin izleri görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 7.64. 113 numaralı odanın doğu duvarında bulunan köşe motifinin el çizimi eskizi.

(Güven, 2020)

6.3.1.2.10. 114 Nolu Oda

114 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 6 katman badana raspası altında ana zemin rengi olan açık krem tonda özgün rengine ulaşılmıştır. Yapının en büyük odası olan bu salonun geniş duvarlarını üçe, dörde bölen farklı ölçeklerde fileto izlerine, filetoların oluşturduğu bu çerçeveler içerisinde ise göbek kısımlarında ve dört köşesinde kıvı-kahve tonlarında birbirini tamamlayan küçük çiçek ve yaprak motiflerine rastlanmıştır. Fileto çerçevelerin altında ise kuşak boyunda açık kahverengi tonlarında mermer taklitlerine ulaşılmıştır. Odanın tavanında yapılan araştırma raspası sonucu özgün tavan renginin açık pembe olduğu tespit edilirken, odanın göbeğinde kıvı-k pembe tonlarında büyük yapraklı desenler oluşun bir motifin varlığı tespit edilmiştir. (Şekil .65-66-67-68).

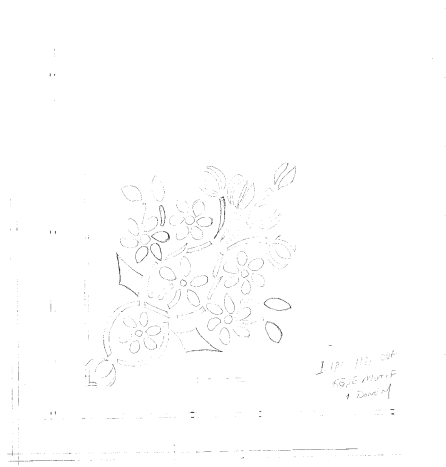
Dönem renkleri sırası ile:

8. Dönem; Açık krem (Ana Zemin)
8. Dönem; Koyu gri rengi düz badana formundadır.
8. Dönem; Açık leylak rengi düz badana formundadır.
8. Dönem; Açık pembe rengi düz badana formundadır.
8. Dönem; Gül kurusu rengi düz badana formundadır.
8. Dönem; Şampanya rengi düz badana formundadır.

Şekil 6.65. 114 numaralı odanın batı duvarında bulunan motiflerin ve bordürün izleri görülmektedir.

(Güven, 2020)

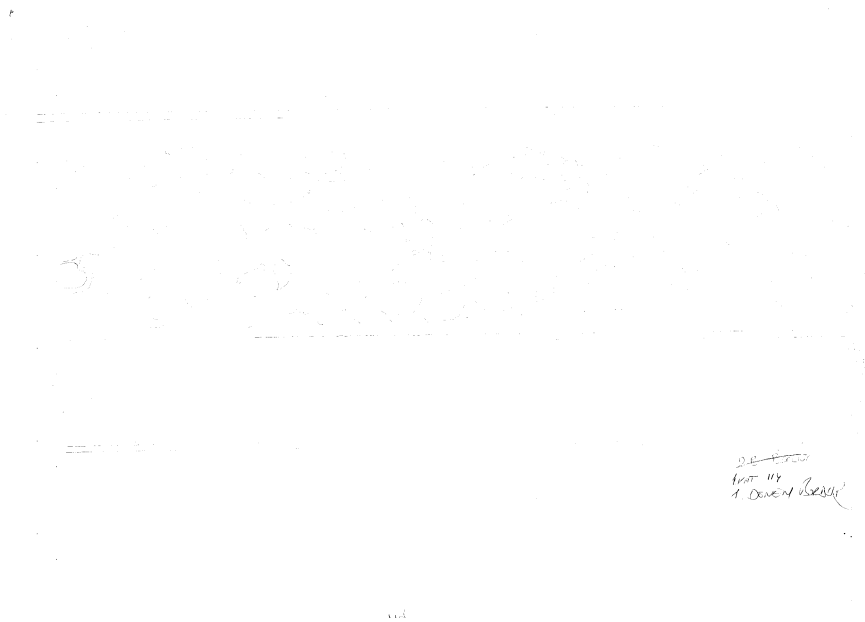
Şekil 6.66. 114 numaralı odanın batı duvarında bulunan köşe motifinin el çizimi eskizi.

(Güven, 2020)

Şekil 6.67. 114 numaralı odanın batı duvarında bulunan bordür görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.68. 114 numaralı odanın batı duvarında bulunan bordürün el çizimi eskizi.

(Güven, 2020)

6.3.1.2.11. 115 Numaralı Oda

115 numaralı odanın duvarlarında yapılan araştırma raspaları sonucunda 7 katman badana raspası altında ana zemin rengi olan açık krem tonda özgün rengine ulaşılmıştır. Odanın duvarlarında; duvarı ikiye, üçe bölen koyu kahverengi tonlarında farklı ölçeklerde fileto izlerine rastlanılmış, bu filetoların oluşturduğu çerçeveler içerisinde oval yapılı büyük yaprak ve çiçek desenlerine ulaşılmıştır. Desenler çerçevelerin dört köşesinde yer almaktadır. Koyu kahve renklidir. Çerçevelerin alt kısımlarında yine kahverengi tonlarında mermer taklidi damarlarına rastlanmıştır. Odanın tavanında çökme tehlikesine karşı araştırma raspası yapılmasına izin verilmemiştir. (Şekil 6.69-70-71).

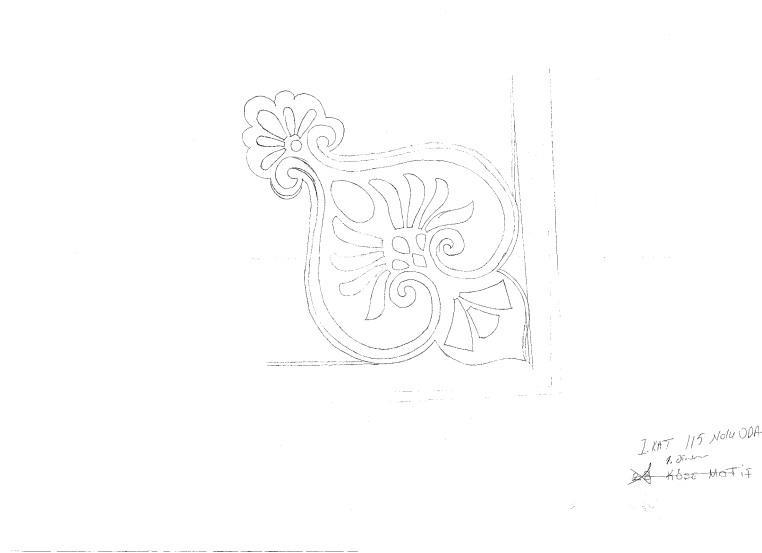
Şekil 6.69. 115 numaralı odanın kuzey duvarında raspası yapılan 7 katman boya raspası görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.70. 115 numaralı odanın batı duvarında raspa sonrası ortaya çıkan köşe motifin izleri görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.71. 115 numaralı odanın batı duvarında raspa sonucu ortaya çıkan köşe motifinin el çizimi eskizi.

(Güven, 2020)

6.3.1.3. Badana Raspası Uygulamasının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi

Kırklareli Gar Binası restorasyon uygulamasına başlarken yapının ilk haline dair yapılan inceleme ve belgeleme işlemi devam ederken Z01- Z02- Z07-08 numaralı mahallerin duvarlarında fileto ve çiçek motifi izlerinden şüphelenerek yapıda kalem işi olabileceğine dair şüphe, daha sonrasında yapının duvarlarında araştırma raspası yapılması çok önemli bir uygulamadır. Badana raspası tüm odaların duvarlarında 1.00 X 1.00 veya 1.20 X 1.20 ölçülerinde bisturi ile alanında uzman kişiler tarafından uygulanmış, yapının zemin ve birinci katında farklı ölçeklerde çiçek ve yaprak motiflerine, filetolara ve mermer taklitlerine rastlanmıştır.

Ortaya çıkarılan kalem işleri fotoğraf ile belgelenmiş, est alınarak rölöve çalışması yapılması raspa sonucu çıkan verilerin belgelenmesi için doğru bir müdahale yöntemi olmuştur.

Badana raspası ile ilgili eksik olarak düşülebilecek bir nokta, duvarlarda araştırma raspalarının yapıldığı alanların odanın bazen sadece 1 duvarında ve dar alanlar açılarak yapılmadır. Bu noktadaki doğru müdahale, herhangi bir odanın duvarında kalem işi desenine rastlandıktan sonra, odanın diğer duvarlarına da badana raspası yaparak, tüm desenleri ortaya çıkarıp, koruma altına alarak belgelemek olacaktır.

Tüm bu müdahaleler ile birlikte, duvarlarda badana raspası sonra ortaya çıkan desenlerin, filetoların ve mermer taklitlerinin fotoğraflarak belgelenmesi, eskiz kağıdı üzerine estampajlarının alınması, raspa yapılırken motiflere zarar verilmemesi yapılan müdahaleyi doğru kılmaktadır.

6.3.3. Sıva Uygulamaları

6.3.3.1. Yapının İç Duvar ve Tavanlarında Sıva Raspası Uygulamaları

Yapının özellikle zemin katındaki beden duvarlarında zeminden ve dış doğramalardan içeri giren su ve yapının havasız kalmasıyla oluşan rutubet yüzünden yapının duvarlarındaki sıvalar çürüyerek dökülmüş, tuğla duvardan tamamen ayrılarak işlevini kaybettiği ve çimento esaslı malzeme kullanılarak geçmiş yıllarda bir müdahale gördüğü tespit edilip yapının zemin ve birinci katındaki tüm odaların sıva raspası yapılmış, tuğla duvarlar çimento esaslı sıvadan arındırılmıştır. Yapının bağdadi tavan döşemelerinin üzerindeki kabaran ve dökülen sıvaların da raspası yapılmıştır. (Şekil 6.72-73-74).

Şekil 6.72. Z02 numaralı odanın kuzey duvarında sıva raspası uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.73. Z05 numaralı odanın batı duvarında sıva raspası uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.74. Z01 numaralı odanın bağdadi tavanındaki sıva raspası uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2020)

6.3.3.2. Yapının Cephelerinde Sıva Raspa Uygulamaları

Yapının cephelerinde yağmur, kar, rüzgar, güneş gibi doğal etkenler nedeniyle yüzey kirliliği, cephedeki sıvasında kabarma ve dökülmeler, grafiti yazılar, çimento esaslı sıva müdahaleleri nedeniyle yapının pencere ve kapı kenarlarındaki küfeki taş söveleri korunup, yapının dört cephesindeki sıvaların raspa yapılarak yapıdan uzaklaştırılmasına karar verilmiştir. Yapının dört cephesinde de bulunan ‘KIRKLARELİ’ yazısının olduğu duvarlardaki sıvalar raspa sırasında yazıya zarar verilmemesi adına yazının bulunduğu alanlarda korunmuştur. (Şekil 6.75-76-77).

Şekil 6.75. Yapının Kuzey cephesindeki çimento esaslı sıva ve raspa uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.76. Yapının Güney cephesindeki çimento esaslı sıva ve raspa uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.77. Yapının Güney cephesinde sıva raspası tamamlanmış hali görülmektedir.

(Güven, 2021)

6.3.3.3. Yapının İç Duvar ve Tavanlarında Horasan Sıva Uygulamaları

Yapının sıva raspası uygulaması tamamlandıktan sonra tuğla duvarlar fırça yardımıyla iyice temizlenmiş ve su ile yıkanarak tüm toz ve pisliklerden arındırılmıştır. Yapının duvar ve tavanları için kiremit tozu, hidrolik kireç, kaymak kireç, perdahlı kum ve kıtık kullanılarak horasan kaba sıvası için harç hazırlanmış ve 1 hafta mayalandırıldıktan sonra iç duvarlarda ve bağdadi tavanı üzerine uygulanmıştır. Bağdadi tavan düşmesine kaba sıva uygulanmadan önce sıvanın bağdadi çitalarına daha kolay tutunabilmesi için rabbitz teli uygulanmıştır ve daha sonra kaba sıva uygulaması yapılmıştır. Kaba sıvanın kurumasını bekledikten sonra kaba sıvada kullanılan harç malzemelerini (kıtık hariç) daha ince tanecikli halleri ile horasan ince sıvası için harç hazırlanmış ve yine mayalandırıldıktan sonra kaba sıva uygulanan tüm zemin ve birinci kattaki odaların duvar ve tavanlarına uygulanmıştır. (Şekil 6.78-79-80-81-82-83-84).

Şekil 6.78. Kaba sıva uygulaması öncesi tuğla duvarların temizlendiği görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil .79. Kaba sıva uygulaması öncesi bağdadî tavan üzerine rabitz teli uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.80. Kaba sıva uygulaması mayalanmak üzere hazırlanan horasan harç hazırlığı görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.81. Kaba sıva uygulaması önce 113 numaralı odada uygulanan sıva anoları görülmektedir.

(Güven, 2021)

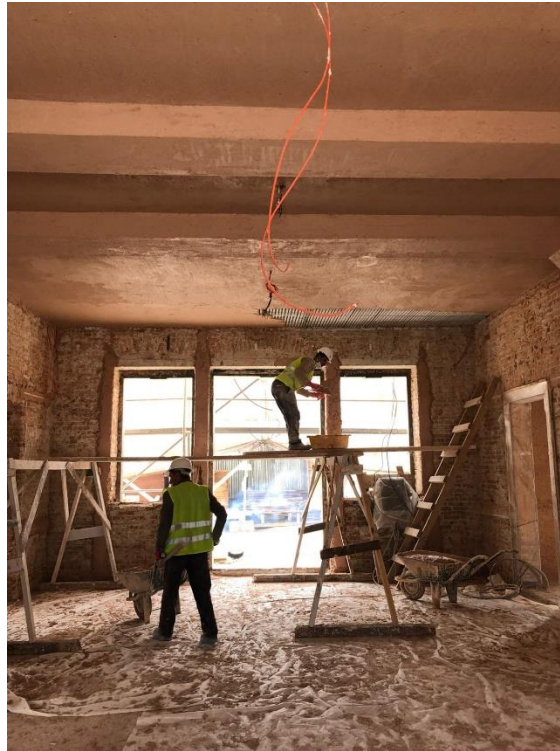
Şekil 6.82. Kaba sıva uygulanan 115 numaralı odanın tavanı görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.83. Kaba sıva uygulanan 104 numaralı odanın duvarları görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.84. Kaba sıva uygulanan Z01 numaralı odanın tavan ve duvarları görülmektedir.

(Güven, 2021)

6.3.3.4.7. Yapının İç Duvar ve Tavanlarında Nefaset Sıva Uygulamaları

Yapının horasan harçlı kaba ve ince sıvası tüm odaların duvar ve bağdadi tavanlarına uygulandıktan sonra; sıra kalem işi ihyalarının uygulanabilmesi için nefaset sıvasının yapılmasına gelmiştir. Nefaset sıvası; toz küfeki, hidrolik kireç, kaymak kireç ve su kullanılarak hazırlanan en az 1 hafta mayalanması beklenen eski eserlerde sıkça rastlanan bir sıva türüdür. (Şekil 6.85) Nefaset sıvası, yapının birinci katında bulunan tuvalet ve banyo mahalleri dışında, zemin ve birinci kattaki tüm mahallere uygulanmış, horasan sıvalı yüzeyler kalem işi ihyalarına hazır hale gelmiştir. (Şekil 6.86-87-88-89).

Şekil 6.85. Yapının nefaset sıvasının harcının içindeki kaymak kireç harca elenerek konulmuştur.

(Güven, 2021)

Şekil 6.86. Yapının Z01 numaralı giriş salonunda horasan esaslı kaba sıvası üzerine nefaset sıvasının uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.87. Yapının Z02 numaralı odasındaki duvarın katmanları görülmektedir. (ateş tuğlası-horasan esaslı kaba sıva-nefaset sıvası)

(Güven, 2021)

Şekil 6.88. Yapının Z01 numaralı giriş salonunun nefaset sıva uygulaması biten hali görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.89. Yapının 114 numaralı salonunun nefaset sıva uygulaması biten hali görülmektedir.

(Güven, 2021)

6.3.3.5. Yapının Cephelerinde Horasan Sıva Uygulamaları

Yapının dört cephesinde ‘KIRKLARELİ’ yazısının ve pencere sövelerinin korunarak geri kalan çimento esaslı sıvaların tuğla beden duvarlarından raspası sonrası, yapının cephelerinde horasan esaslı harç ile yapının dış sıva imalatları yapılmıştır. Horasan sıvanın içeriği; yapının iç duvarlarına uygulanan sıvada olduğu gibi, kiremit tozu, kiremit kırığı, küfeki tozu, perdahlı kum, hidrolik kireç ve kaymak kireçtir. Cephelere yapılan sıva iç duvarlarda olduğu gibi kaba ve ince olmak üzere iki katta uygulanmıştır.(Şekil 6.90-91).

Şekil 6.90. Yapının Doğu cephesindeki kaba sıva uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.91. Yapının Güney cephesindeki kaba sıva uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2021)

6.3.3.6. Yapının Cephelerindeki Pencere ve Kapı Sövelerinin Konservasyonu

Yapının kaba ve ince sıva uygulamaları bittikten sonra pencere ve kapı sövelerinin konservasyonuna başlanmıştır. Badana raspası yapılan küfeki taş sövelerin yıllar içerisinde parçalanmış, eksik kısımlarında küfeki tozu ile hazırlanan harçla birlikte imitasyon uygulamaları yapılmış böylece yapının cephelerindeki söveler özgün haline kavuşturulmuş. (Şekil 6.92-93-94-95-96-97-98-99).

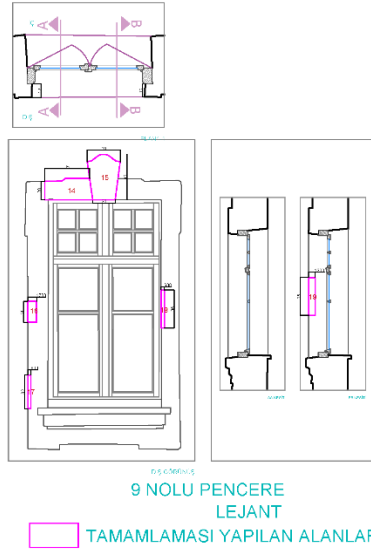
Şekil 6.92. Yapının Batı cephesindeki ana giriş kapısının kenar sövelerinin konservasyonu görülmektedir.

(Güven, 2021)

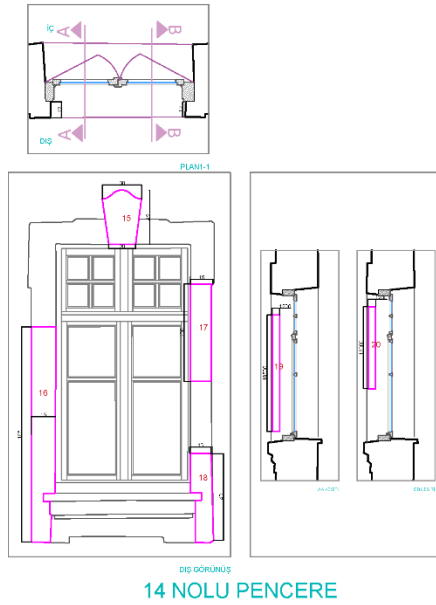
Şekil .93. Yapının Doğu cephesindeki pencere rozet ve kenar sövelerinin konservasyonu görülmektedir.

(Güven, 2021)

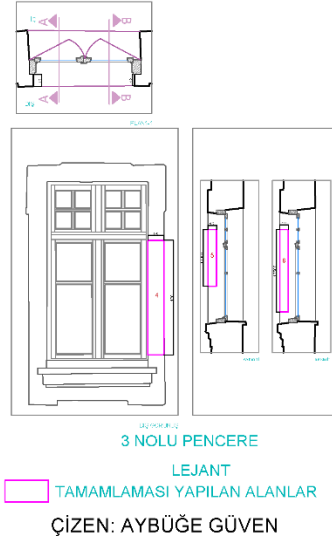
Şekil 6.94. Yapının zemin kat 9 numaralı pencere sövelerinde konservasyon yapılan alanlar görülmektedir.

(Güven, 2022)

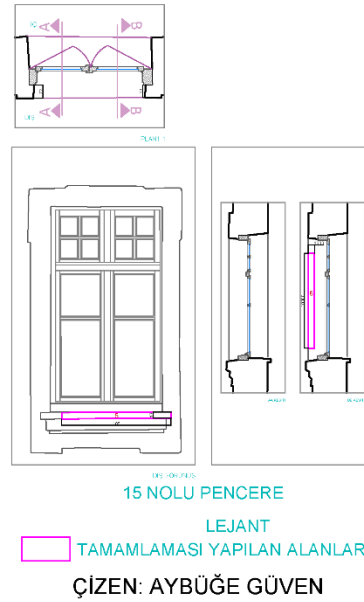
Şekil 6.95. Yapının zemin kat 14 numaralı pencere sövelerinde konservasyon yapılan alanlar görülmektedir.

(Güven, 2022)

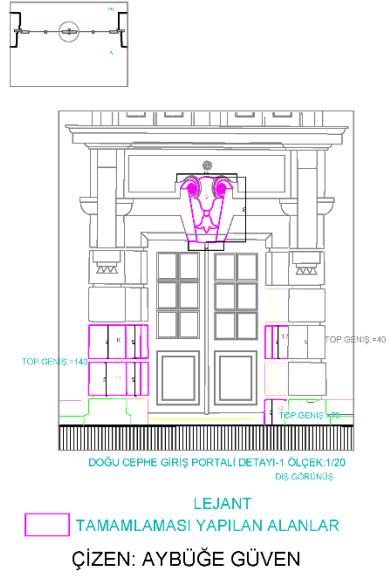
Şekil 6.96. Yapının birinci kat 3 numaralı pencere sövelerinde konservasyon yapılan alanlar görülmektedir.

(Güven, 2022)

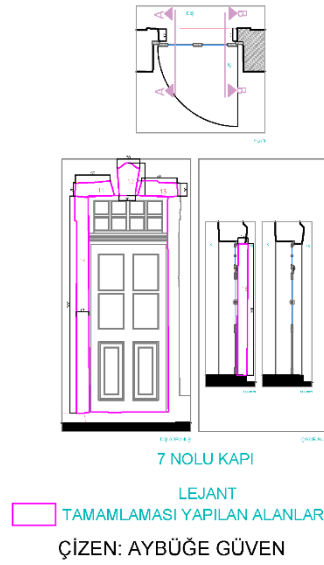
Şekil 6.97. Yapının birinci kat 15 numaralı pencere sövelerinde konservasyon yapılan alanlar görülmektedir.

(Güven, 2022)

Şekil 6.98. Yapının zemin kat giriş kapısının sövelerinde konservasyon yapılan alanlar görülmektedir.

(Güven, 2022)

Şekil 6.99. Yapının zemin kat 7 numaralı tek kanatlı giriş kapısının sövelerinde konservasyon yapılan alanlar görülmektedir.

(Güven, 2022)

Yapının tüm cephelerinde kaba-ince sıva ve pencere, kapı sövelerinin konservasyon uygulamaları tamamlandıktan sonra cephe rengine karar vermek üzere yapının 3B görselleri hazırlanmıştır. 3B görsellerde renk denemeleri yapılırken Türkiye’deki gar binalarının özellikle Rumeli Demiryolları hattındaki diğer gar binalarının cephe renkleri incelenmiş, Kırklareli Gar binasının özgün cephe rengine ulaşamadığı için Rumeli Demiryolları hattındaki gar yapılarının renklerinden esinlenilmiştir. (Şekil 6.100-101-102-103-104-105).

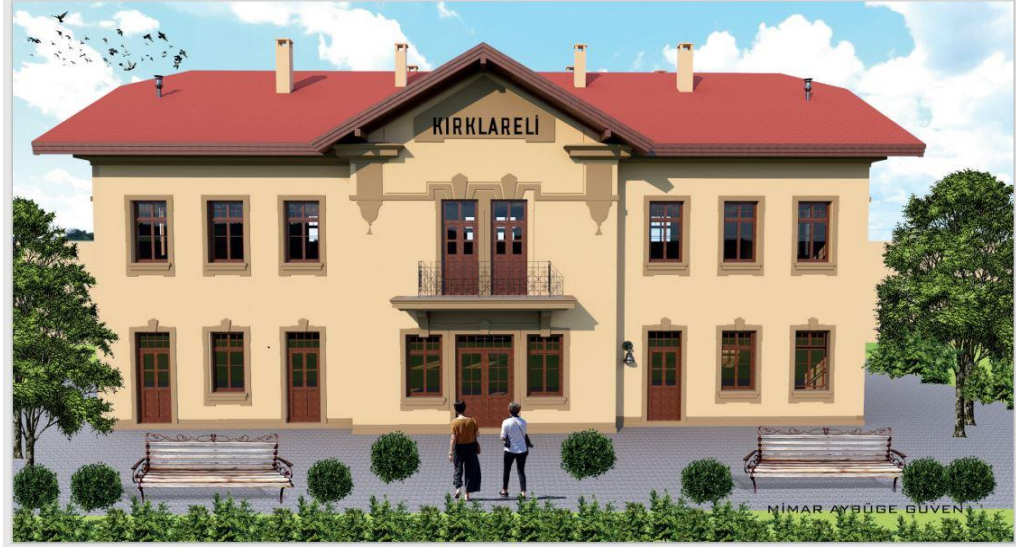
Şekil 6.100. Kırklareli Gar Binası Doğu cephesi-1.renk seçeneği

(Güven, 2022)

Şekil 6.101. Kırklareli Gar Binası Doğu ve Güney cephesi-1.renk seçeneği

(Güven, 2022)

Şekil 6.102. Kırklareli Gar Binası Doğu cephesi-2.renk seçeneği
(Güven, 2022)

Şekil 6.103. Kırklareli Gar Binası Doğu ve Güney cephesi-2.renk seçeneği
(Güven, 2022)

Şekil 6.104. Kırklareli Gar Binası Doğu cephesi-3.renk seçeneği

(Güven, 2022)

Şekil 6.105. Kırklareli Gar Binası Doğu ve Güney cephesi-3.renk seçeneği

(Güven, 2022)

Yapılan 3B çalışmalarından 1.seçeneğin cephe renginin sarı tonunun cephede uygulanmasına, pencere ve kapı sövelerinin de 1.seçenekde olduğu gibi kırık beyaz uygulanmasına karar verilmiştir. (Şekil 6.106-107).

Şekil 6.106. Kırklareli Gar Binası Batı cephesi, cephe boyası imalatlarının tamamlanmış hali görülmektedir.

(Güven, 2022)

Şekil 6.107. Kırklareli Gar Binası Batı ve Kuzey cepheleri, cephe boyası imalatlarının tamamlanmış hali görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.3.7. Sıva Uygulamalarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi

Yapıdaki sıva raspası uygulamasında doğru bir müdahale yapılmamış, alanında uzman bir ekip tarafından uzun süre içerisinde araştırma raspası yapılarak şüpheleri doğru kılarak, ortaya çıkarılan kalem işi desenleri, mermer taklidi ve filetolar; 114 numaralı büyük salonun bir duvarında ortaya çıkan özgün motifler hariç sıva raspası yapılarak sökülüştür.

Yapıda sıva raspası yapılması, özgün sıvanın mevcut olmayışı, çimento esaslı sıva ile yapının duvarlarının sıvasının bir dönem yapılmış olması ve zaman içerisinde yapının su alarak özellikle zemin kat duvarlarında kabarma ve dökülmeler olması sıva raspası yapılarak yapının duvarlarındaki sıvanın alınmasını doğru bir müdahale yöntemi olarak kılsa da; araştırma raspası sonrası açığa çıkıp belgelenen kalem işlerinin koruma altına alınmaması yapılan sıva raspasını doğru bir müdahale olmaktan çıkarmaktadır.

Doğru olan müdahale yöntemi çıkan kalem işi desenlerinin koruma altına alınıp, diğer özgün olmayan sıvanın çekiç-murç ile raspa edilmesidir. Kalem işlerinin altındaki sıvaya enjeksiyon uygulaması yapılarak o alanlardaki desenleri koruyarak sıvayı güçlendirmek doğru bir müdahale olacaktır. Yapının dış duvarlarında olduğu gibi 'KIRKLARELİ' yazısının olduğu alanlardaki sıvayı yazı ile birlikte koruyarak, diğer duvarlardaki çimento esaslı sıvayı raspa etmek en doğru müdahale yöntemi olmalıydı.

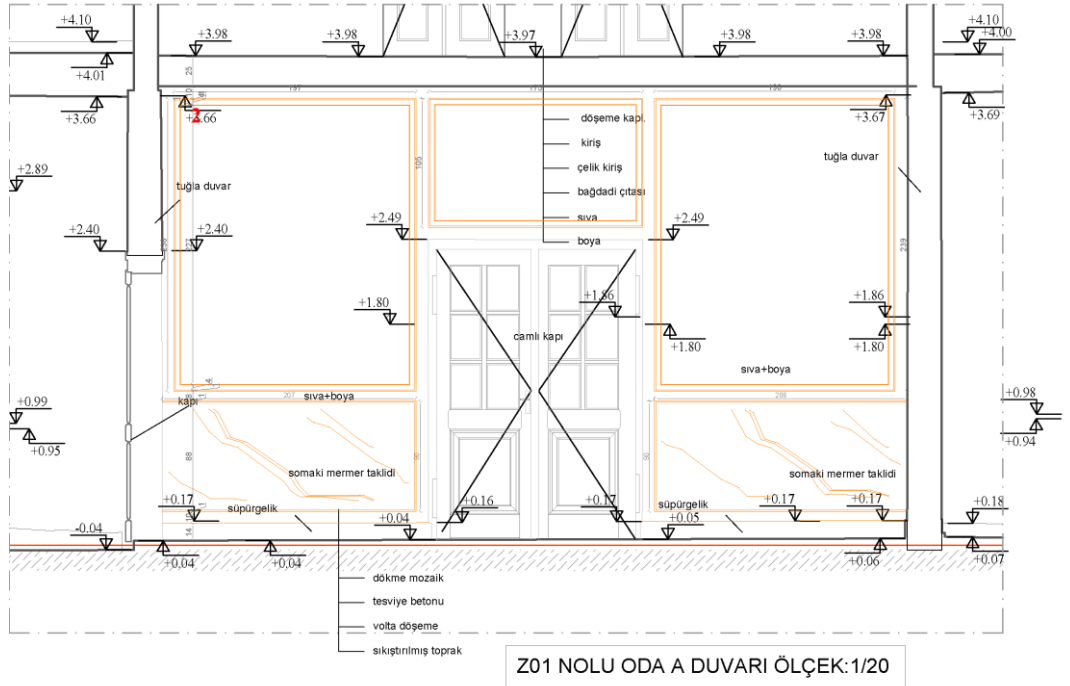
Sıva raspasından sonra, yapıya uygulanan horasan ve nefaset sıvası özgün malzemeler ile harç hazırlanarak mayalanma sürelerinde dikkat edilerek doğru bir sıva uygulaması yapılmıştır. Horasan sıvasında; kiremit kırığı, kiremit tozu, küfeki tozu, dere kumu, kaymak kireç ve hidrolik kireç, iç duvarların kalem işi ihyaları öncesi uygulanan nefesat sıvasında küfeki tozu, kaymak kireç ve hidrolik kireç kullanılması sıva harcı için doğru bir yöntem olmuştur.

6.3.4. Kalemî İhyaları

6.3.4.1. Yapı Zemin Kat Odalarının Kalemî İhyaları

6.3.4.1.1. Z01 Nolu Oda

Yapının Z01 numaralı odasının A, B, C, D duvarları ve tavanında Edirne Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafında onaylanan kalem işi restorasyon projesinde (Şekil 7.108) olduğu gibi filetolar çekilmiş ve odanın duvarlarında mermer taklidi uygulaması projesine uygun olarak uygulanmıştır.(Şekil 7.109).

Şekil 6.108. Kırklareli Gar Binası Z01 numaralı odanın A duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

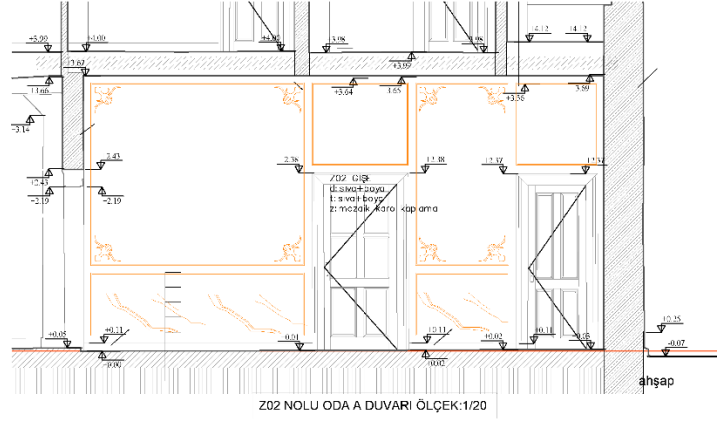

Şekil 6.109. Kırklareli Gar Binası Z01 numaralı odanın duvarlarına uygulanan filetolar görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.4.1.2. Z02 Nolu Oda

Yapının Z02 numaralı odasının A, B, C, D duvarlarında (Şekil 7.110) filetolar çekilerek çerçeveler oluşturulmuş ve kalem işi restorasyon projesine uygun olarak çizilmiştir. Filetoların oluşturduğu çerçevelerin köşelerine, köşe desenleri için eskiz kağıda alınan ozalitler iğnelenmiş ve kömür tozu ile duvarın uygulama yapılacak yüzeyine bir nevi izleri çizilmiştir. Son olarak toprak boya ile desenler oluşturulmuştur. Odanın duvarlarında kuşak altı hizasında mermer taklitleri uygulanmış, tavanında filetolar uygulanmıştır. (Şekil 6.111).

Şekil 6.110. Kırklareli Gar Binası Z02 numaralı odanın A duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

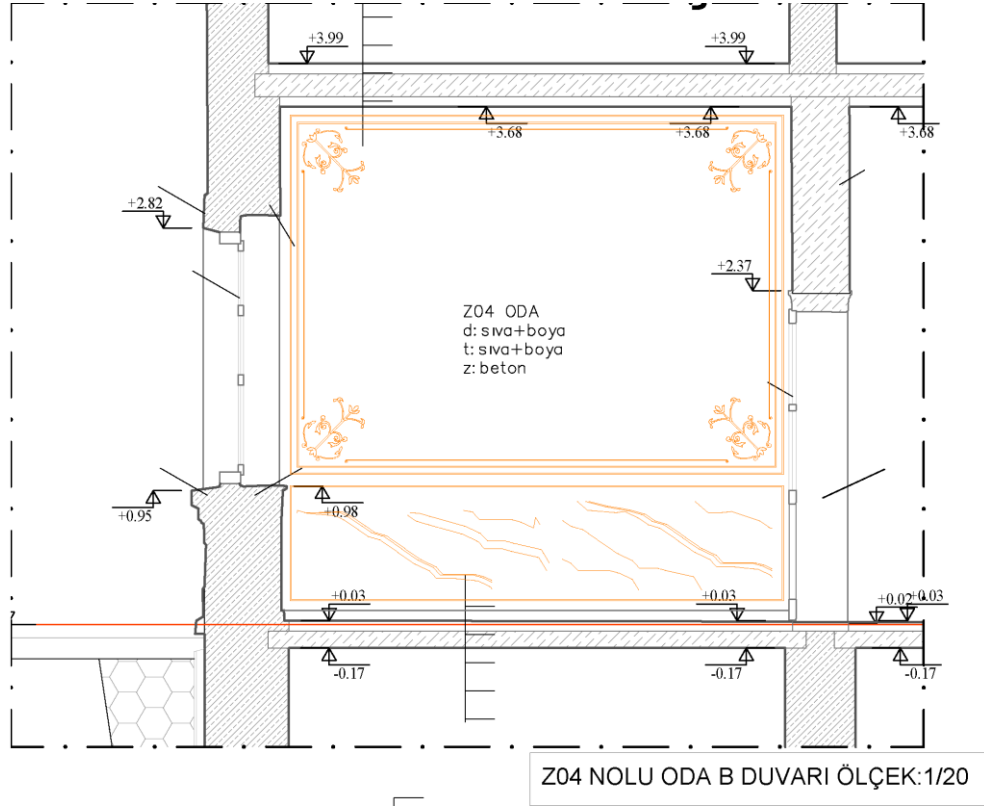
Şekil 6.111. Kırklareli Gar Binası Z02 numaralı odanın duvarlarına uygulanan kalem işi görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.4.1.3. Z04 Nolu Oda

Yapının Z04 numaralı odasının A, B, C, D duvarlarında (Şekil 6.112) kalem işi restorasyon projesine uygun olarak filetolar çekilmiş, B, C ve D duvarında ise

filetoların oluşturduğu çerçevelerin köşelerine estampajları yapılan köşe motifler, kuşak alt hizasında 80 cm yüksekliğinde mermer taklidi uygulanmıştır. Odanın B, C, D duvarlarındaki köşe motifleri uygulanmıştır. Odanın A duvarı ve tavanında kalem işi motifi bulunmamaktadır. (Şekil 6.113).

Şekil 6.112. Kırklareli Gar Binası Z04 numaralı odanın B duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

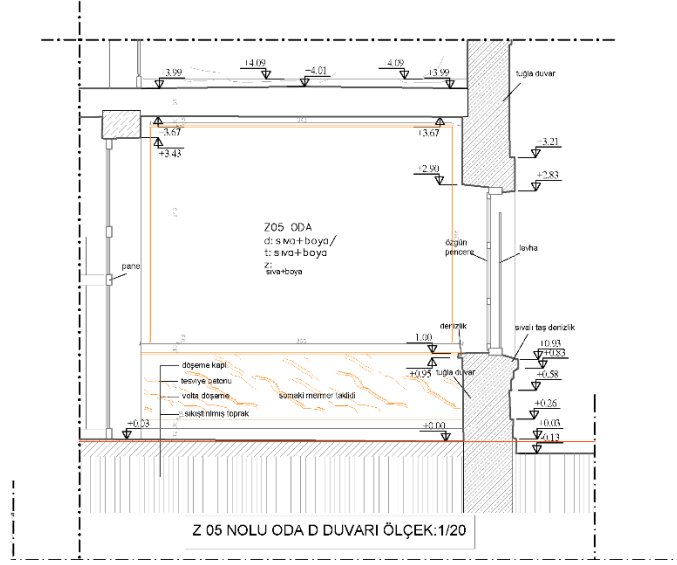

Şekil 6.113. Kırklareli Gar Binası Z04 numaralı odanın duvarlarına uygulanan kalem işi görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.4.1.4. Z05 Nolu Oda

Yapının Z05 numaralı odasının A,B,C,D duvarlarında ve tavanında (Şekil 6.114) filetoler çekilmiş, A,B,C,D duvarlarında kuşak altı hizasında mermer taklidi somaki uygulanmıştır. (Şekil 6.115).

Şekil 6.114. Kırklareli Gar Binası Z05 numaralı odanın D duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

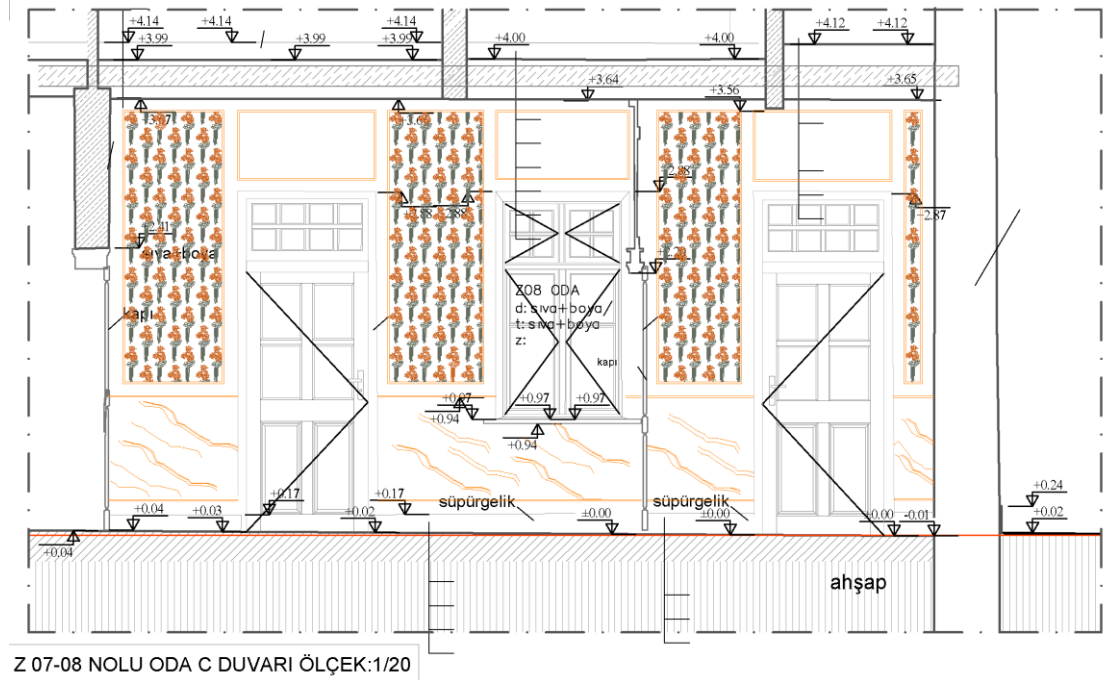

Şekil 6.115. Kırklareli Gar Binası Z05 numaralı odanın duvarlarına uygulanan kalem işi görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.1.1.5. Z07-08 Nolu Oda

Yapının Z07-08 numaralı odalarının A,B,C,D duvarları ve tavanında filetolar uygulanıp; A,B,C,D duvarlarda turuncu renkte çiçeklerden oluşan stencil baskı uygulanmış, kuşak hizasında mermer taklidi uygulamıştır.(Şekil 6.116-117).

Şekil 6.116. Kırklareli Gar Binası Z07-08 numaralı odanın C duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

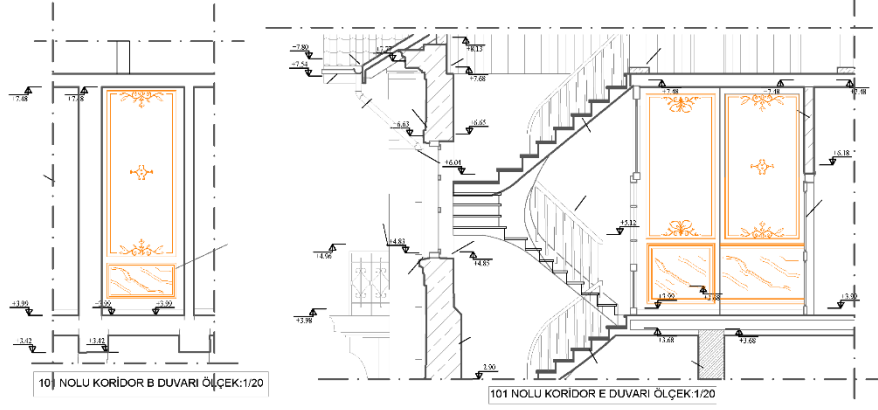
Şekil 6.117. Kırklareli Gar Binası Z07-8 numaralı odanın duvarlarına uygulanan kalem işi görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.4.2. Yapı Birinci Kat Odalarının Kalem işi İhyaları

6.3.4.2.1. 101 Nolu Koridor

Yapının 101 numaralı koridorunun A,B,C,D,E duvarlarında filetolar çekilmiş, kuşak hizasında somaki uygulaması yapılmış, A,B,C,E duvarlarında köşe ve göbek motifleri çizilmiş, tavanında ise filetolarla oluşturulan çerçevenin içerisinde koridorun planında karşılıklı iki başında küçük çiçek desenli motifler işlenmiştir.(Şekil 6.118-119) .

Şekil 6.118. Kırklareli Gar Binası 101 numaralı koridorun E duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

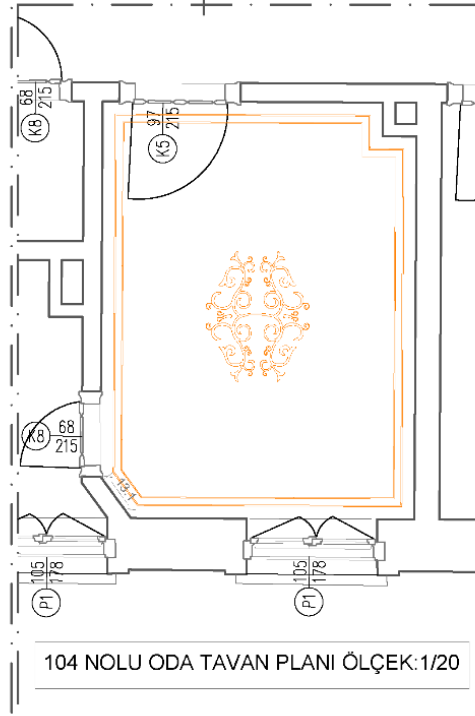

Şekil .119. Kırklareli Gar Binası 101 numaralı koridorun duvarlarına uygulanan kalem işi görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.1.2.2. 104 Nolu Oda

Yapının 104 numaralı odanın kirli krem rengi boyanan A,B,C,D duvarlarına, restorasyon projesindeki açık kahverengi tonunda iki farklı ölçekte filetolar çekilmiş, odanın A,B,C,D duvarlarında kalemişi motifi bulunmadığı için uygulama yapılmamış, odanın tavan göbeğinde kahverengi tonlarında dal ve çiçek motiflerinden oluşan göbek motifi işlenmiştir. (Şekil 6.120-121).

Şekil 6.120. Kırklareli Gar Binası 104 numaralı odanın tavanının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

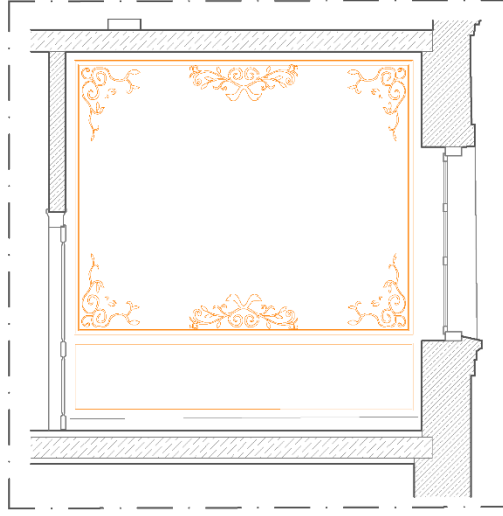

Şekil 6.121. Kırklareli Gar Binası 104 numaralı odanın kalem işi uygulaması bitmiş hali görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.4.2.3. 105 Nolu Oda

Yapının 105 numaralı odasının A,B,C,D duvarları açık pembe, tavanı ise kirli beyaz rengine boyanmış, duvar ve tavanına koyu bordo rengi filetolar çekilmiştir. Odanın A,B,C ve D duvarlarına restorasyon projesine göre (Şekil 6.122) estampajları hazırlanan kalemişleri filetoların oluşturduğu çerçevelerin içerisine bordo renkli çiçek ve dal motifleri uygulanmış, kuşak hizasında yine açık pembe tonlarında mermer taklidi somakiler toprak boya ile uygulanmıştır. Odanın tavan göbeğinde ise yine bordo renkli göbek deseni uygulanmıştır.(Şekil 6.123-124).

105 NOLU ODA B DUVARI ÖLÇEK:1/20

Şekil 6.122. Kırklareli Gar Binası 105 numaralı odanın B duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

Şekil 6.123. Kırklareli Gar Binası 105 numaralı odanın kalem işi uygulaması bitmiş hali görülmektedir.

(Güven, 2022)

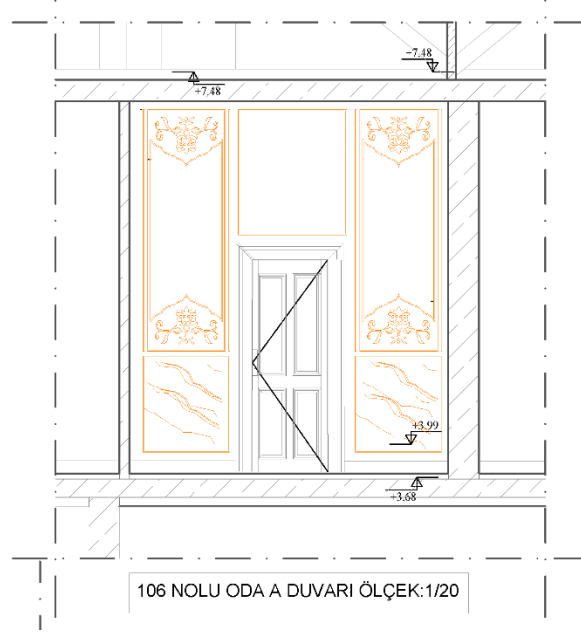

Şekil 6.124. Kırklareli Gar Binası 105 numaralı odanın duvarlarında ve tavanında kalem işi uygulaması bitmiş hali görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.1.2.4. 106 Nolu Oda

Yapının 106 numaralı odasının A,B,C,D duvarları camgöbeği yeşiline, tavanı ise kirlili beyaz rengine boyanmıştır. Boya işlemi biten duvarlara kalem işi restorasyon projesine uygun olarak (Şekil 6.125) odanın duvar rengi olan camgöbeği yeşil tonundan birkaç ton koyu yeşil ile filetolar çekilerek odanın duvarlarının hatları ortaya çıkarılmış ve kuşak hizasında aynı yeşil tonlarında mermer taklidi damarlar uygulanmıştır. Odanın A,B,C,D duvarları için estampajları hazırlanan motifler odanın duvarlarına uygulanıp, gölgelendirilmiştir. Odanın tavanında ise kalem işi motifi olmadığından, köşe filetoları çekilerek işlemler tamamlanmıştır. (Şekil 6.126-127).

Şekil 6.125. Kırklareli Gar Binası 106 numaralı odanın A duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

Şekil 6.126. Kırklareli Gar Binası 106 numaralı odanın duvarlarında ve tavanında kalem işi uygulaması bitmiş hali görülmektedir.

(Güven, 2022)

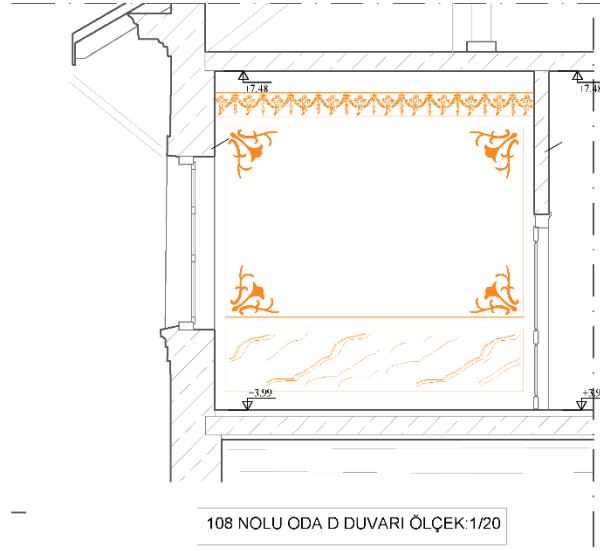
Şekil 6.127. Kırklareli Gar Binası 106 numaralı odanın duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.4.2.5. 108 Nolu Oda

Yapının 108 numaralı odasının A,B,C,D duvar ve tavanı kirli beyaz rengine boyandıktan sonra,duvarların açık kahverengi filetoları uygulanmış ve odanın duvarlarının hatları ortaya çıkarılmış, kuşak hizasında açık ve koyu tonlarda kahverengi toprak boya kullanılarak mermer taklidi uygulaması yapılmıştır. Çerçeve içerisine alınan duvarlarda restorasyon projesine (Şekil 6.128) uygun olarak hazırlanan estampajlar ile duvarların köşe motifleri açık kahverengi tonunda içi dolu yaprak desenlerini anımsatan motifler uygulanmış,duvarlarında en üst kotunda 20 cm genişliğinde içi çiçek motifleriyle bezeli olan bordür bordo ve kahverengi tonları ile uygulanmıştır. Odanın tavanında, duvarlarda uygulanan

desenin benzeri yine kahverengi tonlarında uygulanarak kalem işi ihyaları tamamlanmıştır. (Şekil 6.129-130).

Şekil 6.128. Kırklareli Gar Binası 108 numaralı odanın D duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

Şekil 6.129. Kırklareli Gar Binası 108 numaralı odanın duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2022)

Şekil 6.130. Kırklareli Gar Binası 108 numaralı odanın duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.4.2.6. 112 Nolu Koridor

Yapının 112 numaralı koridorunun A,B,C,D duvarları açık krem renge,tavanı ise açık lila renge boyanmıştır. Koridorun duvarlarını çerçeveleyen iki farklı ölçekteki kahverengi filetolar çekilmiş, kuşak hizasında duvarların kahverenginin tonlarında mermer taklidi uygulaması yapılmıştır. Kalem işi restorasyon projesinde (Şekil 6.131) yer alan motiflerin estampajları hazırlanmış ve filetoların çerçevelediği duvarların köşe noktalarına kahverengi tonunda uygulanmıştır. Koridorun tavanındaki lila zemin üzerine, filetoların çerçevelediği alana küçük çiçek desenlerinde oluşan motiflere işlenerek koridorun kalem işi ihyaları tamamlanmıştır. (Şekil 6.132-133).

Şekil 6.131. Kırklareli Gar Binası 112 numaralı koridorun A duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

Şekil 6.132. Kırklareli Gar Binası 112 numaralı koridorun duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2022)

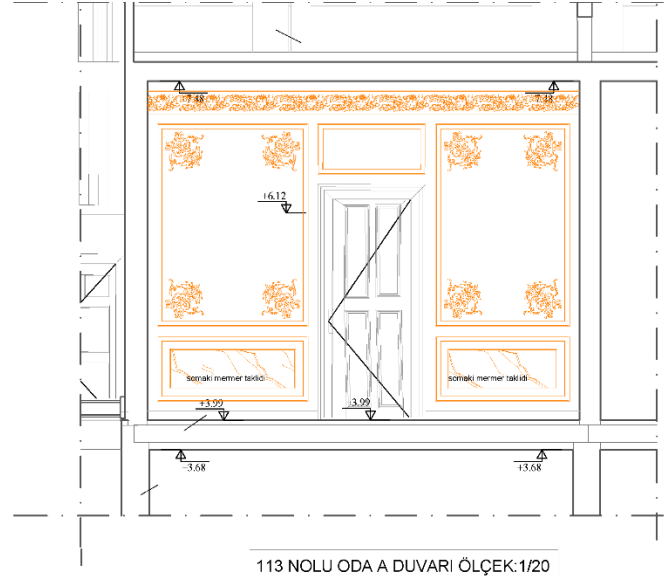

Şekil 6.133. Kırklareli Gar Binası 112 numaralı koridorun tavanındaki kalem işi motifleri, fileto uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.4.2.7. 113 Nolu Oda

Yapının 113 numaralı odasının duvarları açık gri, tavanı ise kirli beyaz renk boya ile boyandıktan sonra mavi-mor tonlarındaki filetolar çekilerek odanın duvarları çerçevelere ayrılmış ve kuşak hizasında kahverengi tonlarında mermer taklidi uygulanmıştır. Çerçeveselenen duvarların içerisine kalem işi restorasyon projesinde (Şekil 6.134) yer alan köşe motiflerinin estampajları hazırlanmış ve mavi-mor tonlarında köşe motifler oluşturulmuştur. Duvar kotunun en üst seviyesindeki bordür için mavi-mor tonlarında küçük çiçek ve dal desenlerinden oluşan motifler işlenmiştir. Odanın tavanında desen bulunmamaktadır. (Şekil 6.135-136).

Şekil 6.134. Kırklareli Gar Binası 113 numaralı odanın A duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

Şekil 6.135. Kırklareli Gar Binası 113 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2022)

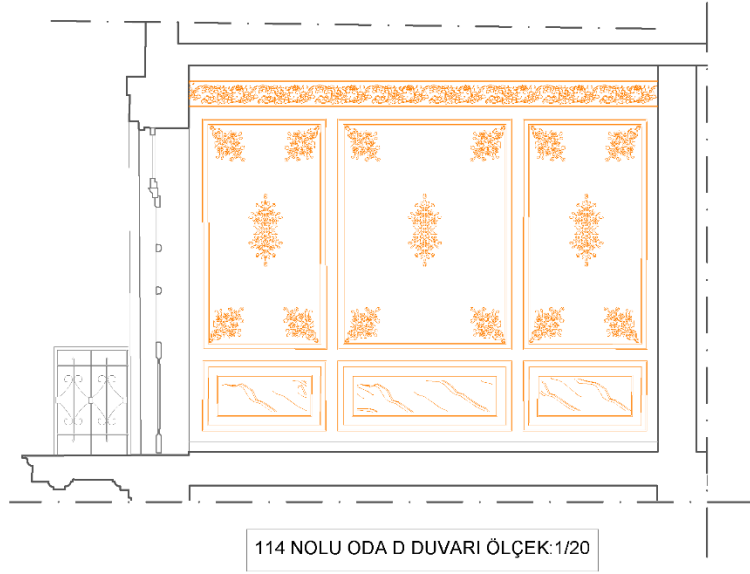

Şekil 6.136. Kırklareli Gar Binası 113 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.4.2.8. 114 Nolu Oda

Yapının 114 numaralı odasındaki A,B,C,D duvarı kirli krem renğinde ve tavanını açık lila renğinde boyandıktan sonra odanın kahverengi filetoları çekilerek duvarlar ve tavanı kalem işi restorasyon projesinde (Şekil 6.137) olduğu gibi çerçevelenmiştir. Fileto uygulamasından sonra kuşak hizasında açık kahverengi tonlarında mermer taklidi somaki uygulanmıştır. Duvarlardaki kahverengi köşe ve göbek desenleri için estampaj yapılmış, çiçek motifli desenler duvarlara işlenmiştir. Duvarın en üst kotunda odayı çepeçevre saran bordo çiçekli ve yeşil yapraklı sık dokulu kalem işi ihyası tamamlanmıştır. Odanın tavan göbeğindeki dal ve çiçek motifli de uygulandıktan sonra 114 numaralı yapının en büyük odası olan balkonlu salonun kalem işi ihyaları tamamlanmıştır. (Şekil 6.138-139).

Şekil 6.137. Kırklareli Gar Binası 114 numaralı odanın D duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

Şekil 6.138. Kırklareli Gar Binası 114 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2022)

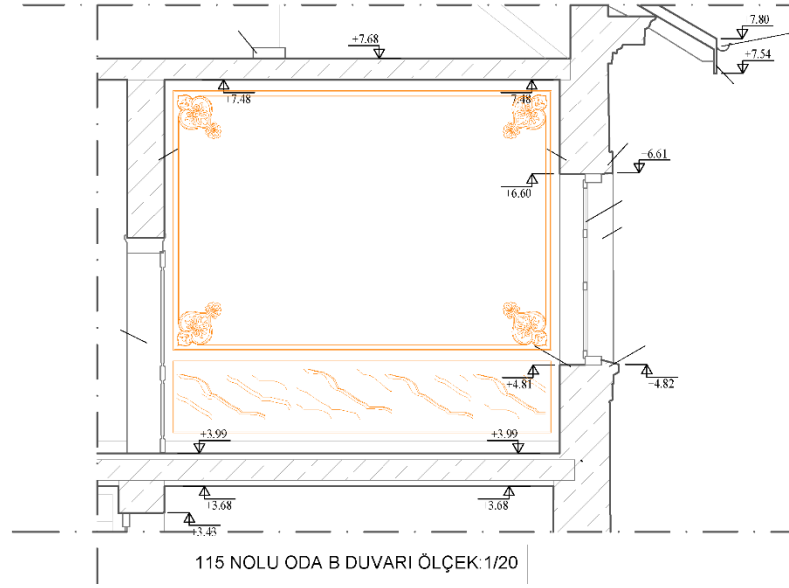

Şekil .139. Kırklareli Gar Binası 114 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.4.2.5. 115 Nolu Oda

Yapının 115 numaralı odasındaki A,B,C,D duvarları kirli krem, tavanı ise kırık beyaz rengine boyanmış, tavan ve duvarların kahverengi filetoları iki ölçekli olacak şekilde kalem işi restorasyon projesindeki (Şekil 6.140) kuşak hizasındaki kahverengi tonlarındaki mermer taklitleri uygulanmış, odanın A,B,C ve D duvarında bulunan kahverengi köşe motifleri uygulanarak 115 numaralı odanın kalem işi ihyaları tamamlanmıştır. (Şekil 6.141-142).

Şekil 6.140. Kırklareli Gar Binası 115 numaralı odanın B duvarının kurul onaylı kalem işi restorasyon projesi.

(EKVKKBK, 2022)

Şekil 6.141. Kırklareli Gar Binası 115 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2022)

Şekil 6.142. Kırklareli Gar Binası 115 numaralı odasının duvarlarındaki kalem işi motifleri, filetolar ve mermer taklidi uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.3.4.3.Kalemişi İhyalarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi

Kırklareli Gar Binası'nda araştırma raspası sonrası ortaya çıkarılan kalem işi desenlerinin koruma altına alınıp eğer üzerinde bulunduğu yüzey güçlü değil ise kireçli enjeksiyon uygulaması yapılması veya desenin altında çimento esaslı sıva var ise alıarak altına dolgu yapılması ve daha sonra kalem işi desenlerinin tamamlanması doğru bir müdahale yöntemi olurken, yapıda çıkan motifler sıva raspası yapılırken korunmamıştır.

Özgün malzeme ile yapılan sıvanın horasan ve nefaset sıvası üzerine onaylı restorasyon projesine göre desenleri altlıkları hazırlanmış ve raspa sonrası çıkan desenlerin renklerine uygun boya renkleri kullanılması kalem işi ihyası için doğru bir müdahale olmuştur. Genel olarak değerlendirecek olursak kalem işlerine tamamlama müdahalesi uygulanması gerekirken yeniden yapım müdahalesi uygulanarak doğru bir müdahale yapılmamıştır.

6.4. AHŞAP ELEMANLARA YAPILAN MÜDAHALELER

6.4.1. İç Kapıların Konservasyonu

6.4.1.1. İç Kapıların Ahşap Raspası Uygulaması

Yapının zemin katındaki Z05 numaralı odasının kapı kasasında ahşap araştırma raspası yapılmış 7 boya katmanı sonra yapının iç kapılarının özgün rengine ulaşılmıştır. (Şekil 6.143) Tüm iç kapıların ahşap raspalarının yapılıp, yıllardır üst üste uygulanıp ahşabın nefes almasını engelleyen yağlı boya katmanlarının iç kapı kasa ve kanatlarından temizlenmesine karar verilmiş ve zemin ve birinci katta sağlam olan tüm kapıların kasa ve kanatlarının ısı kullanılarak mekanik yöntemler ile ahşap raspası yapılmıştır. (Şekil 6.144-145-146).

Şekil .143. Kırklareli Gar Binası Z05 numaralı odanın kapı kasasında yapılan ahşap boya katmanları görülmektedir.

(Güven, 2021)

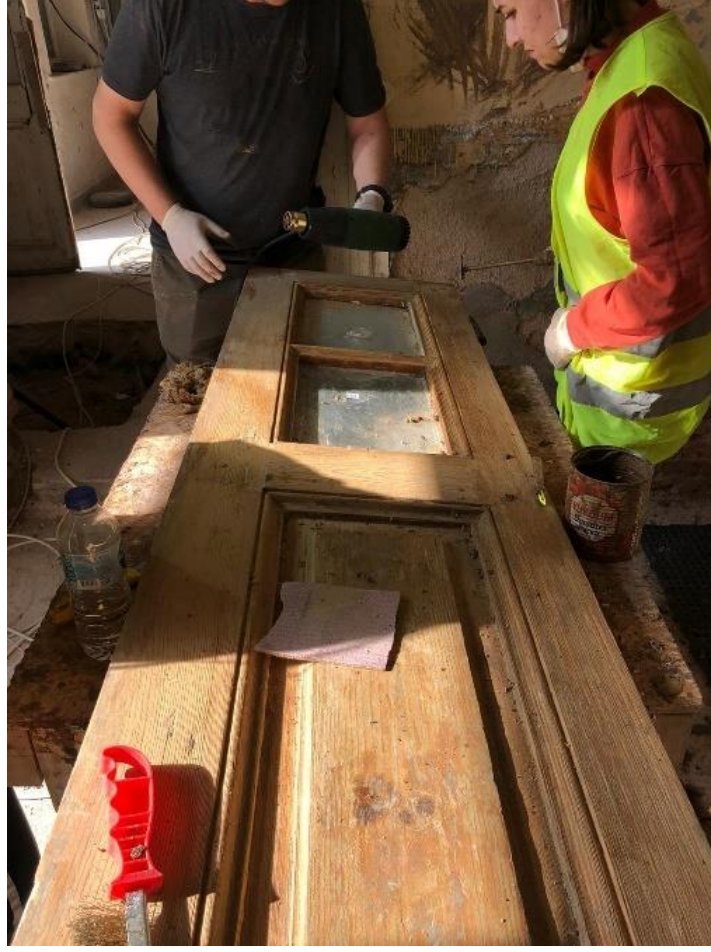
Şekil 6.144. Kırklareli Gar Binası Z02 numaralı odanın kapı kasasında bisturi ile yapılan ahşap raspası görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.145. Kırklareli Gar Binası 101 numaralı tuvaletin kapı kasasında mekanik yöntemler ile yapılan ahşap raspası görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.146. Kırklareli Gar Binası 114 numaralı odasının balkon kapısının kanadında ısı yöntemi ile yapılan ahşap raspası görülmektedir.

(Güven, 2021)

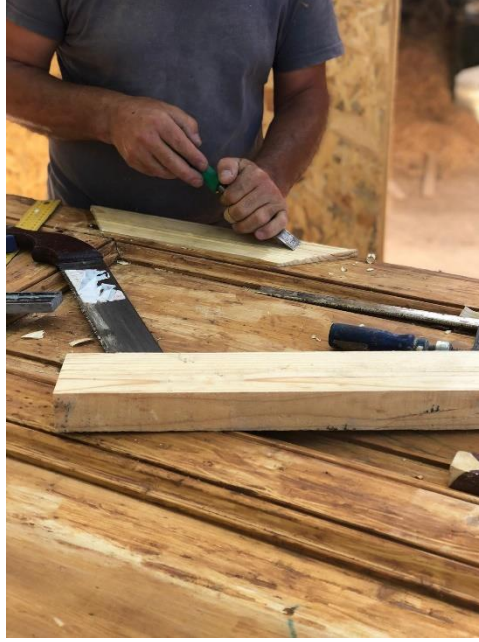
.4.1.2. İç Kapıların Tamamlama Uygulamaları

Yapının zemin ve birinci kat odalarının ahşap kanat ve kasalarındaki ahşap raspası tamamlandıktan sonra, kapı kasalarının özellikle menteşe ve kilit yerlerinde oluşan (Şekil 6.147) , kanatların da yüzeylerinde oluşan eksik parçalar özgün kapı malzemesi olan çam ahşap parçaları ile tamamlanmış, (Şekil 6.148) tüm odaların kapıları tamamlanarak özgün haline getirilmiştir.(Şekil 6.149-150).

Şekil 6.147. Kırklareli Gar Binası 115 numaralı odasının kapı kanadında yapılan tamamlama görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.148. Kırklareli Gar Binası 108 numaralı odasının kapı kanadında yapılan tamamlama görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.149. Kırklareli Gar Binası birinci kat iç kapılarının tamamlanan ahşap konservasyon uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2021)

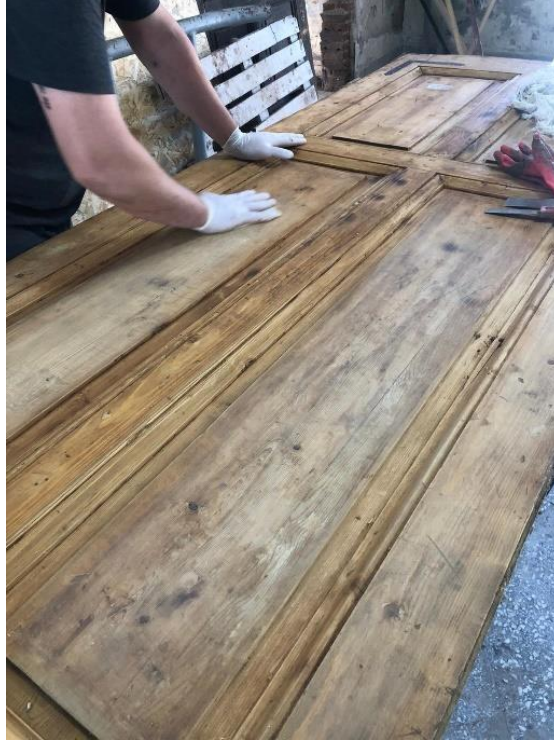

Şekil 6.150. Kırklareli Gar Binası 113 numaralı odasının kapı kanadının tamamlanan ahşap konservasyon uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2021)

.4.1.3. İç Kapıların Zımpara Uygulamaları

Ahşap raspasından sonra, yapının iç kapılarının özgün malzemesi olan çam ile kapı ve kanatlardaki tamamlama işlemlerinden sonra kapılara zımpara uygulaması yapılmış, boya ve menteşe montajı öncesi son hazırlıklar tamamlanarak, kapılar montaja hazır hale getirilmiştir. (Şekil 6.151).

Şekil 6.151. Kırklareli Gar Binası 109 numaralı odasının kapı kanadının tamamlamalar sonrası zımpara uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2021)

6.4.1.4. İç Kapıların Boya Uygulamaları

Konservasyonu tamamlanan ahşap iç kapı kasa ve kanatları nefes alabilen su bazlı ahşap boyası ile boyanarak, menteşe ve kapı kollarının montajı yapılmış, numaralandırılan tüm kapı kanatları oda numaralarına göre montajı yapılmış, yapının özgün kapıları uzun yıllar aynı şekilde kullanıma hazır hale getirilmiştir.(Şekil .152-153).

Şekil 6.152. Kırklareli Gar Binası 113 numaralı odasının kapısının boya ve montajı bitmiş hali görülmektedir.

(Güven, 2022)

Şekil 6.153. Kırklareli Gar Binası 114 numaralı odasının kapısının boya ve montajı bitmiş hali görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.4.1.5. İç Kapıların Konservasyon Uygulamalarının Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi

Yapıdaki iç kapıların konservasyonu uygulamasında müdahale ölçütlerinden temizleme ve bütünleme uygulamaları kullanılmıştır. Yıllar içerisinde kat kat yağlı boyalar ile boyanan iç kapılarda mekanik yöntemler kullanılarak boya raspası yapılarak özgün doku ve renge ulaşılması doğru bir temizleme yöntemidir.

Temizleme müdahalesi tamamlanan iç kapıların özellikle menteşe yerlerinde oluşan çürümelere olduğu kısımlarda özgün malzeme olan çam ile bütünleme yapılmıştır. Temizleme ve bütünleme müdahaleleri tamamlanan iç kapılara yapılan zımpara uygulaması bütünlemesi yapılan alanların özgün kapı ile bütünleşmesini sağlamıştır. İç kapılara biyolojik oluşumları engellemek amacıyla empenye uygulanması doğru bir uygulama olurken, iç kapıların özgün rengine ahşap raspası sonrası ulaşılmasına rağmen farklı kotu tonlarında bir renk seçilmesi doğru bir adım olamamıştır.

6.4.2. Yapının İç Ahşap Merdivelerinin Yeniden Yapımı

Yapının zemin-çatı katı arası düşey sirkülasyonunu sağlayan iki meşe merdiven yapıda simetrik olarak konumlanmış, fakat geçirdiği yangın sonrası kullanılamaz hale gelmiş, ahşapları çürümüş ve taşıyıcılık özelliğini tamamen kaybetmiştir. (Şekil 6.154).Yapıdaki iki merdiven için de aynı işlemler uygulanmış, merdivenlerin sağlam kalan basamakları numaralandırılarak sökülmüş, yeni basamaklar için kalıp olarak kullanılmıştır. (Şekil 6.155). Yeniden imalatı yapılan merdiven basamakları ile birlikte merdivenin taşıyıcı ahşap elemanlarının da yeniden imalatı yapılmış (Şekil 6.156), merdivenlerin yine sağlam kalan küpeştelere ahşap raspası yapılarak yeniden montaj için hazır hale getirilmiş, eksik olan küpeştelere için ise özgün küpeştelere kalıp olarak kullanılmış ve tornada eksik olan meşe küpeştelere imalatı yapılmıştır. (Şekil 6.157). Eksik parçalarının imalatı tamamlanan meşe merdivenlerin montajı yapıp, zımpara uygulaması yapıldıktan sonra merdivenler ahşap boyasına hazır hale getirilmiştir. (Şekil 7.158-159).

Şekil 6.154. Geçirdiği yangın sonrası taşıyıcılık özelliğini kaybeden merdiven basamakları görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.155. Numaranlandırılarak sökülen merdiven basamakları görülmektedir.

(Güven, 2021)

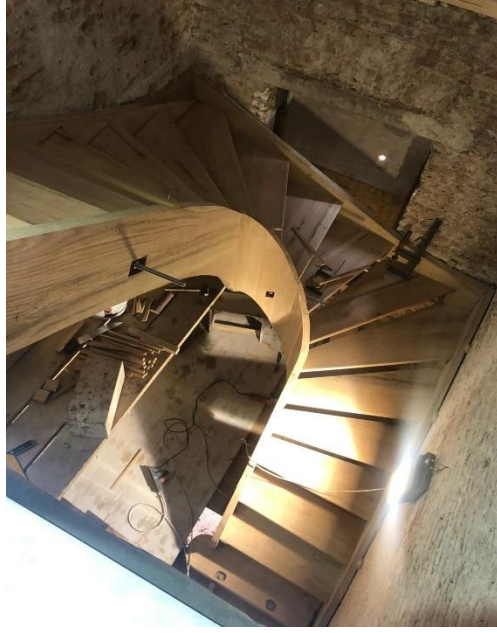
Şekil 6.156. Yeniden imalatı yapılan ve özgün taşıyıcı kiriş görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.157. Özgün merdiven küpeşterleri ve yeniden imalatı yapılan küpeşterler yanyana görülmektedir.

(Güven, 2022)

Şekil 6.158. Montajı yapılan merdiven basamakları görülmektedir.

(Güven, 2022)

Şekil 6.159. Montajı yapılan merdiven basamakları görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.4.3. Dış Doğramaların Yeniden Yapımı

6.4.3.1. Kapıların Yeniden Yapımı

Yapının Kuzey ve Güney cephelerinde toplam iki adet olan çift kanatlı ana giriş kapısı, beş adet tek kanatlı giriş kapısı, dört adet çift kanatlı balkon kapısı zaman içerisinde doğal etkenlerden olan yağmur, kar, güneş ve insan müdahaleleri ile kullanılamaz hale gelmiş büyük bir kısmı da kaybolmuş yapının cephelerinde eksik olan kapıların yerine muhdes ekler yerleştirilmiştir. (Şekil 6.160).

Şekil 6.160. Yapının Kuzey cephesinde kayıp olan kapı doğramaları ve yapıdaki muhdes ekler görülmektedir.

(Güven, 2022)

Yapıda kısmen korunabilen ahşap dış kapılar, yeni kapıların imalatında kalıp olarak kullanılabilme için sökülmüş (Şekil 6.161-162), yapının tüm dış kapıları restorasyon projesine uygun olarak ireko ahşap malzemedan yeniden yapılmış, imalatı biten kapı doğramalarının empenyesi uygulanmış, antik kapı kol ve menteşelerinin montajı tamamlanmış, nefes alabilen su bazlı ahşap boyası ile boyandıktan sonra kapıların yerlerine montajı yapılmıştır. (Şekil .163-164-165).

Şekil 6.161. Yapının Güney cephesindeki tek kanatlı giriş kapısının mevcut durumu.

(Güven, 2020)

Şekil 6.162. Yapının Güney ve Kuzey cephelerindeki kapıların mevcut durumu.

(Güven, 2020)

Şekil 6.163. Yapının Güney ve Kuzey cephelerindeki tek kanatlı giriş kapılarının yeniden yapımı görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.164. Yapının Güney ve Kuzey cephelerindeki tek kanatlı giriş kapılarına emprenye uygulaması görülmektedir.

(Güven, 2021)

Şekil 6.165. Yapının Güney ve Kuzey cephelerindeki giriş ve balkon kapılarının son halleri görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.4.3.2. Pencereilerin Yeniden Yapımı

Yapının Kuzey ve Güney cephelerinde 20 adet çift kanatlı, Batı ve Doğu cephelerinde ise 9 adet tek kanatlı, 2 adet çift kanatlı olmak üzere toplam 31 adet ahşap pencere yeniden yapılmış, pencerelerin imalatında ireko ahşap kullanılmıştır. (Şekil 6.166-167-168).

Şekil 6.166. Yapının Güney cephesiden sökülen kullanılamaz hale gelmiş çift kanatlı pencere görülmektedir.

(Güven, 2020)

Şekil 6.167. Yapının Güney cephesinde yeniden imalatı yapıp montajı tamamlanan çift kanatlı pencereler görülmektedir.

(Güven, 2022)

Şekil 6.168. Yapının Doğu cephesinde yeniden imalatı yapıp montajı tamamlanan tek kanatlı birinci kat ve çift kanatlı çatı katı penceresi görülmektedir.

(Güven, 2022)

6.4.3.3. Yeniden Yapılan Merdiven ve Doğramaların Müdahale Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi

Yapının, yangında yanarak büyük hasar alan ahşap iç merdivenleri ve olumsuz hava koşullarından etkilenecek çürümüş ve kayıp olmuş dış doğramalarında müdahale ölçütlerinden yeniden yapım uygulaması yapılmıştır.

Yeniden yapım müdahalesine uygun olarak merdiven ve dış doğramalarda özgün malzeme kullanılmamış; çam olan özgün ahşap merdiven meşe malzemedir, yine çam malzemedir olan özgün pencere ve kapılar yerine ireko malzemedir yeni pencere ve kapıların imalatı yapılmıştır.

Merdivenlerin yeniden yapımında, özgün merdivenin sağlam kalan basamaklarının numaralandırılarak sökülüp kalıp olarak kullanılması yine limon kiriş ve küpeşterlerin de kalıp olarak kullanılması doğru bir yöntem olmuştur.

YEDİNCİ BÖLÜM

7.KIRKLARELİ GAR BİNASI YENİDEN İŞLEVLENDİRİLMESİ

7.1 RESTORASYON ÇALIŞMASI BİTEN YAPIYA VERİLMESİ PLANAN İŞLEV-GAR RESTORAN İŞLEVİ

Günümüzde Rumeli Demiryolları hattı Kırklareli İl merkezine hizmet vermemektedir, bu nedenle yapının zemin katındaki; gişe, yolcu bekleme alanı, memurların odaları, birinci katındaki iki adet memur lojmanı eski işlevine göre kullanılmayacaktır. Restorasyon uygulaması tamamlanan Kırklareli Gar Binası'nın restoran olarak Kırklareli halkının kullanımına açılması yapının restorasyon uygulamasını yaptıran Kırklareli İl Özel İdaresi tarafından planlanmaktadır. Yapının bodrum katını restoranın sıcak mutfağı, zemin katındaki Z04 numaralı oda ise soğuk mutfağı, Z02 numaralı odanın servis alanı ve bulaşikhane olarak kullanılması planlanmıştır ve buna uygun olarak gar restoranın mutfak projesi Kırklareli İl Özel İdaresi tarafından bir çizim ofisine çizdirilmiştir. (Şekil 7.1-2). Yapının özgün işlevinin günümüzde yerine getiremiyor olması ile birlikte yapıya yüklenen restoran işlevi ile birlikte mekanik ve elektrik tesisatında ısınma ve kullanılan mutfak eşyaları için yeni ek tesisat sistemleri uygulanmıştır.

7.1.1. Yeniden İşlevin Değerlendirilmesi

Restoran işlevinin yapıya getirdiği yükler aşağıda sıralanmıştır:

1-Genellikle tarihi yapılarda, yapının işlevi yapı ile ilgili merak uyandırarak ilgi çeker. Gar binasına restorasan işlevinin verilmesi yapının tarihi değerini arka planda bırakacaktır.

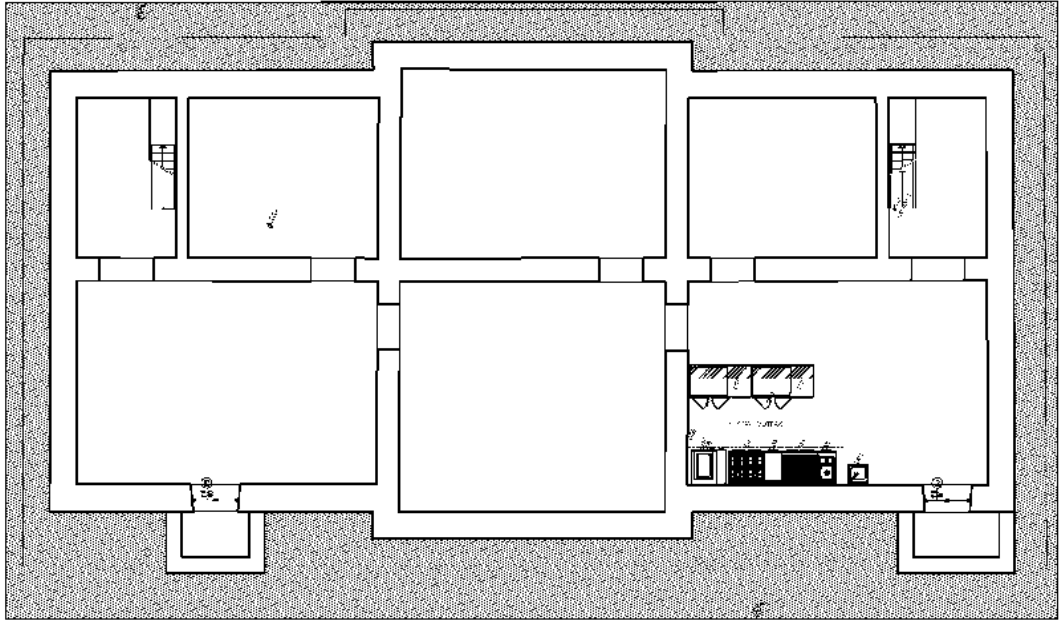
2- Restoran olarak kullanılmaya başlanacak olan gar binasında, insan yükü gün içerisinde çok fazla olacağı için, yapının taşıyıcı sistemine fazla insan yükü binerek; yapının strüktürel sistemine zarar verecektir.

3- Restoran işlevi ile birlikte uygulanacak olan mutfak ve bulaşıkhanedeki; ocak, fırın, bulaşık makinesi gibi mutfak makinelerin yarattığı titreşim yapının ahşap taşıyıcılarına zarar verecektir.

4- Restoranın mutfağında kullanılacak olan ocak, fırın, kahve makinası gibi mutfak aletleri, odalarda nem ve buhara neden olarak, duvarlara uygulanan kalem işlerine zarar vererek, nefaset sıvasının kabarıp hatta dökülmesine neden olabilir.

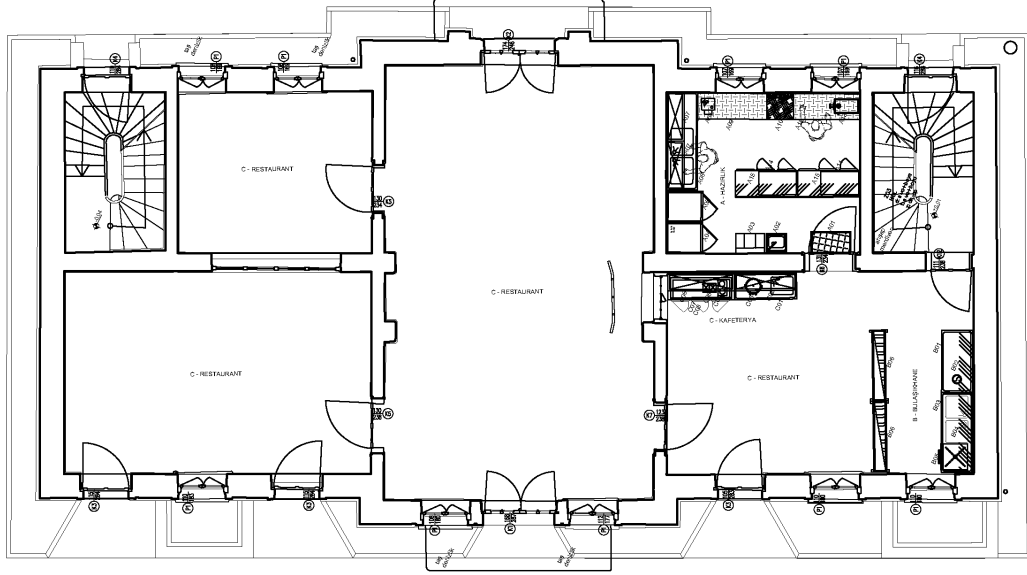
5-Restoranın mutfağında gerçekleşebilecek yangın gibi acil durumlarda, yapının ahşap olmasından dolayı hızlı bir şekilde ilerleyerek yapının bir kısmının kaybolmasına ya da tamamen tarihten silinmesine neden olabilir.

Yapının zemin katında mutfak işlevinin dışında restaurant alanı için Z01, Z02, Z05, Z07-08 numaralı odalarda oturma bölümleri planlanmıştır. Yapının 2 adet lojman dairesinden oluşan birinci katının ise sergi alanı olarak kullanılması, çatı katı için de dinlenme ve oturma alanı olarak işlevlendirilmesi planlanmıştır.

Şekil 7.1. Gar restoran bodrum kat planı

(Kırklareli İl Özel İdaresi Arşivi, 2022)

Şekil 7.2. Gar restoran zemin kat planı

(Kırklareli İl Özel İdaresi Arşivi, 2022)

7.2. ÖNERİLEN İŞLEV-KIRKLARELİ KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ İŞLEVİ

-Kırklareli Gar Binası Kültür ve Sanat Merkezi

Kırklareli Gar Binası'nın Kırklareli İl'nin kültür ve sanat merkezi olarak gelişmeye devam eden konumu nedeniyle Kırklareli Kültür ve Sanat Merkezi olarak kullanılması tez yazarı tarafından önerilmiştir. Yapının kültür ve sanat merkezine dönüşmesi ile şehrin en güzel konumunda yıllardır atıl durumda olan gar binası geçirdiği restorasyon sonrası Kırklareli halkının vakit geçirip, kullanabileceği sosyal bir yapıya dönüşecek, yapı içereceği hizmetler ve olanaklarla birlikte sürekli kullanım halinde olacak, restorasyondan sonra tarihi yapılar için en önemli adımlardan biri olan sürekli bakımı yapılacak ve böylece Kırklareli için en önemli tarihi yapılardan biri olan Kırklareli Gar Binası, Kırklareli halkıyla buluşacaktır.

7.2.1. Önerilen İşlevin Değerlendirilmesi

Kültür ve Sanat Merkezi işlevinin yapıya getirebileceği olumlu etkiler aşağıda sıralanmıştır:

- 1- Gar Binası'nın Kültür ve Sanat merkezi olması ile birlikte yapının tarihi değeri önem kazanacaktır.
- 2- Kültür ve Sanat merkezi işlevinde yapının ahşap taşıyıcı sistemine zarar verecek ağır makineler yapıya yük olmayarak; taşıyıcı sisteme zarar vermeyecektir.
- 3- Yapının duvar ve tavanlarındaki kalem işlerine zarar verecek nem, buhar, kötü koku olmayacak; kalem işleri daha uzun süre sağlıklı bir şekilde korunabilecektir.

Kırklareli Kültür ve Sanat Merkezi'nde seramik, çini, resim, ahşap boyama gibi halkın katılım sağlayabileceği atölyeler ve kurslar, yapılan el işi ürünlerin sergilenebileceği sergiler uygulanması önerilen hizmetler arasındadır. Şehirde Mayıs ayında Kırklareli Gar Binası'nın bulunduğu yakın çevrede gerçekleşen Kakava Festivali'nde yapının şehrin sanatçıları tarafından yapılan ürünlerin sergilenebileceği bir alana dönüşmesi planlanmaktadır bununla birlikte kültür ve sanat haftaları düzenlenerek yapı kapılarını Kırklareli halkına açıp yaşayan önemli bir değer olarak yerini alabilir.

Yerleşim planı olarak; yapının birinci katındaki 104 numaralı odanın seramik atölyesi, 105 numaralı odanın çini atölyesi, 106 numaralı odası resim atölyesi, 107 numaralı odası takı atölyesi, 108 numaralı odası kilim atölyesi, 109 numaralı odası heykel atölyesi, 114 numaralı odasının ahşap boyama atölyesi, 113 numaralı balkonlu salonun dinlenme ve çay odası, 115 numaralı odasının büro memurlarının ofisi, 102-111 numaralı tuvaletlerin eski işlevinde kullanılarak tuvalet olmasına, 103-110 numaralı eski işlevi banyo olan mahallerin yapılan ürünlerin depolandığı küçük depolar,(Şekil .3) Z01, Z02, Z05, Z07-08 numaralı mahallerin sergileme ve workshop alanları olmasına önerilmektedir. (Şekil 7.4) Yapının eskiden depolama alanı olarak

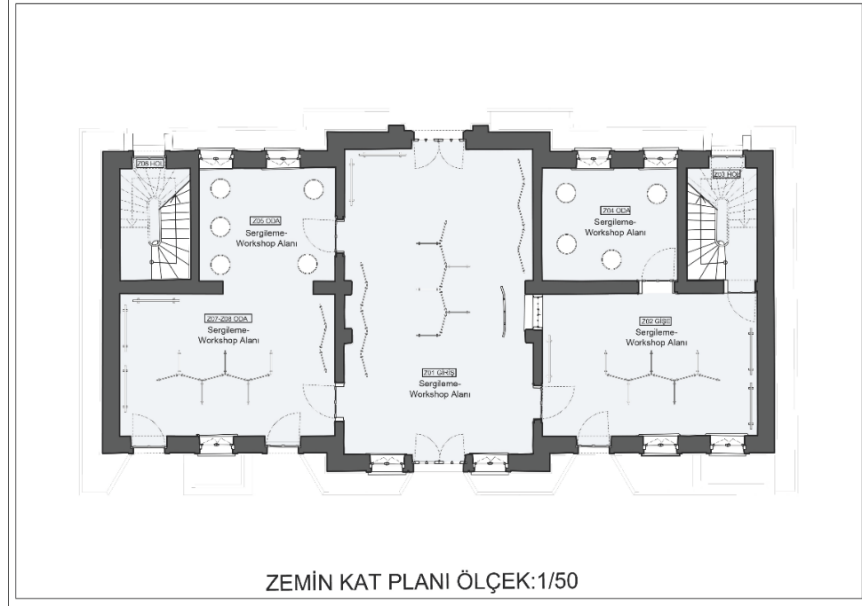
kullanılan çatı katının, geçirdiği restorasyon sonrası sunum ve seminer alanı olarak düzenlenebilir. (Şekil 7.5)

Sonuç olarak öneri olarak sunulan Kırklareli Gar Binası Kültür ve Sanat merkezi önerisi ile birlikte yapı, özgün halinden uzaklaştırılmadan mekansal ve strüktrüktürel olarak müdahale gerektirmeden, tesisat sisteminde de ek müdahaleler yapılmadan Kırklareli halkı için eksikliğini şehirde hissedildiği kültür ve sanat merkezine dönüştürülebilir. Öneride, çeşitli atölyeler olarak tasarlanan birinci kat odalarında duvarlardaki kalemışı desenlerine ve yapının kendine hiçbir zarar vermeyecek küçük ahşap masa ve sandalyeler yerleştirilecek yine sergileme ve workshop alanı olarak kullanılacak olan zemin ve çatı katında duvarlara hiçbir müdahale yapılmadan sergileme alanı için mekanlara yerleştirilen ahşap detaylı sergi masaları yerleştirilmiştir. Yapıya Kültür ve Sanat Merkezi olarak verilen öneri işlev ile birlikte yapının sürekli kullanılabilen insanlar ile birlikte yaşayan fakat özgün yapısına restorasyon sonrasında zarar vermeden günümüze kazandırılması en önemli madde olarak belirlenmiştir.

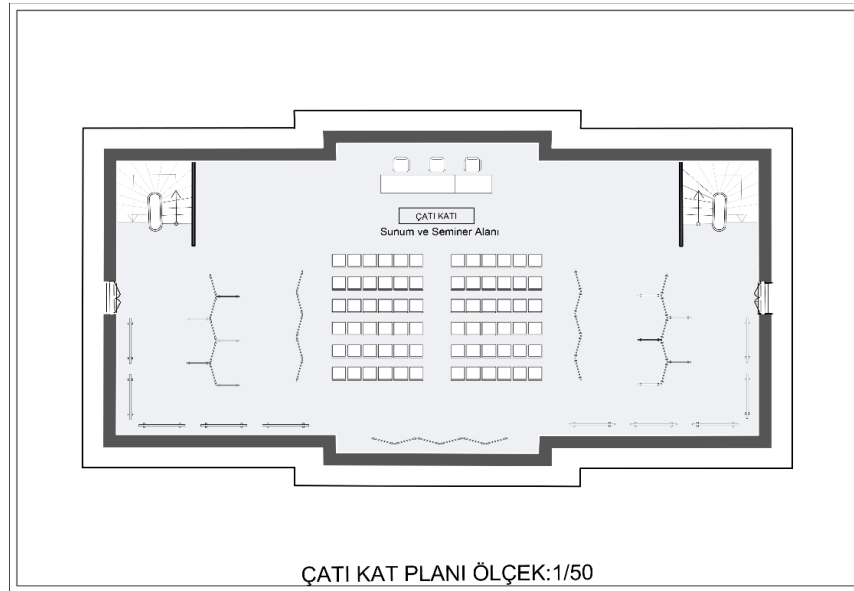
Şekil 7.3. Kırklareli Gar Binası Kültür ve Sanat Merkezi birinci kat planı

(Güven, 2022)

Şekil 7.4. Kırklareli Gar Binası Kültür ve Sanat Merkezi zemin kat planı

(Güven, 2022)

Şekil 7.4. Kırklareli Gar Binası Kültür ve Sanat Merkezi çatı katı planı

(Güven, 2022)

SONUÇ

Osmanlı İmparatorluğu'nun en büyük tren hattı projelerinden biri olan Rumeli Demiryolları projesi kapsamında 1910-1912 yılları arasında Osmanlı sermayesi ile yaptırılan Kırklareli Gar Binası; Rumeli Demiryolları hattının son durağını oluşturmaktadır. Rumeli Demiryolları hattı üzerindeki birçok gar binası günümüzde kullanılamaz haldedir. 2020-2022 yılları restorasyonu yapılan Kırklareli Gar Binası, tezde tarihsel süreci, restorasyon öncesi mevcut durumu, restorasyon sırasında geçirdiği aşamalar, restorasyon müdahale ölçütleri kapsamında değerlendirilerek, doğru ya da eksik uygulanan müdahaleler olarak incelenmiş, doğru müdahale yönteminin nasıl olacağı tartışılarak ortaya konulmuştur. Günümüzde yeniden işlevlendirilmesi için Kırklareli İl Özel İdaresi tarafından yapıya verilmesi planlanan restoran işlevi yapıya getireceği yükler ile birlikte tartışılmış, tez yazarı tarafından Kültür ve Sanat merkezi işlevinin getireceği olumlu etkiler detaylı olarak anlatılmıştır.

Kırklareli Gar Binası'ndaki strüktürel bozulmalar, sıva bozulmaları, ahşap malzeme bozulmaları; restorasyon sırasında uygulanan taşıyıcı sistem müdahaleleri, tuğla beden duvarlarındaki müdahaleler, sıva raspaları, kalemişi ihyaları, ahşap elemanların konservasyonu sırasıyla belgelenerek incelenmiştir. Uygulanan müdahaleler, restorasyon müdahale ölçütleri kapsamında değerlendirilmiş, doğru ve yanlış uygulamalar tartışılmıştır. Yapıya uygulanan restorasyonda genel olarak müdahale ölçütlerine uygun imalatlar yapılmış, eksik bir uygulama olarak sıva raspa sırasında; araştırma raspa sonrası açığa çıkarılan kalem işi motiflerinin korunmayarak, sıva ile birlikte raspa yapılması ve ihyalarının yapıya uygulanması tartışılabilir.

Yapının geçirdiği restorasyon sonrası, Rumeli Demiryolları hattı üzerindeki diğer kullanılamaz durumda bekleyen gar yapılarına örnek teşkil etmesi amacıyla belgelenmesi ve uygulama örneklerinin verilmesi tezin omurgasını oluşturmaktadır. Yeniden işlevlendirilmesi ile önerilen Kırklareli Gar Binası

Kültür ve Sanat Merkezi işlevi yapının günümüzde müdahale gerektirmeden kullanılmasına ve Kırklareli halkına kazandırılmasını sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Ahunbay, Z.** (1996-2009). *Mimari Koruma ve Restorasyon: İstanbul*, Yem Yayınları
- Akgün, B.** (2009). Bereketli Trakya'nın Bahçesinde Kırklareli. Kamil Koç, sayı:64(1): 34-47
- Altuntaş, M.** (1995). *Kırklareli'ndeki Türk Devri Yapıları*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Ashurst, J.** (1990). *Practical Building Conservation: English Heritage Technical Book*, Volume 2: Brick, Terracotta and Earth, Gower Technical, İngiltere
- Ashurst, J.** (1990). *Practical Building Conservation: English Heritage Technical Book*, Volume 5: Wood, Glass and Resins, Gower Technical Press, İngiltere
- Dursunkaya, A.** (1948). *Kırklareli Vilayeti Tarih, Coğrafya, Kültür, ve Eski Eserleri Yönünden Tetkik*, Cilt II, Kırklareli : Yeşilyurt Basımevi
- Engin, V.** (2008). *Osmanlı'da Ulaşım: Çamlıca Yayınları*
- Engin, V.** (1993). *Rumeli Demiryolları*, İstanbul: Eren Yayıncılık
- Eyüpgiller, K.** (2020). *Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri*, İstanbul: Kişisel Yayınlar
- B, Eskici.** (1997) "Taş Eserlerin Korunması Üzerine Notlar", *Türk Arkeoloji Dergisi*, S. 31, Ankara, 338-392.
- B. Eskici,** (2005) "Side Liman Hamamı Sıva ve Duvar Resimlerini Koruma Çalışmaları, 20. Arkeometri Sonuçları Toplantısı" (24-28 Mayıs 2004-Konya) Ankara, 27-40.
- B. Eskici, A. A. Akyol, Y.K. Kadioğlu,** (2007) "Erzurum Yakutiye Medresesi Yapı Malzemeleri, Bozulmalar ve Koruma Problemleri", *24. Araştırma Sonuçları Toplantısı* (29 Mayıs-2 Haziran 2006, Çanakkale), Ankara, 381-398.

Cantay, G. (2013).'*Fatih Camii ve Sultan I.Mahmut Kütüphanesi 2007-2012 Onarımında Bezeme Çalışmaları*, İstanbul : Vakıf Restorasyon Yıllığı 102-107

Carta Del Restauoro. (1931): İtalya

Güleç, A., (1986), “Ayasofya Müzesi Eski Aşevi Kapılarında Koruma Uygulaması”, *İnşaat Dergisi*: İstanbul, 44-48.

Gülsoy, U. (1993). *Hicaz Demiryolu*, İstanbul: Eren Yayıncılık

Haker, E. (2002). *Bir Zamanlar Kırklareli'nde Yahudiler Yaşardı*. İletişim Yayınları, İstanbul

İslam Ansiklopesi, (2012), İstanbul 41. Cilt 79-83

Karaçam, N. (1997). Kırklareli'nde Geçmişten Bugüne Sosyal ve Kültürel Hayat. *Arkitetk, sayı:45 (10):14-17*

Karaçam, N. (1997). *Efsaneden Gerçeğe Kırklareli, Kırklareli: Özyılmaz Matbaası*

Keleş Usta, G. (2021). *Türkiye'de Demiryolları Mimarlığı. Yapı Dergisi*, Ocak Ayı.

Kırklareli İl Yıllığı (1967). TC. Kırklareli Valiliği Kültür ve Turizm Müdürlüğü Arşivi

TC. Kırklareli Valiliği Kültür ve Turizm Müdürlüğü Arşivi

TC. Edirne Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Arşivi

Şener, Y.S. (2013).“Bursa Orhan Gazi Türbesi: Opus Sectile Taban Döşemesi, *Mevcut Korunma Durumu ve Restorasyona Yönelik Öneriler*, Bursa, 45-47

Şener, Y.S. (2013).“ “Arkeolojik Alanda Yapı Malzemelerinin Korunması:Temel Yaklaşımlar, Yöntem ve Uygulama Biçimleri”, *Orhan Bingöl 67. Yaş Armağanı*, (Ed. G.Kökdemir), Ankara, 611-624.

Sezgin, İ.“Osmanlı Döneminde Kırklareli”, *Kırklareli Valiliği Osmanlı Sempozyumu*, 24 Mayıs 1999.

Tamçelik, S., (2000), *Osmanlı Dönemi Demiryollarının Tarihi Gelişimi İçerisinde Siyasî, İktisadî ve Sosyal Etkiler*, İstanbul

Torraca, G., (1992), *Processes and Materials Used in Conservation*, MPC Notes, ICCROM, Roma

Venedik Tüzüğü, ICOMOS, (1964)

Yıldız, A. (2008). *Tarihi Tren İstasyonlarının Çağdaş Kullanımları; Kırklareli Tren İstasyonunun Rehabilitasyonu*

Washington Tüzüğü , ICOMOS, (1987)

URL1: << <http://www.archives.saltresearch.org>.>> erişim tarihi: 15.01.2022

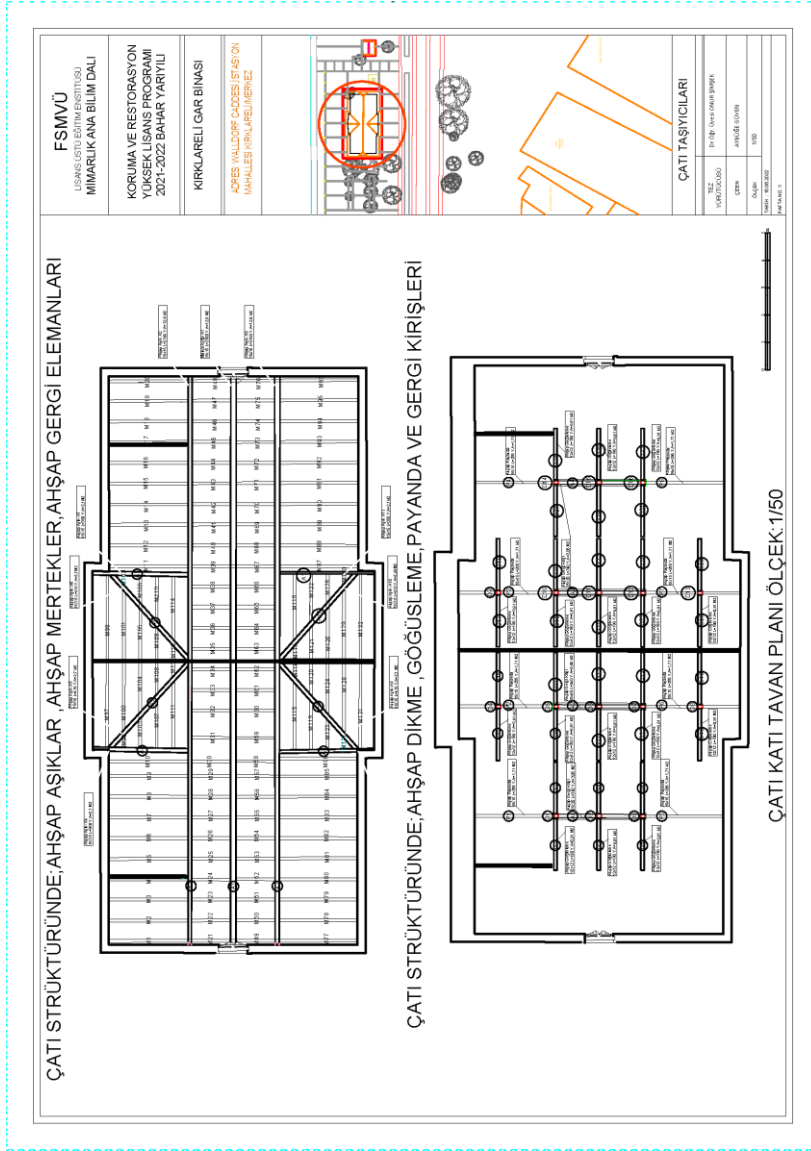
URL2:< <<http://www.kirklarelianvanteri.gov.tr>.>>erişim tarihi: 02.02.2022

URL3:< <<http://www.2bp.blogspot.com>.>> erişim tarihi: 03.03.2022

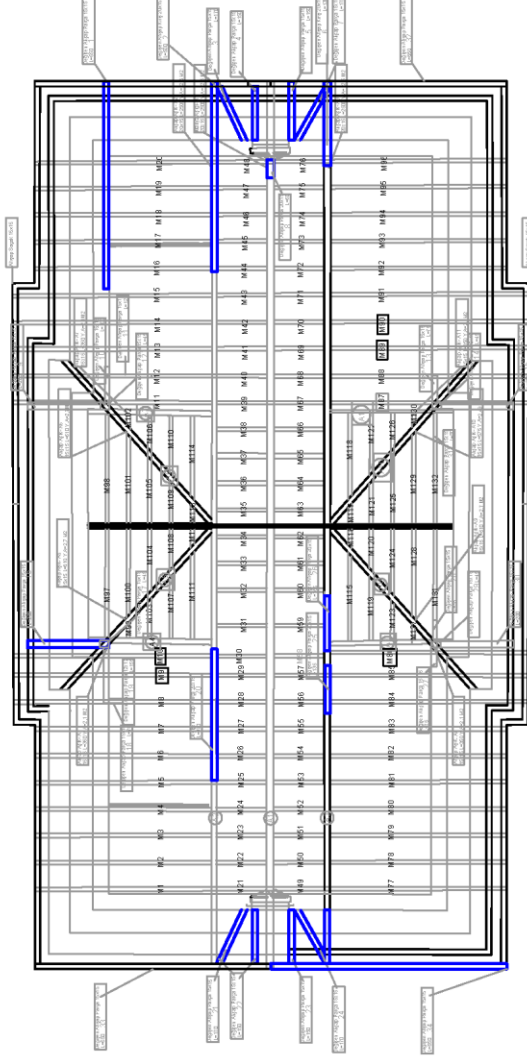
URL4: <<www.eski-eser.com.>> erişim tarihi: 04.02.2022

EKLER

RESTORASYON SÜRESİNCE YAPILAN İMALATLARIN ÇİZİMLERİ

ÇATI STRÜKTÜRÜNDE; AHŞAP AŞIKLAR, AHŞAP MERTEKLER, AHŞAP GERGİ ELEMANLARI
DEĞİŞEN AHŞAP ELEMANLAR

DEĞİŞEN AHŞAP
ELEMANLAR

ÇATI KATI TAVAN PLANI ÖLÇEK: 1/50

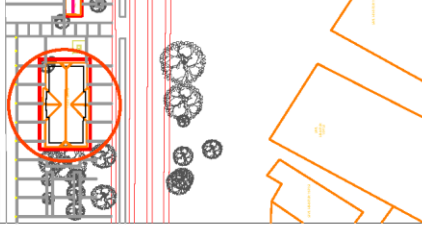
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

ADRES: WALLDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ MERKEZ

ÇATI TAŞIYICILARI

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ

DR. ÖZGE ÖZAYDIN SAKAR

ÇERİN

AYRULÖKE GÖVİN

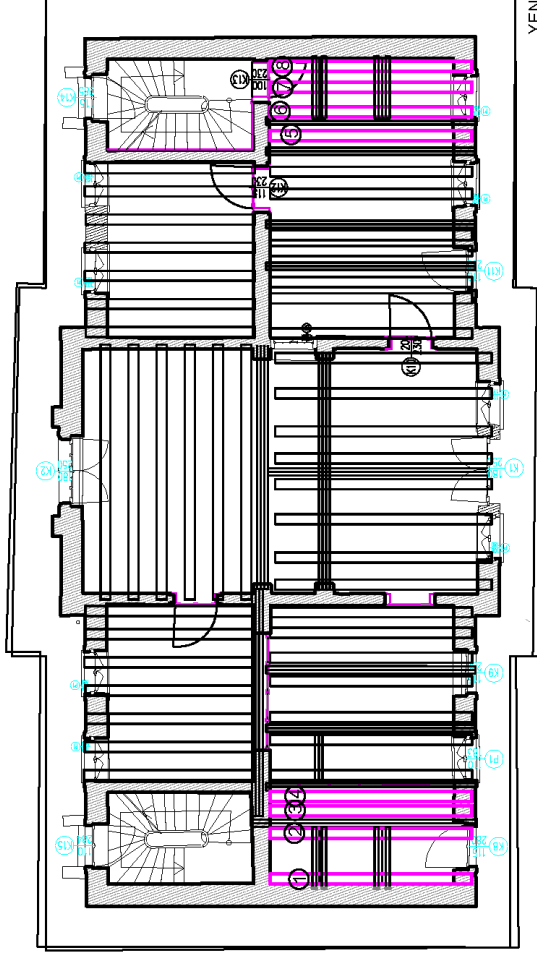
ÖLÇEK

1/50

İMİNİ - 15.03.2022

İMİNİ PANO 2

ZEMİN KAT TAVAN DÖŞEMESİ YENİLENEN AHŞAP KIRIŞLAR

ZEMİN KAT TAVAN DÖŞEME PLANI ÖLÇEK: 1/50

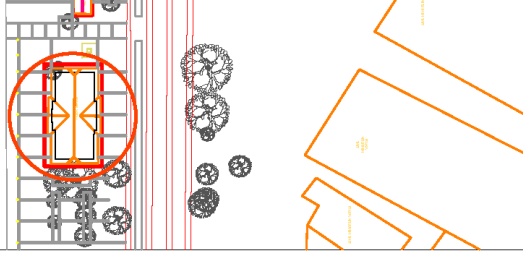
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

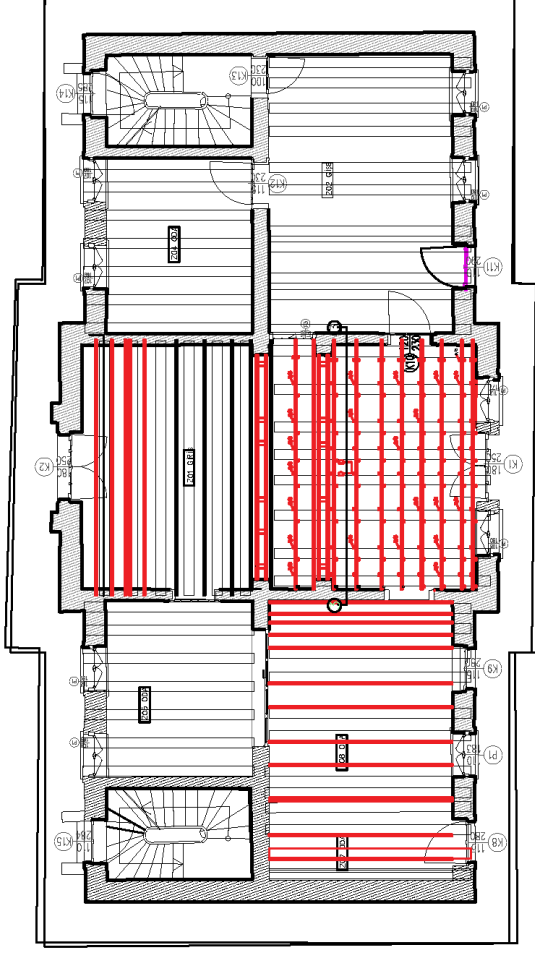
ADRES: WALDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ/NEREZ

TAVAN DÖŞEME PLANI

TEZ YÖNETİCİSİ	Dr. Öğr. Üyesi ONUR ŞİMŞEK
ÇİZEN	AYRULGE GÜVEN
ÖLÇEK	1/50
TARİH	15.05.2022
PAP FİND 3	

ZEMİN KAT TAVAN PLANI ANA TAŞIYICI AHŞAP KIRIŞLARA TAKVIYE YAPILAN AHŞAP
ELEMENLER

TAKVIYE YAPILAN
AHŞAP KARKASLAR

ZEMİN KAT TAVAN DÖŞEME PLANI ÖLÇEK: 1/50

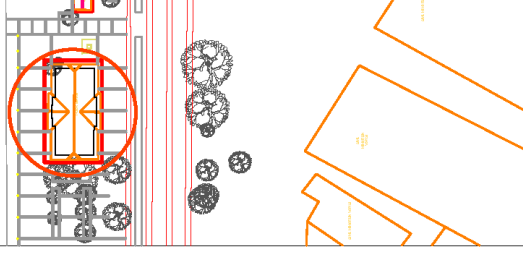
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

ADRES: WALDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ/NEREZ

TAVAN DÖŞEME PLANI

TEZ YÖNETMENİ

Dr. Öğr. Üyesi ONUR ŞİMŞEK

ÇİZEN

AYBÜLE GÜVEN

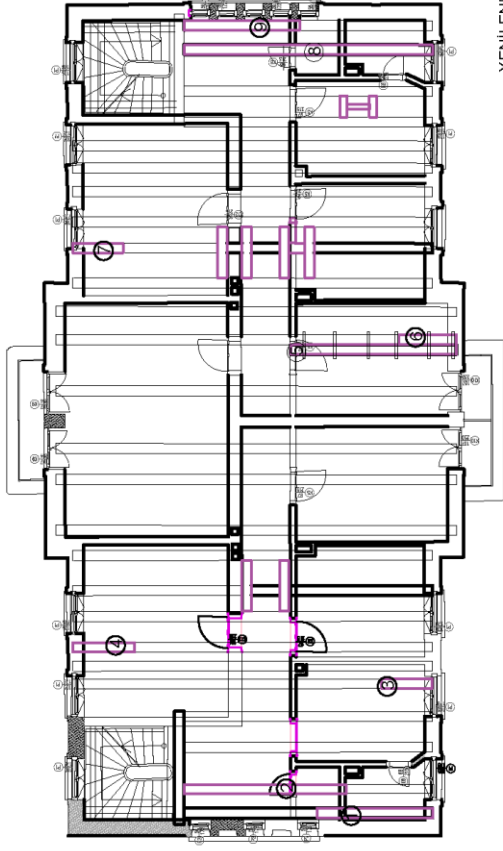
ÖLÇEK

1/50

TARİH : 05.05.2022

PAP PAHO 4

BİRİNCİ KAT TAVAN DÖŞEMESİ YENİLENEN AHŞAP KIRIŞLARI

BİRİNCİ KAT TAVAN DÖŞEME PLANI ÖLÇEK: 1/50

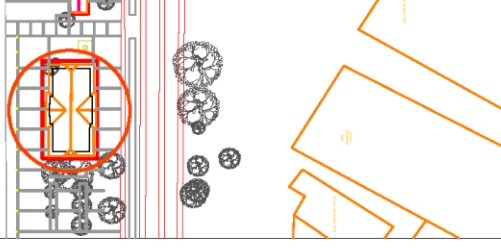
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

ADRES: WALLDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ MERKEZ

TAVAN DÖŞEME PLANI

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ

Dr. Öğr. Üyesi ÖMÜR ŞİMEK

ÇİZİM

AYTUĞ ÖZAYDIN

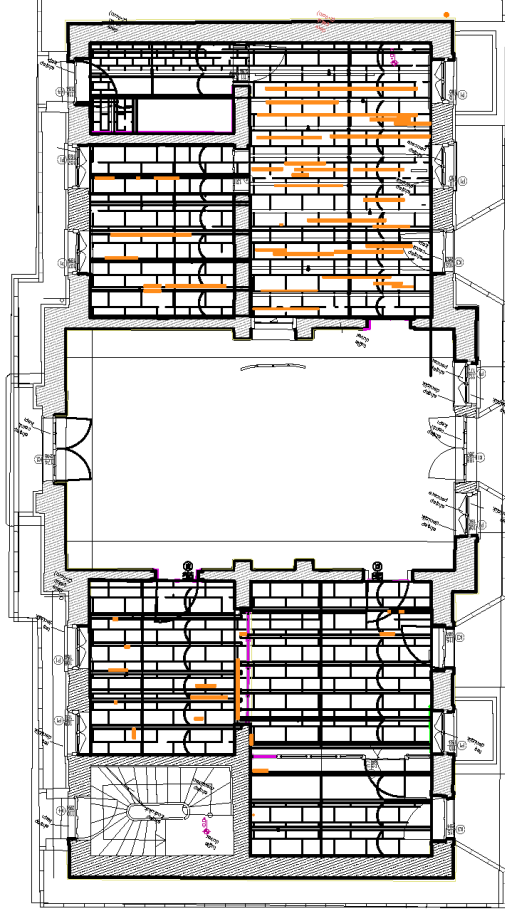
ÖLÇEK

1/50

TARİH: 15.05.2022

PAP 1A NO 5

ZEMİN KAT VOLTA DÖŞEMESİ VE VOLTA DÖŞEMEDEKİ GÜÇLENDİRME UYGULAMASI
VOLTA DÖŞEMEDE ENJEKSİYON UYGULAMASI YAPILAN KILCAL ÇATLAKLAR

ZEMİN KAT DÖŞEME PLANI ÖLÇEK:1/50

ÇATLAKLARA YAPILAN
ENJEKSİYON
UYGULAMASI

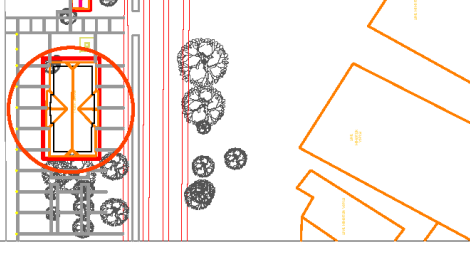
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

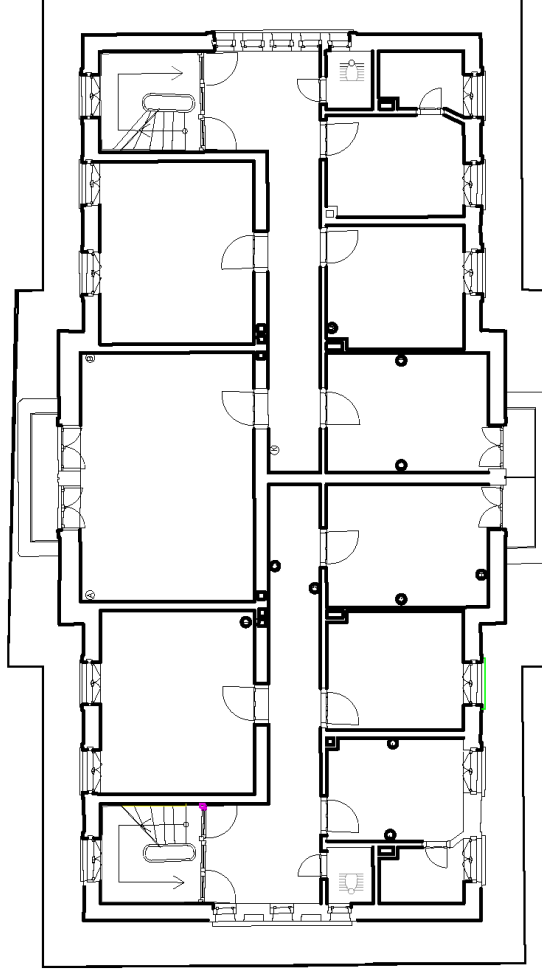
ADRES: WALDORF CADDESİ | İSTASYON
MAHALLESİ | KIRKLARELİ MERKEZ

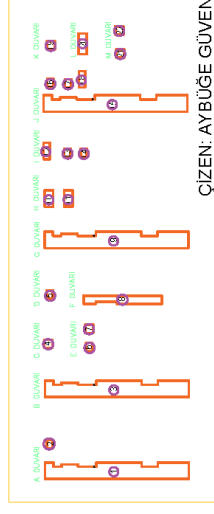
DÖŞEME PLANI

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ	Dr. Öğr. Üyesi ONUR SİMEK
ÇİZEN	AYRİM GÜVEN
ÖLÇEK	1/50
TARİH	15.08.2022
PAP FİGÜRİ	6

BİRİNCİ KAT TUĞLA DUVARLARDA YAPILAN DİKİŞ UYGULAMALARI

BİRİNCİ KAT PLANI ÖLÇEK: 1/50

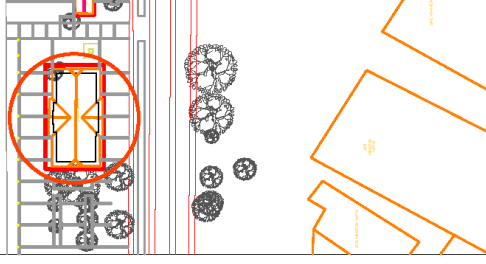
FSMVÜ

LİSANSUZ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

ADRES: WALDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ MERKEZ

TUĞLA DİKİŞLER

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ
Dr. Öğr. Üyesi Onur ŞİMŞEK

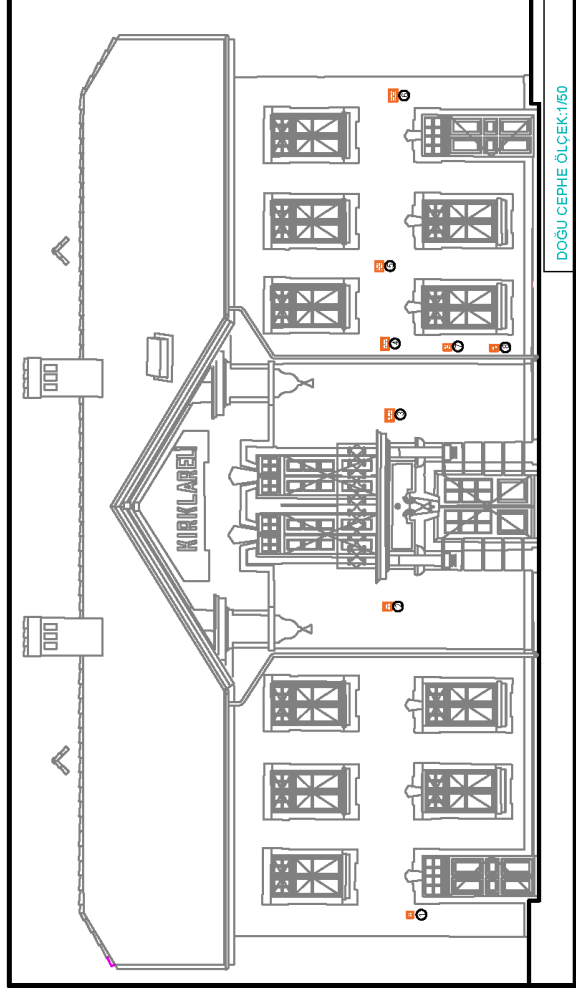
ÇİZEN
AYBÜĞE GÜVEN

ÖLÇEK
1/50

TARİH : 18.05.2022

PARÇA NO 7

YAPI BEDEN DUVARLARINDA YAPILAN DİKİŞ UYGULAMALARI

DOĞU CEPHE ÖLÇEK:1/50

ÇİZEN: AYBÜĞE GÜVEN

DOĞU CEPHE ÖLÇEK:1/50

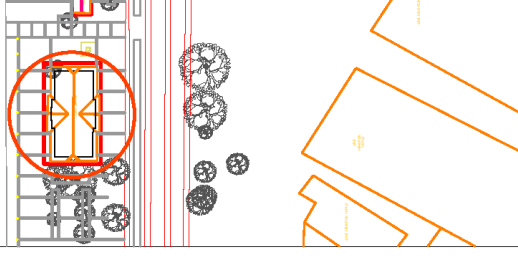
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

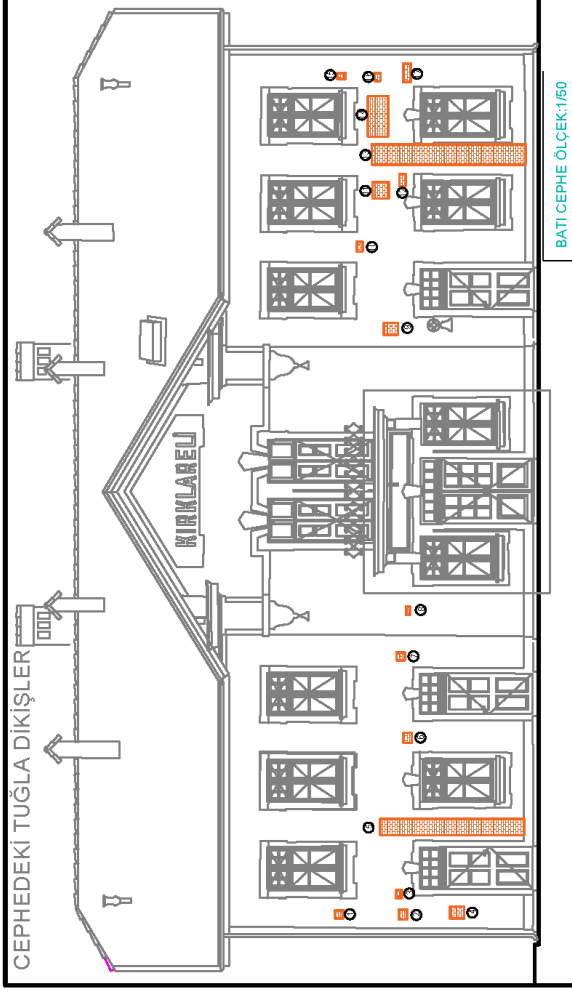
ADRES: WILDDORF CADDESİ/İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ/MERKEZ

TUĞLA DİKİŞLER

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ	Dr. Öğr. Üyesi ONUR ŞİMŞEK
ÇİZEN	AYBÜĞE GÜVEN
ÖLÇEK	1/50
TARİH	15.08.2022
PAPYANIN NO	

YAPI BEDEN DUVARLARINDA YAPILAN DİKİŞ UYGULAMALARI

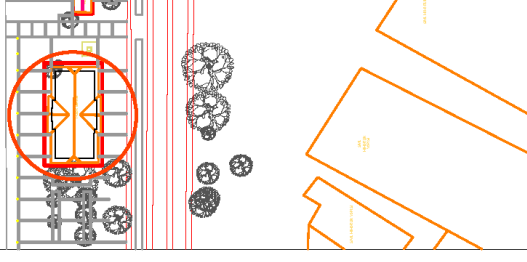
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

ADRES: WALDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ/ERZURUM

TUĞLA DİKİŞLER

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ Dr. Öğr. Üyesi ÖNUR BAŞEK

ÇİZEN ARISE ÇÖVEN

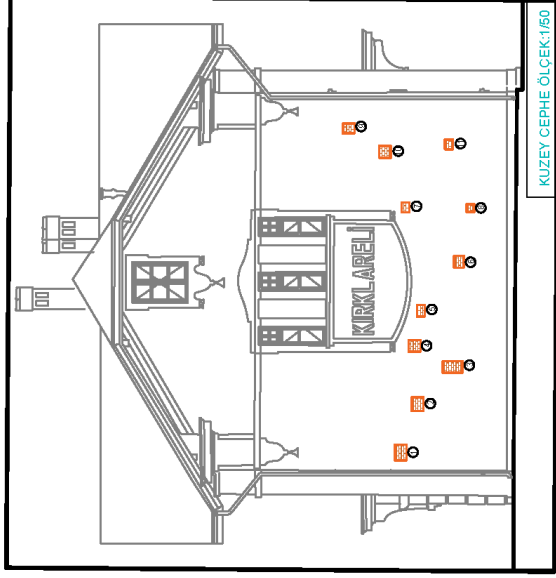
ÖLÇEK: 1/50

TARİH: 18.08.2022

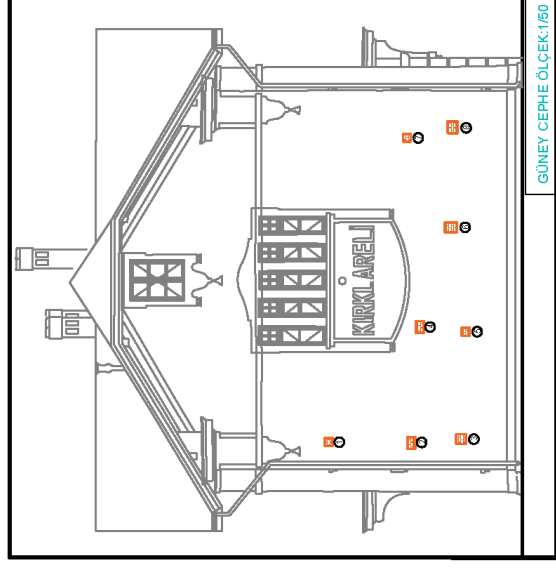
PAFTA NO: 9

BATI CEPHE ÖLÇEK: 1/50

YAPI BEDEN DUVARLARINDA YAPILAN DİKİŞ UYGULAMALARI

KUZUY CEPHE ÖLÇEK:1/50

GÜNEY CEPHE ÖLÇEK:1/50

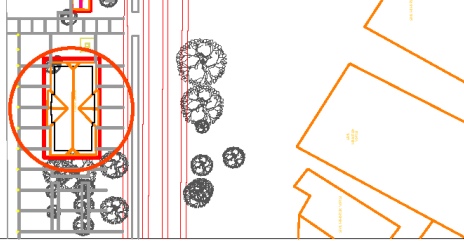
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

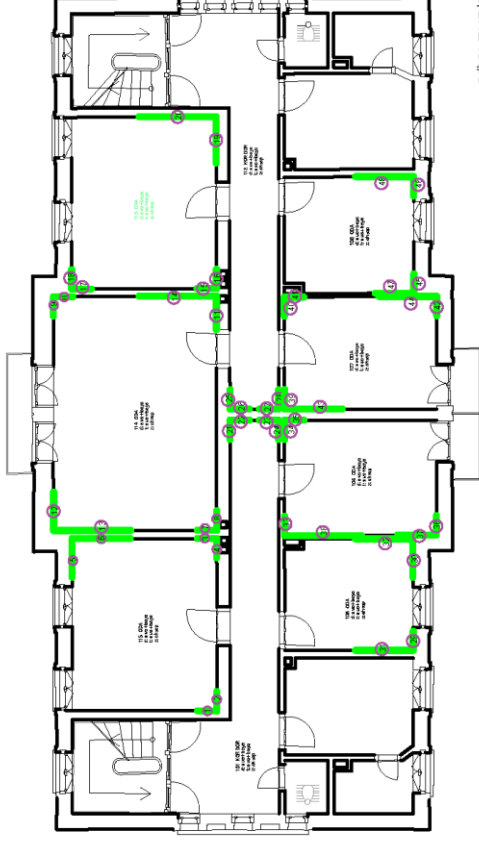
ADRES: WILDDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ MERKEZ

TUĞLA DİKİŞLER

TEZ. KURUCUSU	Dr. Öğr. İbrahim ŞİMEK
ÇİZEN	AYRILGE GÖVİN
ÖLÇEK	1/50
TARİH	05.06.2022
PAFTA NO	00

TEKSTİL DONATI HARÇ İLE GÜÇLENDİRME YAPILAN DUVARLAR

BİRİNCİ KAT PLANI ÖLÇEK: 1/50

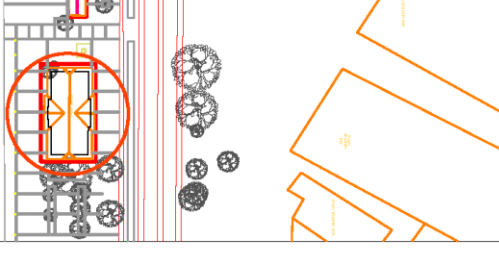
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

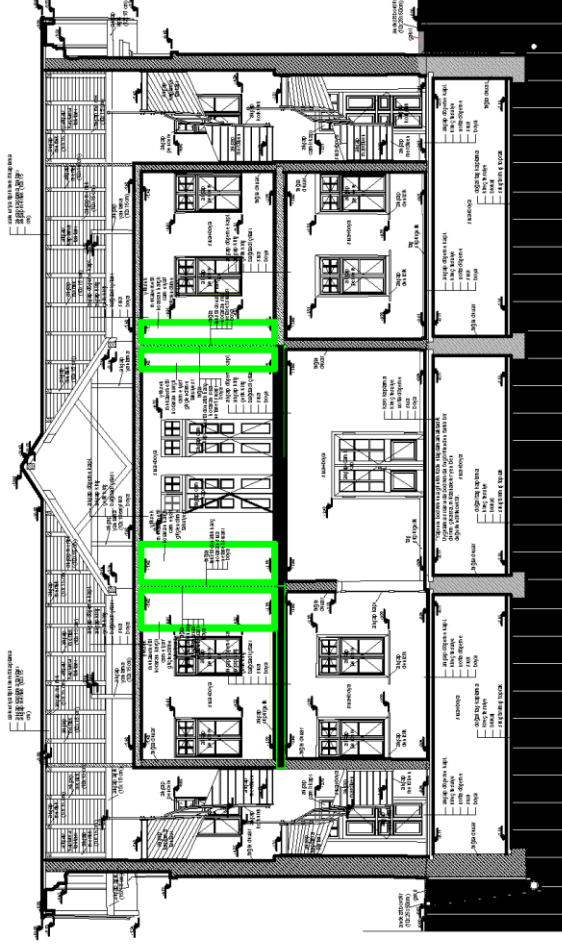
ADRES: WALDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ MERKEZ

GÜÇLENDİRME UYGULAMASI

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ Dr. Öğr. Üyesi ÖMÜR ŞİMŞEK
ÇERİN AYVALIĞI ÇEVRE
ÖLÇEK 1/50
TARİH: 15.05.2022
PAF İNHO 11

TEKSTİL DONATI HARÇ İLE GÜÇLENDİRME YAPILAN DUVARLAR

GÜÇLENDİRME FİLESİ
UYGULANAN DUVARLAR

F-F KESİTİ ÖLÇEK: 1/50

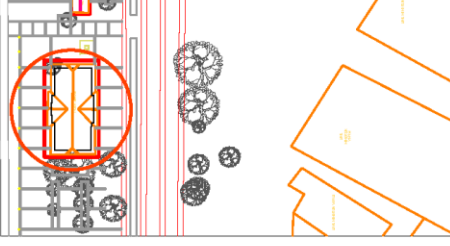
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

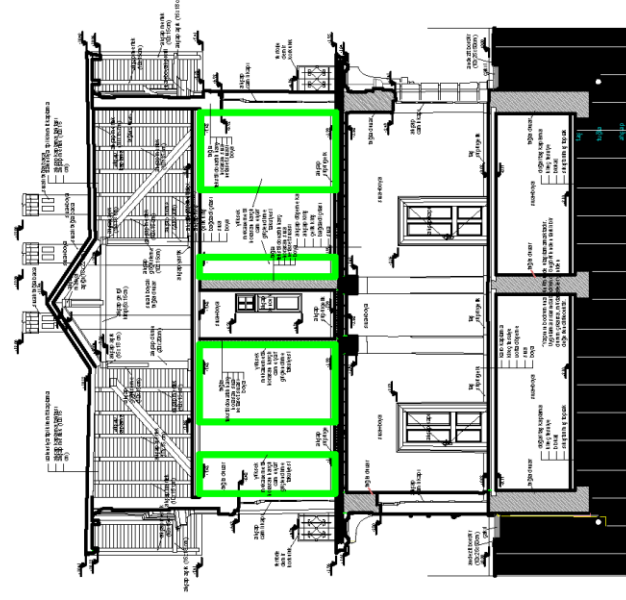
ADRES: WALDORF CADDESİ/İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ/ERZURUM

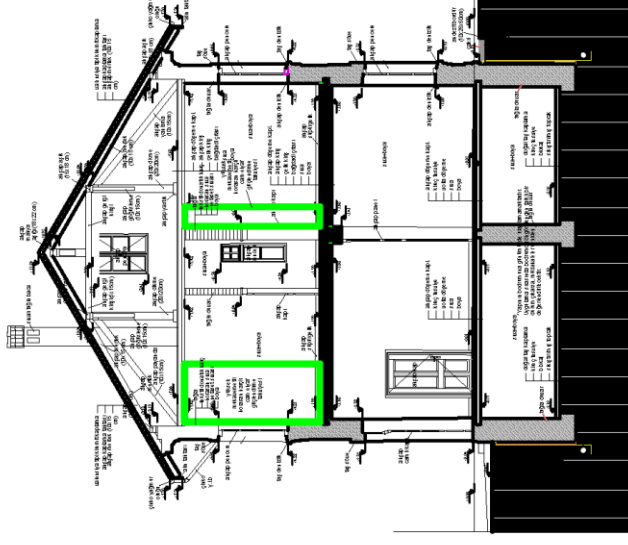
GÜÇLENDİRME UYGULAMASI

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ	Dr. Öğr. Üyesi Onur Şimşek
ÇİZİM	AYNUR E. ÇÖFTEN
ÖLÇEK	1/50
TARİHİ	16.03.2022
PAPATYA NO	12

TEKSTİL DONATI HARÇ İLE GÜÇLENDİRME YAPILAN DUVARLAR

B-B KESİTİ ÖLÇEK: 1/50

C-C KESİTİ ÖLÇEK: 1/50

 GÜÇLENDİRME FİLESİ
UYGULANAN DUVARLAR

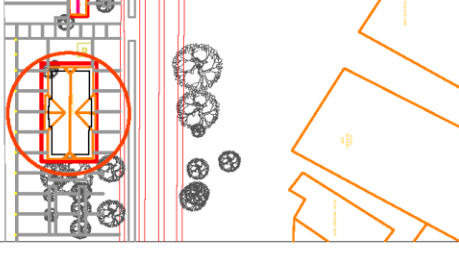
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

ADRES: WALLDORF CADESİ / İSTASYON
MAHALLESİ / KIRKLARELİ / MERKEZ

GÜÇLENDİRME UYGULAMASI

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ

Dr. Öğr. Üyesi Onur ŞİRKER

YERİN

Arküde ÇÖZÜM

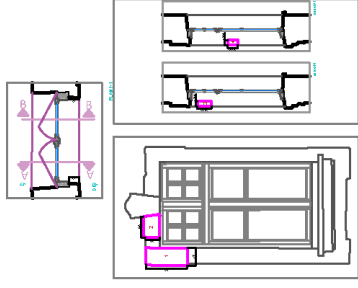
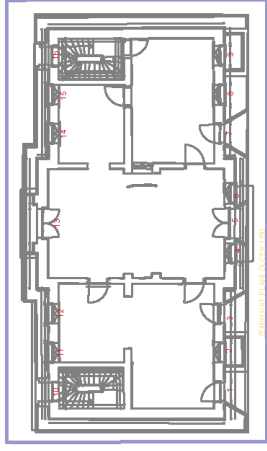
ÖLÇEK:

1/50

TARİH: 05.09.2022

ŞİFİT NO: 13

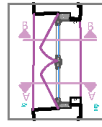
CEPHELERDE KAPI VE PENCERE SÖVE VE ROZETLERİNDEKİ KONSERVASYON UYGULAMALARI

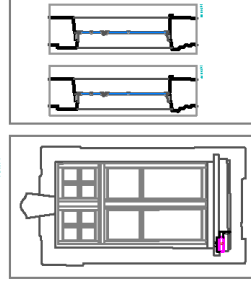
2 NOLU PENCERE

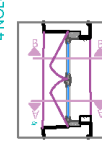
4 NOLU PENCERE

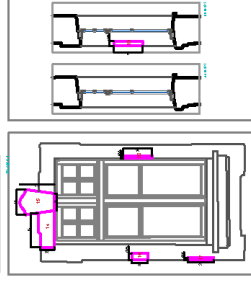
6 NOLU PENCERE

8 NOLU PENCERE

9 NOLU PENCERE

9 NOLU PENCERE

TAMAMLAMASI YAPILAN ALANLAR

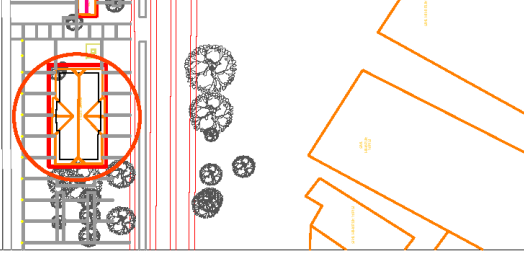
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

ADRES: WALDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ MERKEZ

SÖVE KONSERVASYONU

ÖLÇEK: ÖZEL ÖLÇEK

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ

ÇİZEN

AVRULUĞU

ÖLÇEK

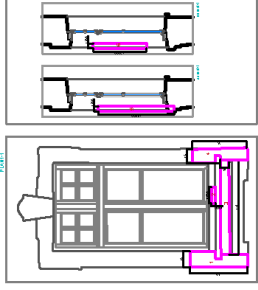
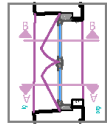
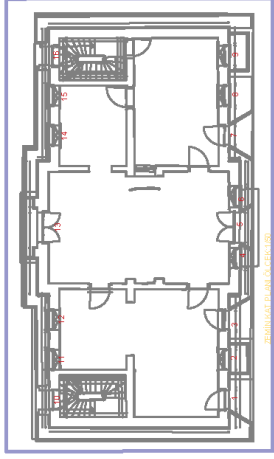
1/50

TAHİN : 05.03.2022

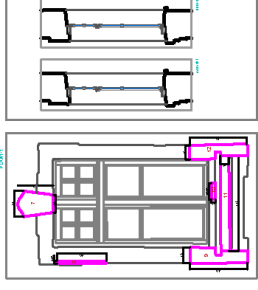
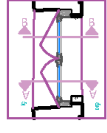
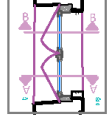
PAF PA/140-14

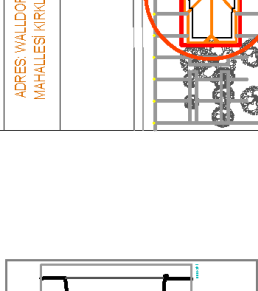
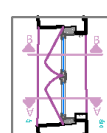
CEPHELERDE KAPI VE PENCERE SÖVE VE ROZETLERİNDEKİ KONSERVASYON UYGULAMALARI

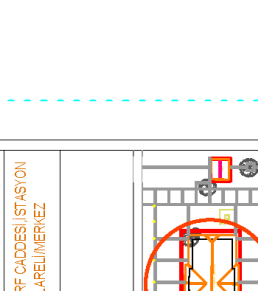
11 NOLU PENCERE

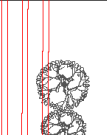
12 NOLU PENCERE

14 NOLU PENCERE

15 NOLU PENCERE

14 NOLU PENCERE

15 NOLU PENCERE

LEJANT
TAMAMLAMASI YAPILAN ALANLAR

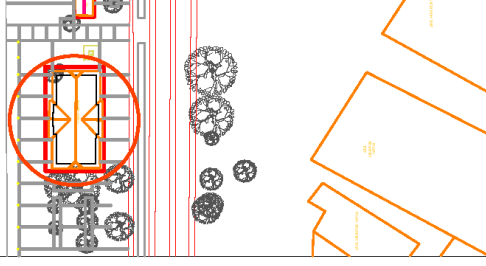
FSMVÜ

LİSANSUZ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

ADRES: WALDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ MERKEZ

SÖVE KONSERVASYONU

TEZ
YÜRÜTÜCÜSÜ

ÖZGEN

ANIL ÖZGÜR

ÖLÇEK

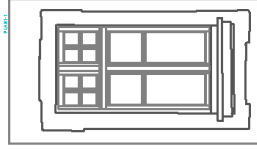
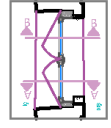
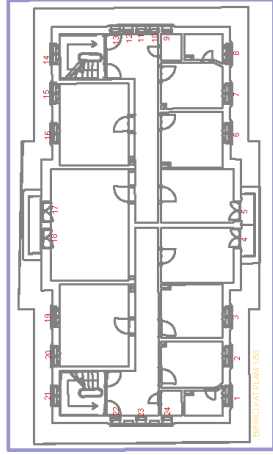
1/50

TARİH

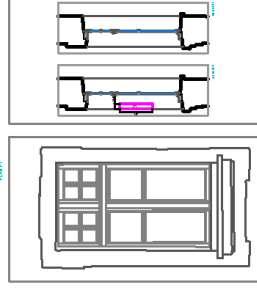
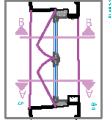
18.05.2022

PAFTAD 15

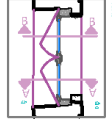
CEPHELERDE KAPI VE PENCERE SÖVE VE ROZETLERİNDEKİ KONSERVASYON UYGULAMALARI

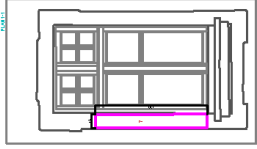
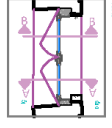
1 NOLU PENCERE

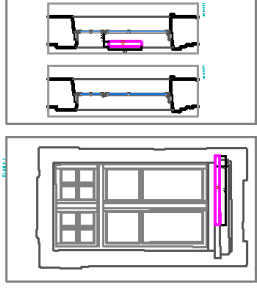
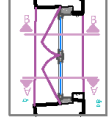
2 NOLU PENCERE

3 NOLU PENCERE
LEJANT

6 NOLU PENCERE

7 NOLU PENCERE

LEJANT
□ TAMAMLAMASI YAPILAN ALANLAR

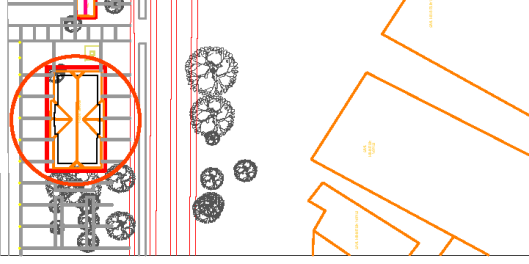
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAİR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

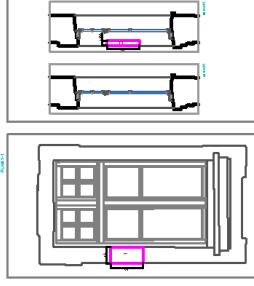
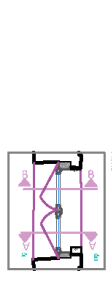
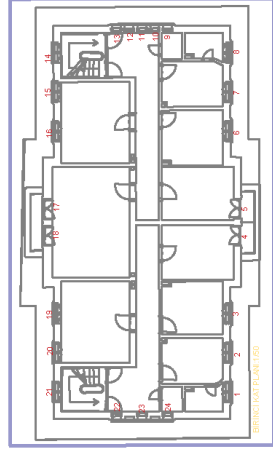
ADRES: WALDORF CADDESİ, İSTASYON
MAHALLESİ, KIRKLARELİ MERKEZ

SÖVE KONSERVASYONU

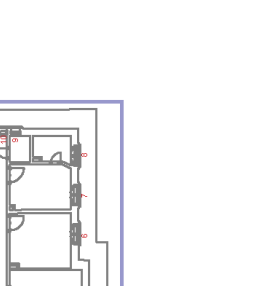
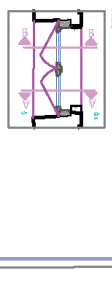
TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ	Dr. Öğr. Üyesi Özgür ŞİMŞEK
ÇİZEN	AYRÜCE ÖLÇEN
ÖLÇEK	1/50
TARİH	15.05.2022
PAFTA NO	19

CEPHELERDE KAPI VE PENCERE SÖVE VE ROZETLERİNDEKİ KONSERVASYON UYGULAMALARI

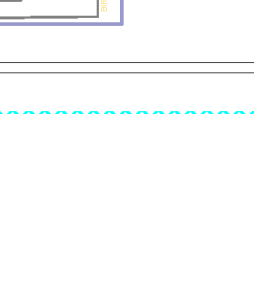
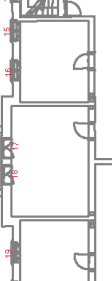
8 NOLU PENCERE

14 NOLU PENCERE

15 NOLU PENCERE

16 NOLU PENCERE

18 NOLU PENCERE

19 NOLU PENCERE

LEJANT
TAMAMLAMASI YAPILAN ALANLAR

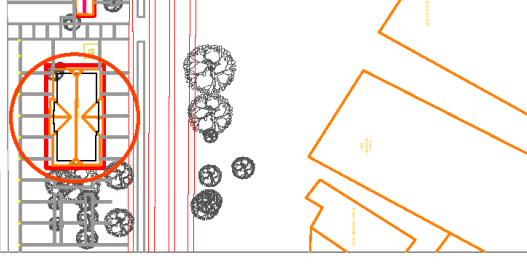
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

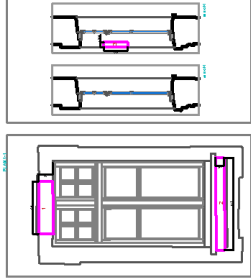
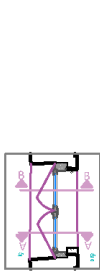
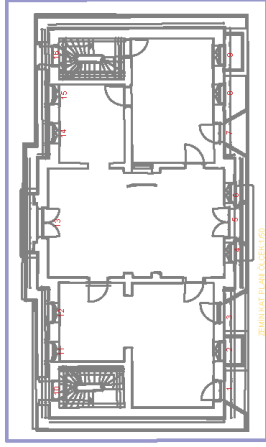
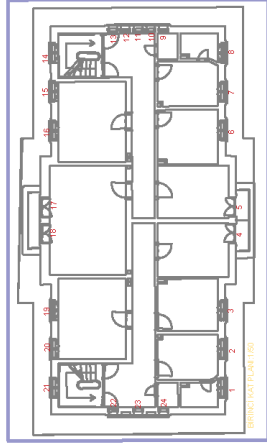
ADRES: WILDDORF CADDESİ | İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ/MERKEZ

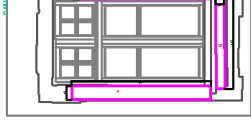
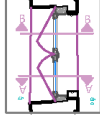
SÖVE KONSERVASYONU

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ	PROF. İYER ÖNER SİRİŞEK
ÇİZİM	AYRÜĞE GÖVEN
BÜYÜK	1/50
TARİH	07/05/2022
PAP RİSİDİ	17

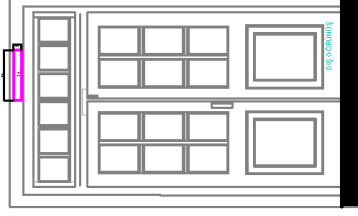
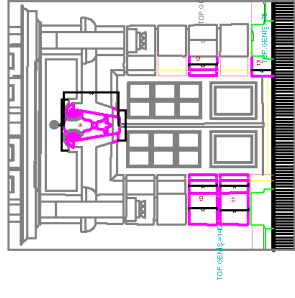
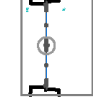
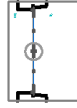
CEPHELERDE KAPI VE PENCERE SÖVE VE ROZETLERİNDEKİ KONSERVASYON UYGULAMALARI

20 NOLU PENCERE

21 NOLU PENCERE

5 NOLU KAPI

LEJANT

TAMAMLAMASI YAPILAN ALANLAR

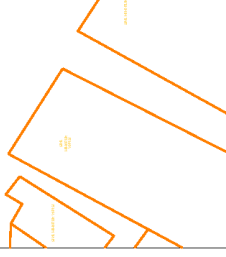
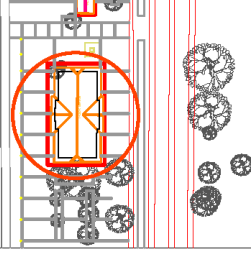
FSMVÜ

LİSANS ÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAİR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

ADRES: WALDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ MERKEZ

SÖVE KONSERVASYONU

TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ

Dr. Öğr. Üyesi Özgür ŞARAK

ÇİZEN

AYRÜLGE GÖVNER

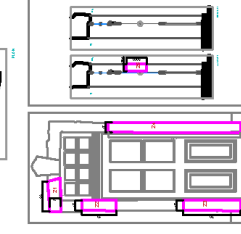
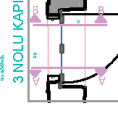
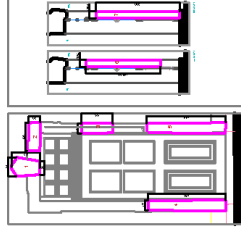
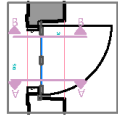
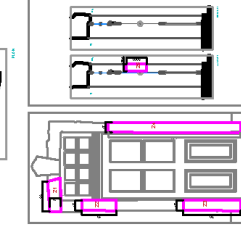
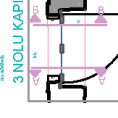
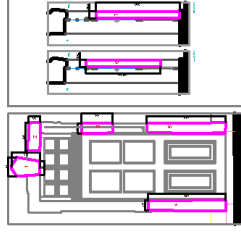
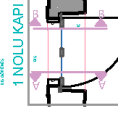
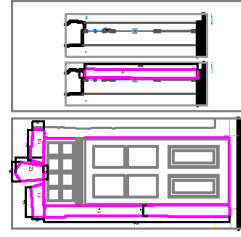
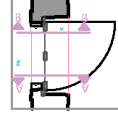
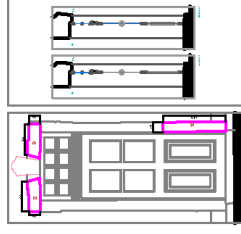
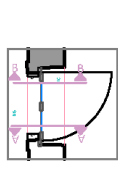
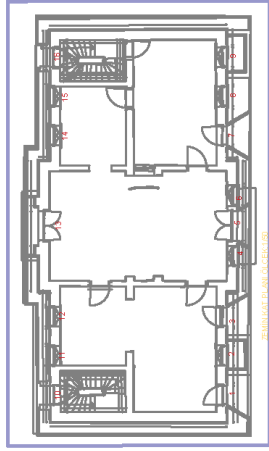
ÖLÇEK

1/50

TARİH: 10.08.2022

PAF.PA.18.18

CEPHELERDE KAPI VE PENCERE SÖVE VE ROZETLERİNDEKİ KONSERVASYON UYGULAMALARI

7 NOLU KAPI

10 NOLU KAPI

16 NOLU KAPI

3 NOLU KAPI

LEJANT TAMAMLAMASI YAPILAN ALANLAR

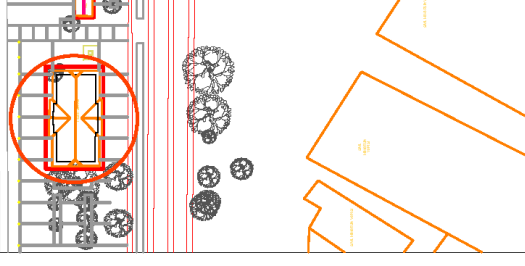
FSMVÜ

LİSANS USTU EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANA BİLİM DALI

KORUMA VE RESTORASYON
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI
2021-2022 BAHAR YARIYILI

KIRKLARELİ GAR BİNASI

ADRES: WALDORF CADDESİ İSTASYON
MAHALLESİ KIRKLARELİ MERKEZ

SÖVE KONSERVASYONU

TEZ: Dr. Öğr. Üyesi Onur ŞİMŞEK

YÖNETİCİ: AYDUR GÜVEN

ÇİZEN: AYDUR GÜVEN

ÖLÇEK: 1/50

TARİH: 15.06.2022

PAP: PA 10 19